

ఆంధ్రమిత్ర

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును
Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

సంపుటము ౧౬
Vol. 16

చెన్న పట్టణము 1928-వ సం॥ జూన్ నెల 27-వ తేది బుధవారము

శ్రీ శివనామ సంపత్నిక ఆమాధనూన శుద్ధ దశమి

No 74

సంచిక ౭౪

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారిచే వేలకు వేలు
యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది
తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువు పోట్ల
బాపును. పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును.
పోట్ల బోగొట్టును. బెణుకుల భేదించును.
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును.
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
చలన శరీరమండలి దుష్ప్రదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పులు తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము అన్ని విధములగు
నొప్పులకు సమీపివంటిది.
సంచభాష చీటీ చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో నహా సీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బితో 1-కి రు 6-4-0 లు.
షోపులు ముఖ్యముగా నుండగలవది.
అమృతాంజనం డిపో
6, 7 తంబుచెట్టివీధి, మదరాసు
240, ప్రేరియోడ్డు, పోస్టు బొంబాయి

విషాచి నివారిణి ఆమోఘమైన

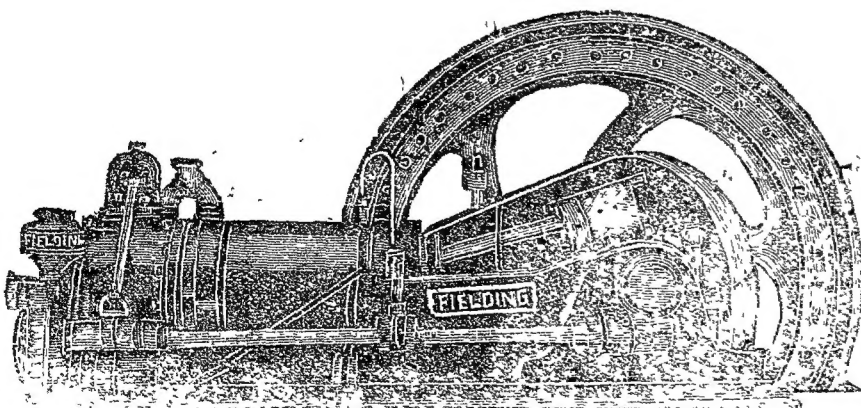
కల్పరామండు

గృహమునందు సంవత్సరములనుండియు అనేక ప్రాణులకు కాపాడి భ్రాంతిచేసినది. దీనిని ప్రయోగముల
యందు సయితము వంటినుండుకొనుట అవసరము. వీరిల సహాయార్థము ప్రస్తుతి చేసి తెలియజేయు.

వల బుడ్డి 1 కి దు 1-2-0. బొత్తి ప్రత్యేకము.

అయుర్యేద భూషణ న్నోరి రామకాస్త్రీ, అయుర్యేదనిలయము, బెజవాడ,

ఫిలింగు క్విక్ స్టార్లింగు కెమిడికలు క్రూడాయిలు యింజను

ఖర్చు తక్కువ అగుటలో గాని తరుదు రిపేరులేకపోవుటలోగాని, దీనిని మించిన యింజను యీ
మాక్యెట్టులో లేదు. అన్ని సామానులున్నూ, మిక్కిలి పెంపగులవిన్నీ, బలముగలవిన్నీ
అయివున్నవి. వేలకొలదిలతి తృప్తికరముగా పనిచేయుచున్నవి. ధరలు అతి సరసము
6 మొదలు 75 గుర్రముల పవరువరకును ప్లాకులో సిద్ధముగా నున్నవి.

586

సోల్ యేజెంట్లు:— డి. యల్. శాస్త్రి ఆంధ్రు కో,

ప్రాంత:— మెయినుకోడ్డు, విజయనగరము.

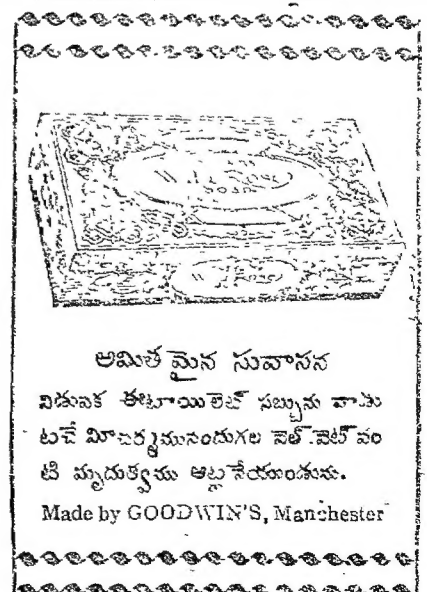
12, తంబుచెట్టివీధి, మదరాసు.

4800

వల 1-కి రు 40 వరకు మినా సేదెల్లు కావలెను.

ఆర్డర్ల జింగు సూపరెంట్ డెంట్లు
యన్. ఆర్. ప. గుప్తగారు, కావలి లేక
కావలి శేషయ్యగారు, కన్నా, విజయనగరం.

Agents: P. HOLT & Co., Ltd.

P. O. BOX 237

3433

MAERAS.

వృత్తాంతలేఖలు

ప్రొద్దుటూరు

(కడపజిల్లా)

(ఒకవిలేఖరి)

శ్రీ కన్యకాపరమేశ్వరీ దేవాలయమున ఉత్సవము కాంక్షనగా నడచుట.

మహమ్మదీయులు మొహరంపండుగ నిలుపుట

గత సంవత్సరమునలె యీ వత్సరమునను సబ్ దీవిజనలు మాజిస్ట్రేటుగారు సత్ప్రవర్తనకొరకై మహమ్మదీయులచే క్రిమిపలు ప్రోసీజరుకొడు 108 శేక్షన్ ప్రకారము బామినాఖతులు 9 కొనిరి. అలరులు జరగకుండునట్లు 144 శేక్షన్ క్రింద చర్య పుచ్చుకొనిరి. శ్రీ కన్యకాపరమేశ్వరీ దేవాలయమున పుత్సవము జర్పించుటకై (22-6-28) తేదీన శ్రీ కల్వకురువారు జిల్లా పోలీసు నూపరిం టెండ్లెంటువారు ఆసిస్టెంటు నూపరింటువారు శ్రీ సబ్ దీవిజనలు మాజిస్ట్రేటువారి క్రింది పుచ్చుకుంటూబళ్లారి, చిత్తూరు, కర్నూలు, ఆనంతపురం, కడపనుండి రప్పించబడిన రిజిస్ట్రేషన్లుచేయుటకొరకై హాజరై పుత్సవము నెంట్లండి పుత్సవము కాంతముగా నడిపిరి. యేలాటి అల్లరులు జరగలేదు. మహమ్మదీయులు మొహరంపండుగయందు హిందూవాయిద్యము జరగకూడదని పట్టదలచెడి తమ మొహరంపండుగను మానివైచిరి.

నెల్లూరు

(ఒక విలేఖరి)

చిత్రమగు హత్యలు

జూన్ 24:—నెల్లూరు రైలులోడుమీదుగా కొత్తకాటనకు పోవు గేటుకును, కొండకం కాటంకును మధ్య రైల్వే లైను ప్రక్కన ఒక మనిషి చచ్చిపడియున్నాడు. ఆమని యెంచినది గుర్తించుటకు పోలీసులచేత ముఖము చిరికినట్లు న్నది. యేమత్రము తెల్లరుగాని చారలగాని, భూమిపైన కనబడవు. తలతప్ప దేహముతయు దెబ్బతగలక సక్రమముగా కనబడుచున్నది. 28 వ తేదీరాత్రి మదరాసునుండి కలకత్తాకు పోవు టైలబండి వచ్చునప్పుడు డ్రైవరు కొన్ని గజముల దూరమున ఆ కనమును చూచినట్లును, రైలు ఆక్కడనే నిలిపివెట్టెను, స్టేషనుకుపోయి రిపోర్టుచేసినట్లును, తర్వాత రైలు నడిపినట్లును తెలియుచున్నది.

దుర్భ వంటలచలమయ్యగారు

నెల్లూరు తాలూకా కొడూరుపాడుగ్రామవాస్తవ్యుడు దుర్భ వంటలచలమయ్యను తన గృహమున 28 వ తేదీ రాత్రి యెవరో కూచిచేసిరి. వీరు కొడూరుపాడు గ్రామమునకును, భూతకులకొర నిప్పటికి తెలియదు. గొంతునకు వుడవేకీ కార్లు కట్టబడి సందులో తులసికోటపై పడండియుండెను. ప్రామి సరినోట్ల కట్టను ఇండువారుపేటకు పోవువార్తమున వేసయిండ్లనని వసతిగనున్నది. వీరి వయస్సు నూరు 45 సంవత్సరములు.

కావలి

(స్వకీయ విలేఖరి)

భూరివిరాళము

జూన్ 25:—ఈ యూర 17 తేదీన గొప్ప అగ్ని ప్రమాదమువల్ల మిగుల నష్టపడిన బీదరైతుల దుస్థితినిజూచి అల్లూరు గ్రామవాస్తవ్యులను బీదలపాలిటి కల్పనృకుమనదిగు శ్రీయంత పొంగకా వీరారెడిగారు బాలివహించి ఆశీర్వాదము గడిసి, కష్టములను, ధాన్యమును ముహూర్తమున రూపాయలు నిలువజేయవని ఉచితముగా నిచ్చిరి. శ్రీయంతయైన ఉచారగుడునును వీరినెంతయు కొనియాడదగియున్నది. వివర్తన జరిగిన రైతులమే యొసగబడిన వీరి ధర్మములకు యెంతటియను నొందిన రైతులేగాక గ్రామపౌరులును యెంతయు కృతజ్ఞులు. గత నవంబరులో గల్లిన తుపాను సందర్భమున వీరు చాలా ద్రవ్యమును చెచ్చించి గృహసీనులయిన బీదలకు ఆశీర్వాదముల సహాయముజేసి అల్లూరులో అప్పుడు ఆ పనిమీదనే యుండిన చేతభక్త కొండ వంటలచలమయ్యగారివంటి జాయకుల మన్ననల బడసిరి.

తరుణముమించి పోవకమునువే మీతల వెంట్రుకల గురించి తగుశ్రద్ధ వహింపుడు.

వెంట్రుకలు దువ్వనతో పూడివచ్చునంటనకు అలసింపకము వెంట్రుకలు చెడిపోవుటకు అదిలంత్యదక యనిగ్రహింపుడు

కామినియాఆయిల్

న సేటి నుండియే వాడుటారంభించుడు.

తలవెంట్రుకల బాధలన్నిటికి దివ్యామృతము

వెంట్రుకలను కాంతినిసానముగాను, చిట్టిపోవుట నిరగునందునుండి రక్షించి చట్టుకుచ్చువలె, తుమ్మెద రక్కలవలె నిగనిగలాడించును. ఈముఖపద్ధతిని నేడే తరక్షింపుడు. మీ వెంట్రుకలెంత త్వరలో అందముగా పెరుగునో, రోజుకు చల్లదనమును గలిగించునో గమనింపుడు. కామినియాఆయిల్ మీ వెంట్రుకలకు నెట్లు అధిక కృతగలుగజేయునో గుర్తించుడు. ప్రతివల్లములతోను, వల్లెతోను, చుక్కతోను, తరిమళ్లద్రవ్యము లమ్మవారలందరివద్దను వోలెను. మీవూరి వర్తకులయొద్ద కొనుగత్తుడు; కామినియాఆయిల్ యే అని చూచి మరకొనుడు.

సీసా 1-కి రు 1-0-0 పోస్టేజి 0-6-0 ప్రత్యేకం, సీసా 8 కి రు 2-12-0 పోస్టేజి ఆ 0-12-0

ఓటో దిల్ బహారు (రిజిస్టర్డ్)

కొనుట మరువకుడు.

మీదునువలెమీదగాని, తేలు రమలమీదగాని రెండుమూడు చుక్కలు ఆటోధిల్ బహారు చల్లిన వెంటనే మిక్కిలి మనోహరమైనట్టి మల్లె, డైజీపువ్వుల వరిమళ్లములను, వడజల్లి నట్టినట్లును, పెండ్లిపయములందల బంధువులందరిని సంతోషపరచుటకు, ఆటోధిల్ బహారు తప్ప మరెవరైనా కానరాదు. నేడే ఒకసీసాకొని, దాని అద్భుతతరములను అనుభవించుడు.

1 కొన్ను ఓటోధిల్ బహారు	రు.	2-0-0
1 " " " "	"	1-4-0
1 ద్రాము " " "	"	0-12-0

నమూనా సీసారెండణల పోస్టు స్టాంపులు పంపిన పంపబడును. నువానన కార్డు 1-కి అణా 1

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికలు కంపెనీ.

285, జమ్మూమసీదు మార్కెటు, బొంబాయి నెం 2

అగ్నిప్రమాదము జరిగిన వెంటనే బహిరంగస్థలాలో తుపాను కదిలీవారియొద్ద నిల్వలోనుండిన నూరు రూపాయలు బీదల సహాయార్థమై యివ్వవలెనని పురవాసులవల్ల తీర్మానించబడిన. ఆ పైకిము యిప్పటికిని యిచ్చినట్లు కనుపట్టదు త్వరలో చెల్లించిన ద్వితీయమైన ఫలితముగల్గునని నమ్ముచున్నాము.

సినీమాయి, నాటకములు

ఈ రెండును ఎక్కసారే మాయూరిలో దిగినవి. నిన్నటి రాత్రి శ్రీకృష్ణ తులాభార కాటకము ప్రదర్శించబడినది. నువ్రసేదర్ బ్రతులు పాత్రలుగానున్నను వమూలు ఉత్సాహకరముగా లేదు. గ్రామము ఉత్సాహకరమైన స్థితిలో లేనప్పుడు వీరి ప్రదర్శనములు సాధారణముగ ప్రజలను రంజింపజాలవు. ఆయనను వీరు ఆశీర్వాదములతో ధర్మసంస్థలను పోషించుచున్నారని ప్రతిష్టగలవారు కావున అగ్నిప్రమాదమువల్ల నష్టపడిన రైతుల సహాయార్థమై చెరియొక కాటకమును ప్రదర్శించి కొంత ధర్మముచేయుదు రని పురవాసులు మిగుల కోరుచున్నారు.

తాడిపత్రి

(స్వకీయవిలేఖరి)

మున్సిపల్ హైస్కూలు

ఈ యూర హైస్కూలు మంచి యభివృద్ధికివచ్చునూచనలు అగుపడుచున్నవి. గతవత్సరము విద్యాకాఖ్యాధికారులచేత ఫారము తెచ్చుటకు ఆనుమతి యివ్వకపోవడము ఈ ప్రతికాపాతకుజ్ఞాపకముతో నుండవచ్చును. అప్పుడు అధ్యంతరముకలగచేసిన యధికారులే నేడు సర్వవిధములతోడ్పడుచున్నారు. రివఫారము హైస్కూలులో తెరువబడినది. క్రొత్త ఉపాధ్యాయులు గూడ వచ్చి యున్నారు. ర సాయన కాస్ట్రోము (Chemistry) బోధచేయుటకు ఒకరు రు 800 విరాళము నిచ్చుటకుగూడ వాగ్దత్తము చేసియున్నారు.

హైస్కూలు భవనము

హైస్కూలుకు ప్రత్యేకముగా భవనము కట్టుటకు ఒక కమిటీ యేర్పడి ఇదివరకే రు 1, 000 చందాలు వేయబడినవి. ఇంకను రు 10, 000 వమూలు చేయదలచియున్నారు. దీనికిగాను కడుశ్రద్ధతో పనిచేయుచుండు చేరువునుగాకను సంఘసభ్యులను ప్రశంసించియుండు.

శారదాగారి వివాహవయో నిర్ణయము

ఈయూరిలోకూడ కనివారం సాయంత్రము 5 గంటలకు హిందూ బాలికాపాఠశాలలో నుమారు 2 మాసములక్రిందట ఏర్పడిన వైదికమునస్సభము వారి యాజమాన్యమున నొక పథ జరుపబడిన దాదాపు 50, 60 మంది బ్రాహ్మణులు ఆ పథకు హాజరై వివాహవయోనిర్ణయ చట్టమును ఆంగ్లేక శబ్దమునకు రింపబడినది రాజప్రతినిధిగారిని కొనుదు తీర్మానించుట చిట్టమున క్కా! అందులకు మాజరు తయారుచేయబడి రాజప్రతినిధి క్కావె, యొక్కవె, డిల్లికావనపథ కార్యచిట్టిగాకిరిసి, మద్రాసు గవర్నరుగాల్ఫుబాబోయెనని ము. రా. శ్రీ. యం. కె. ఆచార్యగారికి మహానుకాపీటలు కనవు పంపబడినవి.

కాలమానము

దాదాపు మూడు మాసములగ వర్షములేకరెండురోజులంగ కొంతవర్షము పడినది. రైతులు విత్తనములు వేయెటకు తగినంత రాకపోయినను ఎండవేడిమియు, దుమ్ముబాధయు తగ్గినవి. ప్రజలకు కొంత భైర్యమునకు ఆనకాకము కలిగినది.

గుంటూరుమండల హిందూస్థానీ సేవాదళశాఖ.

ఇదివరలో ఆంధ్రప్రదేశ్లో హిందూస్థానీ సేవాదళములో తేరదలమవారలు వారి దరఖాస్తులను వెంటనే పంపవలయునని ప్రచురించియుంటిమి. సేవాదళ సభ్యులకు వ్యాయము, మరితర తరీఖులను నేర్పుటకుగాను ఒక క్యాంపు తెశాలిలో శ్రీ పిల్లలమర్రి ఆంజనేయులుగారు ఏర్పరుచుటకుగాను సిద్ధముగా యున్నారు. సభ్యులందరినీ క్యాంపు ఏర్పరుచుటకు పిలువడము. కనీసము పదిమంది సభ్యులైన గుంటూరు మండలము వారలు యుండువలయును. గుంటూరు మండలమునకు ఆపలు 24 గురు సభ్యులు కావలసియున్నారు. ఇప్పటికైనను సేవాదళమున తేరదలమవారలు. వెంటనే దరఖాస్తులు పంపప్రార్థన.

సూర్యదేవర సంచీవరాయణం

తుమ్మపూడి పోస్టు, గుంటూరుజిల్లా.

సానతాన్యవణము

మహాత్ముని స్వీయచరిత్ర

అయిదవ భాగము పదవ ప్రకరణము

అస్పృశ్యులను చేర్చుకొనుట

చిక్కులు దైవసహాయము

అశ్రమము యేర్పడవలసివచ్చుట ద్వల్లకాలమునకే అనగా కొన్ని నెలలలోనే మేమెవ్వమును అనుకొని తీసిని బింగోళ్ళ పరీక్ష తీసివేసినది. "నిరుపేదలను సద్వర్తనలు చేసే శక్తి అస్పృశ్యతకు బలమవుతుంది మీ ఆశ్రమము నందు చేరగోరుచున్నాడు. వారిని మీరుచేర్చుకొందురా? అని అమృతలంబ భామినిగారు వాడత్రాసినది.

అంతర్వేదిగ నది బిరుగునని నే ననుకొనియుండలేదు. కావున ఆశ్రమము నుడవగిన ఆర్షాగ్రం అస్పృశ్యతకుంబ మురి వేగముగా లభించుటయను, భామిని బాగాగారింట్లో నున్నదిగ నాయకడువారిని గూర్చి సిఫార్సుచేయటయను బంధుప్రభులగా జయమని మే మూహించలేదు. అశ్రమవాసు లకు నేను పోని చూపించగా వారిందల వామోదించిరి.

ఆ బంబమున రెండయిన ఆశ్రమయోధులకు బద్ధు లగునెడల వారిని చేర్చుకొనుట కెట్టి అభ్యంతరములేదని నేను భామినిగారికి వాసితిని.

అమృతలంబమున దూరాబామునకు ఆశ్రమార్థ దన బహుమతిని బాహుమతిని లక్ష్యమునుండిరి. అప్పుడు లక్ష్య నెలల పిల్ల. అతడు బొంబయిలో ఉన్న భార్యను దుగా కొం దెను. వారు కాశీకి వెళ్ళి కరికరించినందున వారిని ఆశ్రమము నందు చేర్చుకొంటిమి.

వారిని చేర్చుకొనుటలన అశ్రమమున కవివరము ధన సహాయము చేయుచున్నవారిలో కొంత కలసియు కలిగినది. అశ్రమములో నున్న నూత్తిపైని బంగళా యజమానికి గూడ కొంత అధికార ముండెనుగాన మొదటిచిక్కు బావివిషయ ముననే కలిగినది. మేము నీళ్ళు తోడినవో అనీళ్ళ చినుకలు తనపైబడునని గృహయజమాని నియమించిన యాదోగి కలహ మునకు కడంగెను. అతడు మమ్ములను దూషించసాగెను. దూరా బాము కవమనించు మండెను. అత డేమిచేసినను మమ్ముకుండ వలెను గారి నీళ్ళతోడట మానవద్దు అని నేనందరికిని తెలిపి తిని. అత డెంతెట్టి నను ఆశ్రమములోని వారెవరును బదులు చెప్పక పోవుటవలన అతడు సగ్గుపడి మమ్ములను తిట్టుట మానివేసెను.

అదివరకు ధనసహాయము చేయుచున్న వారందరును ధన మిచ్చుట మానివేసిరి. ఆంధ్రమున అస్పృశ్యుల చేర్చుకొనుటను గూర్చి అదిగిన వివరముగూడ అంతర్వేదిగ నదిజరుగునని తలచి

SEXPEAR.

మద్రాసు

చెల్లెడవేరదురము ఇందులుగూడ బయలు దేరినవి. ప్రితికిగి కిద్దరియేయుంటిమి. వారేమిచేసినను సరే సబ్బందులు కలిగినవరే మనము అహమదాబాదును వదలగూడదు. విధి లేకపోయినవో మన మందరమును వదలవలవాడకేమి యి యుచులే గొప్పరముండును. మావివనిచేటిఅందువలన వచ్చిన కాసితోనే జీవి.తము. అని నేనా శ్రమవాసుల కందరికిని తెలి పిరిని.

ఒకనాడు మనము గూడకడకువచ్చి ధనమంతయును వ్యయమైనది మందులను కేమియును ధనములేదు అనిచెప్పెను. అట్లులేన పదవులవాడకే పోవురము అని నేను కారం బుగా తెలిపితిని.

ఇట్టి చిక్కులంతపూర్వముగూడ తలపించియుండెను. అట్టిపదవులను అట్టితోను చిట్టచివరకు భగవంతుడే కాపాడుచున్నాడు. ఈరీతిగా మగనలలు చెప్పిన కాలదిగో జాలకే ఒకనాడు పల్లవాలెడలో నొకడువచ్చి "ఒక నేటు మోటారుకారులో వచ్చిన మీమ్ములను పిలువమనెను." అని నాతో చెప్పెను. ఈరీతికడకు వెళ్ళితిని. "నే నీ ఆశ్రమము నకు కొంతవరకును చేరుకోరెను మీ రంగీకరించెదరా?" అని అతడు నన్నడిగె.

"అశ్రమముగా స్వీకరించెను. ప్రస్తుతము నేను నిరాధారముగానున్నాను" అని నేను తెలిపితిని.

"కేవల నేను ముఠలవచ్చెదను. మీ రెవరునుందురా?" అని అతడడిగెను.

ఉందునని నేనంటిని. అతడు వెళ్ళిపోయెను. మరునాడు సరిగా ఆవేశకే అతడు వాడులో వచ్చెను గాని లోపలికిరాలేదు. దిగులు మోగినది. బిడ్డలువచ్చి ఛెప్పిరి. నేను వెళ్ళితిని. అతడు 1800 రూపాయలు వెలగల నోట్లను నాచేతిలో పెట్టెను.

చంటిబిడ్డల ఆశీర్వాదములను నిరూపించు కరమగుచుండు.

"FIFTEEN POINTS FOR MOTHERS."

That is the name of the invaluable booklet given free with every bottle Woodward's "Gripe Water." the one safe remedy for all digestive ailments in babies and young children.

Here is one of the points: "Never put baby to sleep using so-called remedies which contain narcotics". Woodward's "Gripe Water" is free from all dangerous drugs.

W. WOODWARD (1920) Manufacturing Chemist, 79-87, Fortoss Road, London N. W. 5.

WOODWARD'S "Gripe Water" KEEPS BABY WELL

ఉదవడ్స్ గ్రేప్ వాటర్ ప్రతిబుంబు నుండ తగినది.

శ్రీరాధ నరసింహం బ్రదర్స్ కాకినాడ వారి వద్ద దొ అ కను

దీక్షతో కూడ తల్లులు పిల్లలను పెంచుట నీన విధములయియు వ్రాయబడిన పుస్తక ము ఉచితముగా పంపదును 9484

అసహాయ మారీతిగా లభించునని నే నెంతమాత్రమును తలచియుండలేదు అందులో అది అంత చిత్త బాగుగూడ లభించినది. అతడదివర కెన్నడును ఆశ్రమమునకు వచ్చియుండ లేదు. అదివర కొకసారి మాత్రమే నేనతనిని చూచితిని. అత డెవరిని యేమియు నడిగి తెలుసుకొనకుండు లోనికి వచ్చివాడ కుండ రూపాయలు నాచేతిపై నెడలిపోయెను. అది నాకు చాల వింతగానుండెను. నాజీవితమున అదివర కెన్నడును అటుల జరిగియుండలేదు. ఈ సహాయము లభించుటచే మేము పంచ ములవాడకు వెళ్ళ నవసరములేకపోయినది. ఒక సంవత్సరము వర కును మా కేమియును భయము లేనిదిగి కలిగినది.

పట్టణమున కలవర ముకలిగినట్లు ఆశ్రమమునందుకూడ కల వరము కలిగినది. దక్షిణాఫ్రికాలో అస్పృశ్యులకు మిశ్రము మా యింటికివచ్చుచునే యుండిరి. మాతో కలిసి నివసించుచు మాతో కలిసి భోజనముగూడ చేయుచునేయుండిరి. కాని యిప్పు డాశ్ర మమునం దొకకుటుంబమును చేర్చుకొనుట నా భార్యకును యి తరస్త్రిలకును యిష్టముగా నుండలేదు. వారు దీనివెనుకను చేర్చి పించక పోయినను ఆమెపట్ల సరిగా మెలగుటలేదని నేను కను లతో చూచుటవలనను చెవులతో వినుటవలనగూడ గ్రహించ గలిగితిని. ధనము లేకపోయినందులకు నాకేమియు అందోళ నము కలుగ లేదు గాని యీ కుటుంబ కలవర ము మాత్రము నాకు అందోళనకరముగానే యుండెను. దీని విహేతు కేవలము పాపమరాలు. దూరాబాముకి కొద్దిగా చదువు వచ్చును. అతనికి మంచి లోకజ్ఞానముకూడ కలదు. అతని ఓమి తాను నచ్చెనది. ఒక్కొక్కప్పు డతడు తొందరపడుచుండినను మొత్తమువాద సత్యము చాల ఓమిని కలిగియుండెను. చిన్న చిన్న అవసరములకు లెక్క చేయవద్దని నేనతనికి బోధించితిని అతడుండుల కంగీకరించుటయే గాక తన భార్యకుగూడ బోధించెను.

ఈ కుటుంబమును మేముచేర్చుకొనుటవలన ఆశ్రమము నది మంచి అనుభవకరముగా ముగిసెను మేము అస్పృశ్యతకు పాటింపమని దానివలన స్పష్టమైనది. ఆశ్రమమునకు సహాయ ము చేయుధలచినవారు గూడ బాగ్రతప్రభులకు పిల్లనది. ఈవిషయ మున మాపని సుఖమైనది. కేవలము పూర్వార్చారపరాయణులగు వారే ఆశ్రమమునకు ప్రతిదినము సగు వ్యయమునంతకు భరించు చుండుటచే అస్పృశ్యతకు పునాదులు కడలిపోయెనని గూడ స్పష్టమైనది. మేము ఆశ్రమములో అస్పృశ్యులతో కలిసిభుజించు చున్నామని జెప్పిడియెననుగూడ హిందువులలో సన్మార్గుల సహాయముచేయుటకు సంకల్పించలేదని గూడ విడితమైనది.

ఈసందర్భమున అనేక చిల్లరసమస్యలు కలిగినవి. అనుకొనని యిబ్బందు లెన్నియో వచ్చినవి కాని యీ విషయ ములకు సంబంధించు వ్యవస్థలలో చాలమంది యిప్పుడు సజీవులు గా నుండుటవలన వ్రాయబడదగిన ముఖ్యవిషయములు చాల

యుండినను నేను వానిని వ్రాయబూనుకొనలేదు. వారి అనుమతి లేకుండ వారిపేరులను సంగతులను నేను వివరించుట పాడికాదు. వారిందరికిని వ్రాసి అనుమతి బడయుటకును వారి ఆమోద మున కీవరీత్ర చిత్తుప్రతులను వారికి పంపుటకును పిలువెను. అది అసభవము. అదిగాక అపద్ధతి దీనికి విలక్షణము. కావున నిటువై చాలముఖ్యవిషయములను వదలివేయవలసియే యుండు నుకొని ముఖ్యవిషయములను విడవకండ అసహాయోద్యమ ప్రారంభమువరకును వ్రాయవలెననియే నేను కోరుచున్నాను. (మో. క. గాంధీ ఎగుయండియూ 21-12-28)

నోటీసు

పాలకొండ తాలూకా, బిటువాడ అగ్రహారం లో శ్రీ బాబ్బిలి దేవస్థానం తాలూకా అధ్యక్షుని సంజ్ఞగలదన్ని. అనగా,

మెట్టు. య 7. 50 ట్లు నాగావలీ నీలాగరం బట్టె నీరు పారేటటువంటి. పల్లం. య 10. 50 ట్లు

సుమారు పరిమితగలిగినటువంటిన్నీ, సాలీనా రు 400 లు రాబడిగలిగినటు వంటిన్నీ, కిట్టిరెంటు ఫయిసలా యీనాంభూమి మెడివరం, వేలివరం హక్కులుసహా, 1928 సంవత్సరం జూలై తే 6 ది శుక్రవారం పగలు 2 గంటలకు సదరు బిటువాడ మకాలో బాబ్బిలి సంస్థానం మోడ్ మేనేజరువారి వల్ల వేలంవేయడమవును.

వేలం నిబంధనలు వెనుకనుండి, సదరు అగ్ర హారంలోను చుట్టుపట్ల గ్రామాదులలోను, రాజాం. కవిటె-బాబ్బిలి. సీతానగరం కరకవలన తాణా ఆఫీసులలోను ప్రచురింపబడును.

టి. యస్. కృష్ణ

మోడ్ మేనేజరు.

బాబ్బిలి సంస్థానం, బాబ్బిలి.

బెజవాడలో

శ్రీ పరమహంస నచ్చిదానంద

యోగీశ్వరులవాణియాంకి ఉపన్యాసములు

పై యోగీశ్వరులవారు 28-6-28 వ తేదీ సాయంత్రం 6 గంటలకు బెజవాడలో శ్రీరామమోహన్ త్రైబ్రహ్మలో చేసిన ఉపన్యాసమును వ్రాయుచున్నాను. మనశీరములో హృదయకమలము, భ్రూమధ్యస్థా, బ్రహ్మకపాలము యీ మూడు స్థలములలోను పరమాత్మనివసించుచున్నందున, స్నానముచేయునపుడు ఒకచేంద్రుడు నీరుగలముంచి గోవింద గోవింద గోవిందయను నామమును ఉచ్చరించుచు శిరస్సుపైవదిలి తమ పరిమరియొక చెందెడునీరును మంచి కేశవయనియు మరియొక చెందెడునీరును మంచి నారాయణయనియు యీ నామములతో ముహూర్త నీరును శిరస్సుపైవదిలి స్నానమును చేయవలయును. దీనిభావమేమనగా బ్రహ్మకపాలములోనున్న పరమాత్మస్వరూపమునకు నేను ఆభిషేకము చేయుచున్నాననికాని నామాంసపు శరీరమునకుకాదు. అనెడిభావంతో స్నానముచేసి, తదుపరి బ్రహ్మకపాలములో పరమాత్మ నివసించుచున్నందున ఆ బ్రహ్మకపాలమునందు ఆనగా మాడునందు ఓమంతో సత శ్రీపరబ్రహ్మణేనమః అను నామముతో శ్రీహర్మమును వ్రుంచవలయును. తదుపరి భ్రూమధ్యస్థ పరమాత్మయున్నందున ఆ భ్రూమధ్యస్థ శ్రీహర్మ పురుష్కనుంచి ఓంకేశవాయనమః అను నామమును ముగ్ధున దలచుచు అశ్రీహర్మ పుల్లను పైకి లాగవలయును. తదుపరి హృదయములోను పరమాత్మ యున్నందున ఓం నారాయణయను నామమును మనస్సున దలచుచు హృదయమధ్యముగ ఉంచవలయును. తదుపరి మిగుడువులవారిచే ఉపదేశముపొందిన మంత్రమును కొంతసేపు జపముచేసి తదుపరి భోజనముచేయునపుడు అన్నియు, పదార్థములు, పచ్చడిలు నెయ్యి, లవణముతో సహా విస్తరితము వడ్డించి విస్తరిత సహిషమున మజ్జిగయు చాహమనకు నీరుతో సహా నుంచి వాటినిన్నింటిని నీశ్వరుడు ఆహ్లాదించునట్లు మహానైవేద్యం సమర్పయించి అయిదుపర్యాయముల కుడిచేత నివేదనముగా ఒకటి తదుపరి చెంబులోని జలములో కొంత కుడిచేతిలోవిడిచి ఓం మహాశీరం సమర్పయించి యిది ముహూర్తదలచుచు విస్తరిత ప్రక్షాళనలతో ప్రతిదినం ఉదయము రాత్రులయందును యారీతిగా భోజనము చేయవలయునని పై యోగీశ్వరులవారు చెప్పిరి. ప్రతిదినమును యారీతిగా భుజించుచూ వచ్చినయెడల దుష్టవర్తనముచే ద్రవ్యార్జనముచేయు బుద్ధివుట్టదు. శ్వాయాత్తనమున భనమును సంపాదించి బుద్ధికలగును. ఎందుకనగా, శ్వాయాత్తనమున ప్రాప్తించిన ద్రవ్యములను దెచ్చిపదార్థములతో అన్నము పదార్థములు తయారుచేసి ఆ అన్నపదార్థములను దేవునకర్పించి ఆశీషమును నేను ఆరగించుచున్నాను. ఇది అన్యాయార్థిత ద్రవ్యముచే లభించిన యన్నముకాదు అని నిశ్చల వైరాగ్యముకలగును. యీవైరాగ్యములను యోగము కిందించి, యీయోగములను మోక్షమును పొందవచ్చుననియు యింతియేగాక దేవాలయములోని గొప్పగొప్ప రహస్యముల నెల్లను చెప్పినట్టిగాక, దేవాలయములో కొబ్బరికాయను పగులగొట్టి కర్పూరమును వెలిగించు రహస్యార్థమును చెప్పిరి. మరియు మహావిష్ణువు నాభియందుండి బ్రహ్మ పుద్భవించిన రహస్యార్థమునుకూడా చెలిపిరి. వీరి వుపన్యాసమును విని జనులందరకు మిక్కిలి ఆనందమును పొందిరి.

రెండవదినము

పై యోగీశ్వరులవారు 24-6-28 వ తేదీ సాయంత్రము 6 గంటలకు బెజవాడ శ్రీరామమోహన్ త్రైబ్రహ్మలో చేసిన ఉపన్యాసమును వ్రాయుచున్నాను. స్త్రీలు బహిష్టైన వెనక 6 వ దినము మొదలు 16 దినముల లోపల సరిదినములలో గర్భము నిలిచినయెడల మొగళిశువుగను, పేసిదినములలో గర్భము నిలిచినయెడల అడళిశువుగను వుద్భవించును. ఇందుకు మారనకవి యెట్లు చెప్పుచున్నాడు.

ఆ. అంటరానిదాని నభిలగ్ధులకును

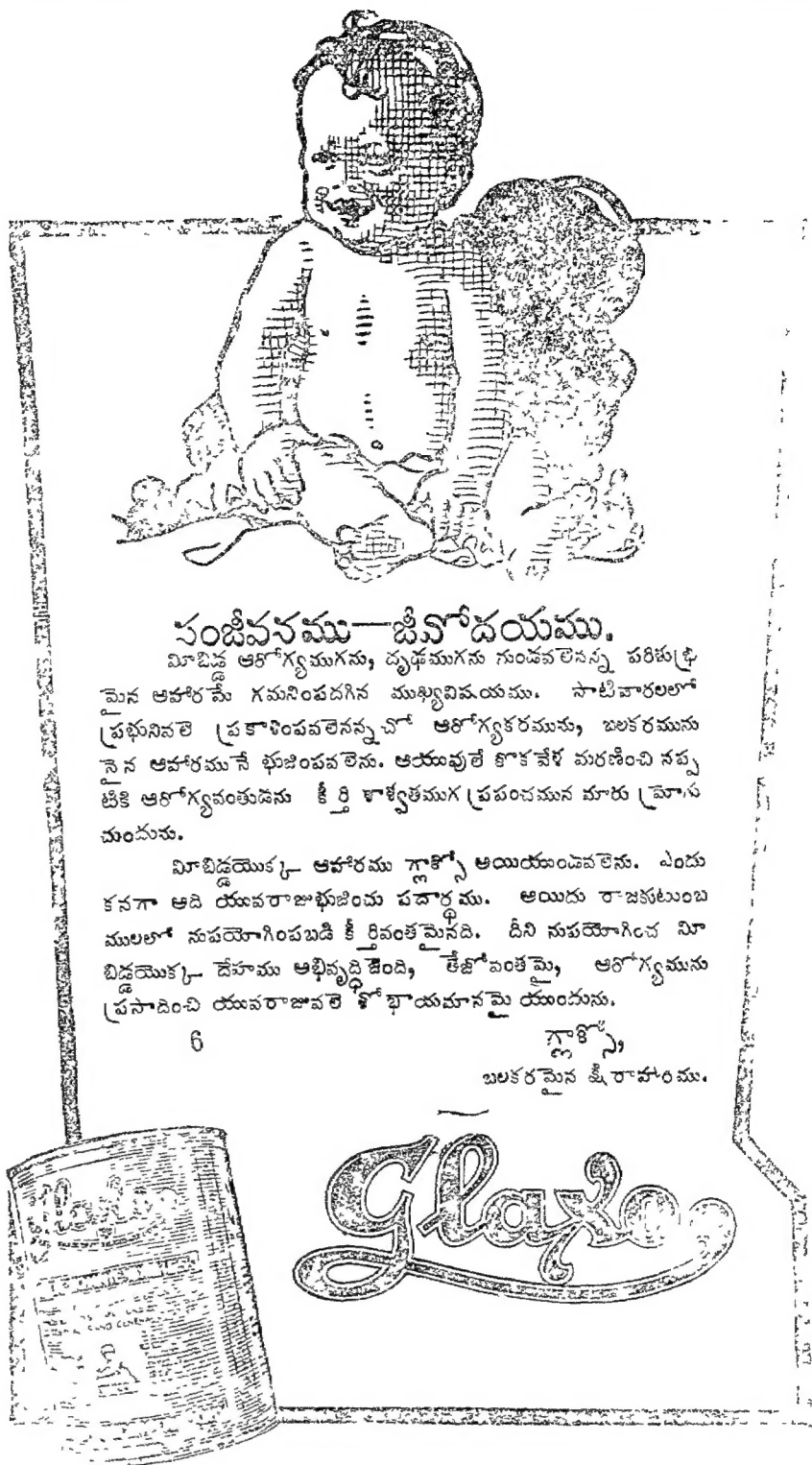
ననకు! నాల్గరాత్రి లంటరాదు

కొడుకు సమదినమున గూతురు నిమమది

నమునఁ బుట్టు తెలిగి నడవవలయు.

గర్భము కలుగవలయు నన్నియెడల బహిష్టైన 4 వ దినము

మొదలు 16 దినములలోపల కలుగవలయునేగాని అంతకు పైబడినచో గర్భము కలుగజాలదు. యెందులకనగా, ముట్టిన దినము మొదలు 16-దినములవరకు మాత్రమే గర్భకమలము ఒక సింపియుండును. 17-వ దినము వుదయమున గర్భకమలముయొక్క నోరు మూతపడును. అట్లు మూతపడినవెనుక గర్భము కలుగజాలదు. మరల ముట్టినపుడు మాత్రమే గర్భకమలము నోరు తెరువబడి మరల 16-దినములలోపలనే గర్భము కలుగనని చెలిసికొనుడు. ఇట్లు గర్భము నిలిచినచోక 6 నెలలవరకును శిశువు

సంజీవనము—జీవోదయము.

మిల్క్ ఆరోగ్యముగను, దృఢముగను గుంపవలెనన్న పరికుప్తమైన ఆహారమే గమనింపదగిన ముఖ్యవిషయము. సాటివారలలో ప్రభునివలె ప్రకాశింపవలెనన్నచో ఆరోగ్యకరమును, జలకరమును నైన ఆహారమునే భుజింపవలెను. ఆయువులే కొకవేళ మరణించినప్పటికి ఆరోగ్యవంతుడను కీర్తి కాశ్యతముగ ప్రపంచమున మారు మ్రోగుచుండును.

మిల్క్ యొక్క ఆహారము గాకొన్ని అయియుండవలెను. ఎందుకనగా అది యువరాజుభుజించు పదార్థము. అయిదు రాజవట్టులములలో నుపయోగింపబడి కీర్తివంశమైనది. దీని నుపయోగించి మిల్క్ యొక్క దేహము అభివృద్ధి చెంది, కేశోవంతమై, ఆరోగ్యమును ప్రసాదించి యువరాజువలె శోభాయమానమై యుండును.

6

గ్లాక్సో,

బలకరమైన పీరాహంము.

ఆల్ ఫ్రెడ్ యంగు అందు కో, లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది.)

రహాలపేట నెం. 40, మదరాసు.

3706

గర్భవంచిలోనే పెరిగివెనుక 7-వ నెలయందు జీవుడు తల్లి బీచ్ క్యావలో చేరి శిశువుయొక్క హృదయకమలములోనున్న జలములోపోయి చేరుచున్నాడు. అట్లు చేరినవెనుక పిండము 7-వ నెలయందు గర్భములో తిరుగును. అది మొదలు శిశువు జనన కాలమువరకు పూర్వజ్ఞానముతోనుండి మరల జననమగునపుడు మాయాప్రపంచములో పుట్టుటకు యిచ్చలేక భయోత్పతయను చెంది తల్లి గర్భవంచిలో తన చెండుచేతులకు నోడించి శిరస్సుపైనుంచి ఈశ్వరునికి దండము సమర్పించుచు తలక్రిందుగను పిట్టలు పైభాగమునను లేవనెత్తియుండును. అప్పుడు భనంజయయను వాయువు ఆశిశువుయొక్క బిభ్రుక్రిందుగను, పిట్టలకు పైభాగమునను చెండుచేతులయందు ఉడబడిచి నెట్టి వెలుపలకు త్రోయును. అప్పుడు ఆయ్యా! నన్ను మాయాప్రపంచములో గొనిపోయి బడద్రోనెదనా యని శిశువు చెండుచేతులను నోడించి ఈశ్వరునికి దండము సమర్పించుచు ధరణీపైతును 3 పంలిరముల వయస్సులోపలయుండు బాలబాలికలయొక్క బిభ్రుక్రిందిగను పిట్టలు పైభాగమునను చూడును. అచ్చట చెండుగుంటలు యేర్పడియుండును. అనగా శిశువు గర్భవంచిలో కట్టబడి యుండునపుడు భనంజయయను వాయువుచే నెట్టి వెలుపలకు త్రోయునపుడు యీ చెండుగుంటలు యేర్పడినవని చెలిసికొనుడు ఇట్లు శిశువు వెలుపలకు విచ్చిపడినవెంటనే నలును పున్న తన పూర్వజ్ఞానము చేడి శుభపరబ్రహ్మస్వరూపముగా నుండును. అప్పుడు బిడ్డ యెడ్వలేదే యని స్త్రీలు చిన్నీరును యెత్తి శిశువుయొక్క ముఖముపై చల్లుదురు. అప్పుడాబిడ్డ చల్లదనమునకు ఉలికిపడి పిడలును విడిచి క్యా! క్యా! క్యా! యని సన్నగొంతుతో యేడ్చును ఇట్లు యేడ్చుట మన హిందువుల బిడ్డలే కాదు. మహమ్మదీయ, రోహిలా, శిధి, అరబ్బీ, ఇంగ్లీషు, బర్మా, కొరంగి మొదలగు తక్కిన నికను ననేక జాతివారల బిడ్డలలో సహా ముందుచెప్పిన రీతిగా శిశువు

గర్భకోశమునందుండి ధరణీపైబడిన వెంటనే క్యా! క్యా! క్యా! యని యేడ్చును. సంస్కృతభాషలో క్యా! అను శబ్దమునకు యొక్కడ యని యర్థము. కనుక, అన్ని జాతుల బిడ్డలను క్యా! క్యా! క్యా! యని యేడ్చును. అనగా యొక్కడ, యొక్కడ, యొక్కడ నాకు పూర్వజ్ఞానముండేనే ఆ జ్ఞానమెట్లుబోయెనని కొంతసేపుయెడ్చి దానిని మరచిపోవును. అటుపిమ్మట శిశువు నేడువిధముగా యేడ్చును. ఇట్లుయేడ్చుచు బాల్య, యౌవన, కామర, వార్ధి క్యాదిరకారములను బొందుచు ఒకటిని నొకటి, చూచుచు, తినుచు, వాసనచూచుచు, నవ్వుచు, యేడ్చుచు, అట్లాడుచు ఇట్లు వింతలువింతలుగా అనేక కార్యములను చేయుచుండి ఆకస్మాత్తుగా వుండెట్లుండి యెట్లువచ్చినదో అట్లు దప్పకనే యీ శరీరమును ఎవరి పోషింపుచున్నది.

వీటి నన్నిటిని పైయోగీశ్వరులవారు ఉపన్యాసములో మిక్కిలి అద్భుతముగా చెప్పునపుడు ఆ సమయమున సభనారందరకు నిశ్చయముగ వినును అపరిమితానందమును పొందిరి.

బొడ్డపాటి శ్రీరాములు.

THE INTERMEDIATE GUIDE
by M. SRI RAMAMURTI, M.A.
(To be published in 6 volumes Price Rs. 3/-)

Extremely useful to students appearing for the Intermediate Examination, March 1929, of the Andhra University. Contains exhaustive Essays and annotations on all English Text. Those who register orders before 15th July will get the whole series for only Rs. 2-8-0 Apply to M. Sreeramamurti, M.A., M. R. College, Vizianagaram. 4907

మదరాసు కార్పొరేషను ఉపాధ్యాయులు

కార్పొరేషను పాఠశాలలం దుపాధ్యాయులుగనున్న శ్రీపునుషులెల్లరకు కమిషనరు నారాయణనాయుడుగా రుపన్యసించిరి. (ప్రె. ఖో. బీ.)

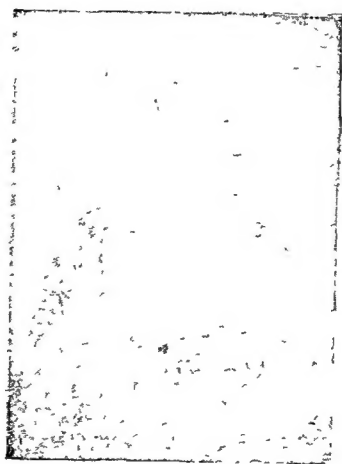
సమకాలి కాభిప్రాయములు

మరతుల సంగీకరించుటయ్యా?

పంజాబురాష్ట్ర శాసనసభ్యులచే నియమింపబడిన ప్రత్యేక సంఘమువారి మరతుల సంగీకరించుటను నైమనుగారు ప్రత్యుత్తరమొసగి రసగనే దొరగారు కొండ దిగివచ్చిరిని కొన్ని రాజకీయపక్షములు పత్రికలును తలంచుచుండుట మాకాశ్చర్యమును గలిగించుచున్నది. ఏడుమాసములక్రింద భారత తీరములయం దడుగిడిన యనంతరము నైమనుగారు ప్రస్తావన గాటికి వ్రాసిన లేఖయం దేయంకములను తమ కార్యక్రమము నందలి భాగములగ తొలగించి యుండినా వాటి కొక్క యంతుల మేమియు తగ్గియుండలేదని మొన్నవచ్చిన వార్తలను యిదివరకు గావించిన ప్రకటనలను ఒకచోనుంచి పరికించువారలకు స్పష్టపడగలదు. దేశమందలి నానా శాసనపక్షలకుండియు, సమాజోచనా సంఘము లేర్పరుపబడుననియు, వాటి పలహాలను తీసికొనుటలో పార్లమెంటుచే నియమింపబడిన నైమనుసంఘము యొక్కవ శ్రద్ధ సహాయంపుననియు, మిగత భారతీయులతో రహస్యముగ సంఘముయెడుట సాత్వ్యముల నియ్య దలంపుగలవారలకు అట్టియవ కాళముల గలిగించుటలో నైమనుసంఘ మత్యంత శ్రద్ధసహాయించుననియు యిదివరలో ప్రకటించబడియున్నది. పంజాబు సమాజోచనా సంఘమువారు యిట్టి రహస్య సాత్వ్యముల దీసికొనుట పనికిరాదనియు, తమ పలహా సంగీకరించునెడనే తాము నైమను సంఘముతో సహకార మొనరింతుమనియు తమ మరతులగ ఇండియా కార్యాలయమునకు తెలియపరచి, యవ ద్వారలభూమికిని నైమనుసంఘముతో సహకారమునంత నిచ్చుగించియున్న యొక్కరాష్ట్రమునుగూడ వదిలొని నిష్ఠములేక తమ సమత్వము సంతిటిని మాటల గూర్పులలో సుపయోగించి సమాధానము నొసంగియుండిరి. పంజాబు సమాజోచనా సంఘముయొడ తమగల యభిమానమును చిరునగవులతో నైమను దొరగారు చూపియుండిరి. సాత్వ్యములను రహస్యముగ తీసికొనుట అనగా ఆమరాష్ట్రములయందలి సమాజోచనా సంఘముల యెదుట తీసికొనునని యిది వరలో బహిరంగము గావించియుండిన కార్యక్రమమునందలి మరతులకు అంత ప్రాముఖ్యత యొసగమునునట్లుగ చెప్పుచు అవసరావసరముల బట్టి “రవాస్యముగ సాత్వ్యములగొను సధికారము నైమనుగారి కుండునని” మొన్న మరతుల యంగీకారమునం దున్నది ఇందులకే ఇంతటితో గౌరవమును నిలుపజెల్లుకొనవలయునని తలంచుచుండిన పంజాబు సమాజోచన సంఘమువారు సంతోషించిన సంతోషింపవచ్చును. కాని, యితంరాష్ట్రీయుల తవ్వరుకు ఆమోదింపబాలకు, ఇటువంటి సమయములయందు సమాధికారము లివ్వబడినను లేకున్నను దాసోహమని చేతులు గట్టుకొని నోరు తెరచుకొని నక్కయూసలతో మండపక్షము లన్ని నేళ్లను ఆన్ని దేశముల నుండుట సహజము. దేశ మొత్తమునకు సంబంధించిన సమస్యలు వచ్చిన సమయమున జట్టుదెబ్బలకు మొలచి నురల అంతరి తమలకు మొలకలవలె స్వారాజ్యములచే లేవనెత్తబడు చిన్న పక్షములయొక్క జెట్టికేకలను గమనించు తెంతమాత్రమును పనికిరాదు. ప్రజాభావశక్తియొక్క యభిప్రాయ మేది కైక్రయన్నదీయో యెరింగి తదనుసారముగ చింతించుట న్యాయము కాగలదు. నైమనుసంఘము తమప్రభుత్వపరిపత్తి అవము రాకుండనే మొన్నటి “మరతుల యంగీకార” ప్రమాదమునుగూడ సెరవీయుండినది. బర్మెన్ హెడ్డుగారిచే నియమిం

పబడిన నైమనుసంఘ ముట్లుచేయునని తలంచుటకలలోని వార్త, అణంపబడియున్న వార్తలు తామునట్లు వివరము నను యభిప్రాయము గలవారలు కార్యముల ఎట్లే నడపింతురు?

నైమనుసంఘము తమ కార్యక్రమము నెంతమాత్రమును మార్చుకొనదని నిర్ధారణ గావించుకొనుటకు తగినయాధారము లేనిదేనియు గలవు. అదియందు భారతీయుల చేరాండుమేటిల సమాజేతము కోరబడినది. దానిని బ్రటిషు ప్రభువులు నిరాకరించుటయే గాక విందుల యనంతరము జరిగిన ఒకటి రెండు సభలయందు బర్మెన్ హెడ్డుగారి హాజరను గురియైనది. అటుతనవార సగమునంది భారతీయులకల విచారణ సంఘ మునరమునియు, అట్లుచేయునెడ తాము సహకార మొనరించుటకు సిద్ధముగ నున్నామనియు గావించబడిన మితవాదుల పలహాలకు బర్మెన్ హెడ్డుగారు లెక్కనేవలేదు. నైమను సంఘముతో సహకారకారముగల భారతీకు విచారణసంఘము సార్వభౌమనిచే నియమింపబడవలయునని యిటీవలన గావించబడిన పలహా అస

సి. వన్యాయముగారు

స్థానికాజుకోర్టు జడ్జి సిటీ సివిలుకోర్టు జడ్జి గా నియమింపబడిరి. (ప్రె. ఖో. బీ.)

తే పనికిరానట్లు విడుదలపడినది. వీలున్నంటిని నిలికించినవారలకు నైమను సంఘ మెక్కింపబడిన సత్తునుండి మరల క్రిందకు దింపబడదని స్పష్టపడగలదు. స్వస్థుని శాశించిన భారతీయుల పట్టికపట్టును విడువకుండ నుండుట యే మేలు. ఇటీవల గావుదలచేయబడిన ప్రచారము పునరుద్ధరింపబడి సాగింపబడవలయును. స్యావక్షాంగీకారమును బడసిన స్వరాజ్యవిధానము త్వరలో తయారుగావించబడవలయును. ఈ యంశముల గమనించి త్వరలో కార్యక్రమమును ముగించవలసినదిగ నాడుకమహాశయులను హెచ్చరించుచున్నాడు.

(నమదర్శిని)

రావల్పండి, జూన్ 28:— నైమనుసంఘ బహిష్కరణ ప్రచారమునందర్పణకు పాలుగై కొనినందులకు రావల్పండి మునిసిపాలిటీ హెడ్ క్లర్కు బి. మంగల్ నేనమాన్యగారు డిస్మిసుచేయబడిరి. మొన్నజరిగిన మునిసిపలు సంఘసమావేశమునవీరి ప్రాత ఉత్సాహము మగ్గలవీరికే ఇవ్వబడెను. (ప్రె. ప్రె.)

ట్యూటోరియలు కలాశాల

ఎస్. ఎస్. ఎల్. సి. తరగతుల ప్రారంభోత్సవము.

ఈ చెన్నపురి ట్యూటోరియలు కలాశాలయం దీ యుదయము, ఎస్. ఎస్. ఎల్. సి. తరగతుల ప్రారంభోత్సవము జరిగినపుడు, డి. గోపతి నారాయణసామిచెట్టిగారు రధ్యక్షత వహించిరి. ప్రాశస్తరు పి. నుబ్రహ్మణ్యం బాలసుబ్రహ్మణ్యముదలియారు, వెంకటసుబ్బయ్యగార్లు మొదలగు విద్యార్థిమణులు, పలువురు యువకులును తత్సందర్భమున హాజరైరి.

కళాశాల నిర్వాహకులగు కె. రంగారామిగారు, డి. బి. నారాయణస్వామిచెట్టిగారి నధ్యక్షతపడకి ప్రతిపాదించుచు, ట్యూటోరియలు కలాశాల ప్రారంభింపబడిన దాని, ఇంతవరకును దేశమునకును ప్రథమ పరీక్షలయం దుత్తీర్ణులు గాజాలక నిస్సహాయస్థితియందున్న యువకులకును గావించిన సేవను వివరించి, విద్యావిషయములం దెక్కువ ప్రసిద్ధిగాంచిన ప్రముఖులారాగ నెటుల ఆశీర్వాదించినదియును తెలిపిరి. సాధారణ పాఠశాలలలో విద్యార్థులకు సంపూర్ణముగ స్థాకర్యము లొనగజాలక పొవుటచే నాటాయులు పూర్తిచేయుట కీకలాశాల ఏర్పరుపబడెను. ఇంతవరకును కలాశాల తరగతులయందే, ఈ కలాశాలలో శిక్షణ మొనగబడుచుండెను ఇకమిద, ఎస్. ఎల్. సి. పరీక్షలకు పోవువాకిగూడ శిక్షణ మొనగుట కుద్దేశింపబడెను. అందులకుగాను ఘూరూ 18 పట్టములలో శిక్షణ మొనగుటకు కావలసిన ఏర్పాటులు గావించబడెను. ఇంతవరకును ఆంధ్రదేశమునండియు, తమిళనాడు నుండియుగూడ ఈ యుద్యమమునకు సంబంధించుచు ప్రోత్సాహము వచ్చినదనియెప్పుడు కెంతయు సంతోషించుచున్నాను. విద్యార్థులకు, మంచి సదుపాయము లొసగి అన్నివిధముల సహాయ మొనర్చుటకు మాత్ర మేర్పడిన ఈ సంస్థయెడల, ప్రజలు తమ యాదరణ మొనగవలసినదని ప్రార్థించుచున్నానని రంగారామిగారు నుడిపిరి.

అధ్యక్షులు జరిపుష్పమాలాంకృతులుగ నొనర్పబడిన పిదప, లేచి ఎస్. ఎస్. ఎల్. సి. తరగతుల ప్రారంభించు ఉత్సవ మొనర్చుచు, ఈ విద్యాలయము ఇదివరకు, శ్రీ కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి, సర్ మహమ్మదు ఉస్మాన్ ఎ. రంగనాథ మొదలియారుగూడఁజి ప్రముఖుల దీవనల నందెననినదివి, ప్రాశస్తరు నుబ్రహ్మణ్యముగారి సహకారమునకు సహాయమును ప్రశంసించి, వారి సహాయముతో నీసంస్థ తప్పక విజయమును నడు నాశయమును నెలుబుచ్చిరి.

దూడలు వ్రలికా సంపాదకులగు బాలసుబ్రహ్మణ్యముదలియారుగారు, పిమ్మట మాడలాడుచు, ఈ కలాశాల సేర్పరుచువలన రంగారామిగారు, అశేషసఖ్యాకులగు విద్యార్థుల యొక్కయును, వారి తల్లిదండ్రుల యొక్కయు కష్టముల నీడేర్చినని నుడిపిరి. పచ్చయప్ప హైస్కూలు ప్రధానోపాధ్యాయులగు వెంకటసుబ్బయ్యగారు ప్రసంగించుచు, పరీక్షయందొక మారు విఫలులైన ఎస్. ఎస్. ఎల్. సి. విద్యార్థుల సేతులం, హైస్కూల్లో స్థలములేక, నిరాధారలై చాల చిక్కుల పడుచున్నారనియు, అట్టివారికి పాఠశాల చాల సహాయకారి యగునని నుడిపిరి.

ప్రాశస్తరు నుబ్రహ్మణ్యముగారు అధ్యక్షునకు కృతజ్ఞతా వందనము లర్పించుటతో నుత్సవము ముగిసెను.

ఈ నెల 28 తేది ఉదయమున నెల్లూరునందలి వెంకటగిరి రాజాగారి కాలేజి ప్రాతవిద్యార్థుల సంఘ వార్షికోత్సవము వైభవముగా జరిగెను.

ద్వంద్వ ప్రభుత్వ విధానముయొక్క మంచిచెడ్డలు

రాష్ట్ర ప్రభుత్వముల నివేదికలు

వంగ ప్రభుత్వపు మొర

బొంబాయి ప్రభుత్వపు యిబ్బందులు

వివిధ రాష్ట్రములందు సంస్కరణములవిధాన మెట్లు ఆ ములు జరిగినవి తెల్పుచు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించినదానిలో బొంబాయి ప్రభుత్వము రిపోర్టు యిట్లు గలదు:—దేబ్బుతక్కువగనున్న ప్రభుత్వమునందు దుభేయకాళులవాడును, ఖర్చులవిషయమున పద్ధతానిరి. సహాయనిరాకరణోద్యమము రాజకీయశక్తిగా నిరూపయోగము యినందున ప్రభుత్వమువారికిని స్థానిక సంఘములకును అన్యోన్యత కలిగెను. అసహాయవాదులగుడ అతివాదమును వదలుకొనిరి. గతముజేంద్లలో దక్కను కర్నాటకజిల్లాలయందు బ్రాహ్మణబ్రాహ్మణవైషమ్యములును, సింధుప్రాంతములందు హిందూమహమ్మదీయ తగవులును స్థానిక స్వపరిపాలక సంఘ పనికి కొంత అటంకము కలిగించెను. మొత్తముపై స్థానిక సంఘము ఆలోచ్య ప్రచారమునందు యెక్కువ శ్రద్ధదీసికొనినవి. కాని ధన లేమి చాలవరకు వెనుకకు లాగుచుండెను. ప్రజలలో స్థానిక స్వపరిపాలనయందు చట్టాలను మొదలయ్యెను. నియోజకవర్గముల పరిశీలనముపాలేదు. ప్రత్యేకవ్యక్తి అభిమానములబట్టియు ప్రత్యేక తెగాభిమానములబట్టియు ఓటుజేయుచునేయున్నారని గావున స్థానిక సంఘముల జయభయములు పలుకుచుండిగల యే ఒకవ్యక్తిపై నో ఆధారపడియుండును. కాననసభవారు పన్నులపాచ్చిందులకును అక్రమ కేసులకును అవకాశమిచ్చుటకు అనుమతముగనే యుండిరి. కార్యనిర్వాహకవర్గమువారి చర్యలలో ప్రతిష్ఠియమునందు జోక్యము కలుగజేసికొన జూచుచున్నారు. కాని పరిపాలనావివరములు తెలియకపోవుటచేత ప్రభుత్వమువారి విశేష్యవిధానమును పూర్తిగా గుర్తింపజాలకున్నారు. అయినచేమి కాననసభవారికిగూడ విశేష్యవిధాన మనుసరింపవలె నను అభిలాషగలదు.

ప్రజాభిప్రాయ పరిపరచునకు కాననసభ యెట్లుతోడ్పడుచున్నదో స్వరాజ్యపక్షమువారి ప్రవర్తన చూపుకొని రిస్కానినపు సహకారములోనికి దిగుటనుబట్టి తెలియగలదు. పట్టణముల యెల్ల విషయములను తమ నియోజకవర్గముల కెరిగించుచున్నారు. రెండవ కాననసభలో రాజకీయ పక్షములు స్వల్పముగ నేర్పడినవి. స్వరాజ్యవాదులు ఏకగ్రీవముగ నుండిరి. బ్రాహ్మణేతరులగుడ తమలో నొకడు మంత్రిగ నుండుటచే యిదివరకుకంటె వికమత్వముతో నుండిరి. ఇకపక్ష నాయకుల గూర్చి ఎం. ఆర్. జయకరుగారు విజ్ఞానమునందు సరసతయందు తన పక్షములోని యితరులకన్న చాల విన్నగనుండిరి. వారు విశేషములు. వారి రాజీనామావలనల స్వరాజ్యపక్షమునందలి కట్టుబాటులు చెడెను. వారిసానేవచ్చి భోవత్కారగాదు అతివాదియగు శారీమనుగారికి ప్రతిపూలుగనుండి పక్షమువారిపై నెట్టి యధికారము చెలాయించలేకుండిరి. రెండవ కానన సభ యందు విశేషములు పోయి స్వరాజ్య పక్షమువారి సంఖ్య అధికముగలచే కాననసభ పలుత్యము వ్యవహారములు మందగించెను. అధ్యక్షుని పలుకుబడి చాలవరకు మేలుకలుగజేసెను. బ్రాహ్మణేతరుల చర్యనుబట్టి వారింకను రాజకీయములందు చాల శక్తికాననసరియించునని తెలియగలదు సాంఘికేతరకారణములపై వికమత్వముతోనున్న అధికారేతర పక్షము స్వరాజ్యపక్షముకంటె యెక్కువ.

సంస్కరణముల నీ రాష్ట్రమునందు జయప్రదముగ ననుజరుపుటకు ప్రధాన ప్రతిబంధకము ధనలేమియే నని బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు చివరకు విన్నవించిరి. ఆరికవిక్కులవలననే మంత్రిలు సాంఘిక విద్యాభివృద్ధి స్త్రీములెన్నింటి నోవదలుకొనవలసి వచ్చెను. తగినద్రవ్య ముండినచో సంస్కరణముల విధానము యింతోకవిషయము జరిగియుండెడిది. కానన సభలో యువయుక్తముగ కాననము తెన్నియో జరిగెను. ఉభయ ప్రభుత్వకాళులకు కాననసభయంతయుతోడ్పడెను. మొత్తముపై ఆరికవిషయములందు యితరవిషయములందు కానన సభవారి ప్రభుత్వ ఆంతరి నిర్మేయకమైనది కాదు. స్థానిక స్వపరిపాలనకాళు కొన్ని విషయములందు ష్రీఃచించియున్నను అది వింతగాదు. అందుకు తగు కారణముగలదు. కాని యితర విషయములందు యీ కాళు వ్యవహారములలో అధికారేతరుల సహకారము మొందుగ నుండెను. రాజకీయ పరిస్థితులు అభివృద్ధిచెందినవి. సాంఘిక ద్వేషముల విలసిల్లినవి అచ్చట చచ్చట అల్లరులు జరుగుచుండినను ఉత్తర ఇండియాలో నున్నంత ప్రమాదకరముగ లేదు. అభివృద్ధి కిది నాంతమాత్రము నిరోధము కానేరదు. ఈ సంస్కరణ విధానము పరిపలకము ప్రతేకరేటిని యీ సమయమునందే కాననసభలో అధిక సంఖ్యలు

ముగల పక్షము ఉద్యోగముల స్వీకరింప నిరాకరించుట చాల విచారకరము. బయట రాజకీయచర్యల బట్టి కాననసభలో పట్టణ ప్రవర్తన చూచుచుండుటవలన ప్రతిపూలపక్షముయొక్క ఘనత ఉపయోగము చెడెను.

బెంగాలు ప్రభుత్వపు రిపోర్టు

కాననసభ కార్యోచేమనుల నిరసించుట

తమ రిపోర్టుయొక్క నకలు కార్యనిర్వాహకసభ్యులకును మంత్రిలకు జూపబడెననియు, వారి సూచనలు విమర్శలు గూడ నిందు పొందుపరచబడినవనియు బెంగాలు ప్రభుత్వమువారు తెల్పుచున్నారు. సంస్కరణల విధానము ప్రకారము ప్రజాతత్కాళులను నిర్వహించలేక వాటిని ప్రభుత్వమువారివశమునందుంచబడిన సమయమున వాటిని నష్టపెట్టి రిజర్వకాళుల పెంపొందించెదరు. కాననసభవైఖరి యేమియు మారనందున రిజర్వకాళుల కెంత అత్యవసరమైనను ప్రతిపూలపక్షమువారి తీవ్ర విమర్శకు పాలయ్యెను.

స్థానిక స్వపరిపాలనకాళును గూర్చి తెల్పుచు కలకత్తా కార్యోచేమనునందు ప్రధాన కార్యనిర్వాహకాధ్యక్షులవదలి యెన్నికకు విడిచిపెట్టబడినందున, అధికారముపోయి కిలు బొమ్మయ్యెనని రిపోర్టునందుగలదు. దీనిఫలితముగ దుర్వ్యయ మధికమయ్యెను. ఉద్యోగుల గుమస్తాలకట్టుబట్టులు చెడెను. ప్రైవేటీకరణ అభివృద్ధిచెందెను. విద్యాధులసంఖ్య 2500 నుండి 11600 లకు పెచ్చెను. ప్రజాలోగ్య వైద్యపరిపాలనయందు కార్యోచేమనా రెక్కువ శ్రద్ధపొందిరి. కాని మురికికాలనయేర్పాటు నీటిసరఫరావిషయముల దెట్టి యభివృద్ధియలేదు. వస్తులు వస్తుల సరిగజరిగినందున వాటిలు పెచ్చి సాలాంతమున నిలువలేక, అక్కలెచ్చెడి అవకాశము పోయెను. రాజకీయపక్షములబాధి వృద్ధికొరకు గాక కలకత్తాపాదులశ్రేయము మారినయే కార్యోచేమను పరిపాలన జరుపకున్నచో నెట్టి అభివృద్ధియ కలుగదు. స్వరాజ్యపక్షమువారి సంఖ్య తగ్గినందున నీకముందు కార్యోచేమను పరిపాలన మారగలదని రిపోర్టునందు వాకగలదు. జిల్లాధ్యక్షులు మునిసిపాలిటీలకు ఆరికయిబ్బందులే యెక్కువగ నుండెను గాని రాజకీయ చిక్కులే విషయ లేకండెను. మిష్మిపూరు జిల్లాయందు తప్ప తక్కిన స్థానిక సంస్థలన్నిటియందు స్వరాజ్యపక్షమువారు చక్కగ పరిపాలించి జీన్మత్వమునకు దెచ్చిరి. రాబడి పెచ్చినను మెట్టమయేర్పాటులు మారినగాని అభివృద్ధి జరుగనేరదు. కాననసభయందు రెండవ సభయందుకన్న మొదటి సభయందెక్కువ పని జరిగెను.

1825 సం॥ న బెంగాలు కాననసభ తన బాధ్యతను గుర్తించుటకు కన్నులు తిప్పెను. సి. ఆర్. దానుగారు ఆసమయమున అమితముగ కృషి చేయుటచే అకాలమరణమొందిరి. కాని వారి తదనంతరము ఆగట్టులో కాననసభ కూడినపుడు బట్టబడినందుల నిరాకరించుచున్నందులన్నియు విఫలమయ్యెను. తీర్మానములపట్ల విముఖత జూపుటలో రెండవ కాననసభ నెలకు కంటికి పట్టకు సంఖ్య పెచ్చించు దురాచారము ప్రబలిచిన రకు ప సంఘములు నిరర్థకముగ నుంతునంత వరకు పెచ్చెను. పట్టణ లాండ్ డొరల పొగడ్డ సంఘములగ నేర్పడి పిండిరుల శ్రేణులు సూచించు కొనుచుండిరి.

సి. ఆర్. దానుగారి నాయకత్వముక్రింద నుండిన స్వరాజ్యపక్షమువారు ప్రతిఘటనవిధాన మవలంబించిరి. చక్రవర్తిగారి నాయకత్వముక్రింద నుండిన స్వతంత్ర పక్షమువారు ప్రభుత్వమువారికి ప్రతిపూలముగ నుండిరి. ఎక్కువ నాయకత్వము లేని స్వతంత్రులు క్రొత్తము ఉద్యోగములు పుచ్చుకొందురేగాని యితరులు పుచ్చుకున్నచో తోడ్పడరు. మంత్రివర్గమువారు మంత్రిలనే బలపరచెదరుగాని పర్యవ్రా ప్రభుత్వమువారి పక్షమున నుండురు. అంట్ల ఇండియనులు యూరోపియనులకు మాత్రము పరియగు రాజకీయపక్షమున కుండవలసిన లక్షణములన్నియు గల్గియుండిరి. అధికేతర ప్రభుత్వ నియమితసభ్యులు రాజకీయ నిర్బంధితుల విడుదలవిషయమున తప్ప యితర విషయములన్నిటియందు ప్రభుత్వపక్షమే యుండిరి. ప్రజాభిప్రాయ మంత లక్ష్యపెట్టవలసినది గాదు. కాన సభ్యులు నియోజకవర్గములతో నెట్టి సంపర్క ముండుకొనలేదు.

కాననసభవారికి యూరోపియనుల ద్వేషము లేదు. పట్టణ యూరోపియనుల సభ్యులు భారతీయులు మర్యాద

“మేము స్వయముగ దిగుమతి చేయుటవలన మా సీమకమలము లందు మీకు ఎక్కువ లాభము కలుగును.”

బోగిలాల్ మంగల్ డి ఆండ్, కొ 89 సాలపీడి, పార్కుటపురా, ముదాస్.

తప్పక ప్రవర్తించుచుండురు. యూరోపియనుల విద్యకు డబ్బు తక్కువజేయుమని కోరుటకన్న భారతీయుల విద్య కెక్కువ యిచ్చునిగోరుట తరుచైనది. యూరోపియనుల అధిక వేతనములపై ప్రతిపూలభిప్రాయము ప్రబలియున్నది. అన్నిపక్షములవారును రాజకీయద్వేషిని భారతీయోద్యోగుల సంఖ్య పెచ్చింపవలెనని గోరుచున్నను యూరోపియను ఉద్యోగులన్ని తరగతులలో నుండినగాని 1926 సం॥ వంటి కొట్లాటలందుల దుర్గమని గుర్తించిరి. కార్యకుల యభివృద్ధియొడత అన్ని తెగల కాననసభ్యులు సానధూరి గల్గి యున్నారు. సంస్కరణముల విధానము యెక్కువ కాలము అనుసరింప బడనందున ద్వంద్వ ప్రభుత్వ విధాన మెట్టి సహకారమును బొందినదియు చెప్పవలెదు. నియోజకవర్గముల యెడల గల బాధ్యత గుర్తింపబడలేదు. రిజర్వకు కాళులకు సంబంధించిన విషయములందు ఓటు జేయునపుడుగూడ సభవారు తమ బాధ్యతను గుర్తింపకుండిరి. అట్లని సభవారిని నిండించుట వ్యాయముగాదు.

ప్రారంభ విద్య ఎక్కువ వ్యాప్తిని పొందవలెను. బెంగాలు ను హిందువులు, మహమ్మదీయులు, ప్రభుత్వము, ప్రతిపూలవర్గము యావిషయగ విభజింపవచ్చును. సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము న్నందున సాంఘికాభిమానముల బట్టి నియమింపబడిన మంత్రివర్గముయొక్క యోగ్యతా యోగ్యతలు నియోజకవర్గముల నిర్ణయమును బట్టి చెప్పకలము. విద్యావిహీనులకు ఓటరుల సంఖ్య యెంత పెచ్చించినను ప్రయోజనము లేదు. విద్యావ్యాప్తికి తోడ్పడవలెను. ప్రజాతత్కాళులు ప్రభుత్వమువారి వశమయినపుడు ప్రారంభ విద్యాభివృద్ధికి తగు అవకాశముండెను. వెకండర్ విశ్వవిద్యాలయ విద్యా పచారమునం దేమియు అభివృద్ధిలేదు. విశ్వవిద్యాలయకాళు యొకను ఆసంతృప్తికరముగ నేయున్నది. ఇతర రాష్ట్ర విద్యాధులతో పోటీయందు బెంగాలు విద్యార్థులే వెనుకబడియున్నార. ఓటరులు ఎన్నికలందు శ్రద్ధపొందుటలేదు. స్త్రీలు లో నూటికి 18 గురే ఓటుజేసిరి. కాని ఓటుజేయవచ్చిన స్త్రీలు గౌరవమైనవారు గానందున పోలింగు ఆసీనులు అసహ్యించుకొనిరి. కాననసభ ఓటరులలో నూటికి 84 రు మహమ్మదీయే తరగతును, రి మహమ్మదీయులును అక్షరజ్ఞులము లేనివారు. ఎపంప్లీ ఓటరులలో మహమ్మదీయేతరులు 9 రు మహమ్మదీయ 26 రు అక్షరజ్ఞులములేనివారు. పన్నులు, సుభాషబోను విడుదల విషయములందు తప్ప నియోజకవర్గములు కాననసభాకార్యక్రమమునందు శ్రద్ధ పోంచుట లేదు. ప్రజలు కాననసభలయొక్క అధికారమును గుర్తించక యొకను కార్యనిర్వాహకవర్గమే సర్వాధికారము వహించియున్న దనుకొనుచున్నారు. నియోజకవర్గముల కెక్కుడువిస్త గరిపినగాని కానన సభలో పని యభివృద్ధి మార్గము పట్టనేరదు. కాంగ్రెసు సంస్థలే ఎన్నికలంకెక్కువ శ్రద్ధగ పనిజేయుచున్నవి. స్థానికముగ కలుకుబడిగల యెక్కువ క్రియోనను స్వరాజ్యపక్షపు అభివృద్ధిని ఓడించగలకు.

పత్రికలకు ప్రజాభిప్రాయము మార్పులయందు చెక్కున పలు త్యము గల్గియున్నది “ఇండియను మిత్రుడు” అంతరించినప్పటి నుండి ప్రభుత్వముతరపున పనిజేయుపత్రికలే లేవు. కాని పత్రికలు కేవలము ప్రభుత్వమువారినే విమర్శించుటలేదు. వివిధపక్షములు ఒకదొరుల విమర్శించుకొనుటకు పత్రికలుపయోగపడుచున్నవి. పత్రికలకక్షలు కేవలము రాజకీయ కక్షలనుపరిచించియే యుండలేదు.

కలకత్తా, జూన్ 26:—ప్రభుత్వోద్యోగులు తమధర్మములను నిర్వహించుపందర్భమున వారికి అధ్యంతరములకు కలుగజేసినందులకు కుప్పవాంఁ సంఘపు అధ్యక్షురాలను ప్రభావతి నానుగు ప్రకన్య ఉపాధ్యక్షులను ముజఫర్ అహమదుగార్లు ఆరెక్కుచేయబడి బావినుపై విడుదలచేయబడిరి. (ఆ. ప్ర)

రంగూను, జూన్ 26:— కిరసనాయలు పరిశ్రమ పంరక్షణవిషయమై విచారణవలన ఇచ్చటికివచ్చిన బూరిపుబోర్డు సభ్యులు ఆరనుగోల స్త్రీమగలో నేటిదినము కలకత్తాకు ప్రయాణమైరి. ఈవిషయమై బూరిపుబోర్డు సభ్యులు తమనిజేసికను తయారుచేసినయొ కలకత్తా పేరగ నీ ప్రభుత్వమువారికి నివేదిక వందలదినయొ తెలియచున్నది. (ఆ. ప్ర)

వ. వ. నారాయణ అయ్యర్,
తన తన వాతావరణాన్ని.

బహిష్కరణోద్యమము కొనసాగవలెను

నాయకుల అభిప్రాయములు

నైమను సంఘమువారి దృక్పథమందు గలిగిన నూతన మార్పుగరించి సి. ఎస్. మార్క్సింగ్ మొదలయ్యెదగా ఈ క్రింది విధముగా తమయభిప్రాయమును వెల్లడించెరి.

బాయింట్ల కమిటీలకు సమాన హోదాలను గోరువారి నై నను యీ నూతన మార్పు సంకల్పపిపరపజాలరు. ఒక సాక్షిని పంపింపుటకుగాని ప్రతికా ప్రతినిధులను రాకుండ జేయుటకుగాని నై మను సంఘాభ్యుదయికి అధికారములుగలవు. కాంగ్రెసువారి దృక్పథమం దీనిమనుషంపు నూతనమార్కు నూతనమార్పును కలిగింపజాలదు. నైమనుసంఘ నియమకము ను, ఇండియా ఆఫ్ ఫోర్టాతమును మన మాత్రేమియమన్నా ము, భారతదేశమునకు కావలసినది గాంధీజీలు సమావేశమే. దేశమంతయు నైమనుసంఘమునకు ఇటుపైని సహాయపడవలె నని ఎ. రామస్వామి మొదలయ్యెదగా ఈ చెప్పుచున్నారు. మహాస్వామివారయ్య, కుమారస్వామి కె. డి. గార్ల భోలు జసికు పక్షప్రముఖులు రామస్వామి మొదలయ్యెద గారి తోడ, జసికు ప్రతికూల వీక్షింపక దేశక్షేమము కొరకు జేయుటతో కలిసి బహిష్కరమును కొనసాగించెదరా? ని యోజక వర్తమువారు తమ ప్రతినిధులు నైమనుసంఘబహిష్కరమునే కొనసాగించవలెనని కోరవలెనని సేనకోరు చున్నారు. ఆంధ్ర, తమిళ, రాష్ట్రములందు బహిష్కర యోద్యమమును తీవ్రముగ కొనసాగించుటకు కాంగ్రెసు వారు ప్రయత్నింపవలెనని సేన మెచ్చుచుచున్నాను. అని నుడివిరి.

అల్లుల హమీద్ ఖాన్ గారిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:- దేశాభ్యుదయమునకోరు భారతీయు లీ క్రొత్తమార్పునకు ఆనందింపజాలరు. ఈమార్పు ముఖ్యవిషయములకు సంబంధించినది కాక బహిష్కరించినయమునకు చేరియున్నది. రామస్వామి మొదలయ్యెద గారి ప్రకటనము నాకు అభ్యిర్యమును కలిగింపలేదు జస్తికుపక్షమువారు క్రమేపి సహకారమును నలుపుటకు దిగజారుచున్నారని నాకు తెలియదు. పానగలు రాజాగారు, రామస్వామి మొదలయ్యెద గారి ఉదకమండలమందు ఒసిన ఉత్సాహము లే జస్తికు పక్షమువారి అభిప్రాయమును స్పష్టపరచుచున్నది. మదరాసు కా పన ప థ లో ఉత్సాహమును నియమించుట లో నీపక్షమువారు ప్రభుత్వమువారికి సహాయపడగలరు. మన దేశమునందు గల తదితర రాజకీయపక్షములు యీ క్రొత్తమార్పు వలన చలించక ముఖ్యముగ మార్పులకలుగునంతవరకు బహిష్కరమునే కొనసాగియుండు రని నమ్ముచున్నాను.

ఎం. కె. ఆచార్యగారిట్లు అభిప్రాయపడిరి:- సాక్షులను, పత్రములను పరిక్షించుటయందు సమానహక్కులను కాపనపర్యవసంఘములకు గలగ జేసిన యీ క్రొత్తమార్పును నేనామోదించెదను. కాని యిది ఒక స్వల్పవిషయము. సాక్షులను తీసికొని పార్లమెంటునకు కిఫాయతులు జేయుచు నివేదికను ఎవరు పంపెదరు అనునది ముఖ్యముగ విషయము. నైమనుసంఘము వారే క్షిలు గావించుటకు హక్కుగలదని నైమనుగారు ఇదివరకే చెప్పిరి. మేము కోరినది సామ్రాజ్యకాపనపథివారిచే నమ్మకొనబడిన ఏడుగురు సభ్యులుగల సంఘముతోగలిసి నైమను సంఘమువారు సాక్షులను తీసికొనుట పత్రములను పరిక్షించుట తమ వారక కలిసియులోచించి నివేదికను తయారుజేయుట పార్లమెంటువారికి కిఫాయతులను గావించుట ఇట్టి సమానహోదాను సమాన అధికారమును భారత సామ్రాజ్య కాపనపథివారి యుపసంఘమున కొసంగబడవంతకాలము మేము నైమనుసంఘమునకు సహాయపడజాలము. రాష్ట్రీయ కాపనపథి లింకమీదట సహకారమును నలుపువలెనని రామస్వామి మొదలయ్యెద చెప్పుచాలకప్పు ఏమన ఈ సమస్య భారతదేశమున కంతటికిని సంబంధించియుండుటయేగాక భారత కాపనపథివారి తీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగ రాష్ట్రీయకాపనపథిలు సంబంధించుట క్రమమైన మార్పును కాజేరదు గౌరవప్రదముగ మార్పులను ననుసరించి భారతీయుల సహాయమును నైమను సంఘము వారు బడయు నటుల రాజప్రతినిధిగారు ప్రయత్నించెద రని సేన నమ్ముచున్నాను.

మంచి తెరుణము
చెడిన ఆరోగ్యమును మరల చక్క
గూర్చుకొనుటకు ఆతంకనిగ్రహ మాత్రము
ఉపయోగించవగును.
82 మాత్రముగల డబ్బి 18 రూ 1/-
ఆతంకనిగ్రహ ఫారశీ
26, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

జీడిమామిడిపండు CADJU FRUIT

I
ఈ పండుకేర తేడిమామిడిపండు. సంస్కృతము:-
సూలమాతః శోభవారి. హిందుస్తాని:- కాజా. కష్టమనకు ఇది
కొత్తగా కనిపెట్టినదికాదు మన ఆయుర్వేదమునందు యీ
కోగమునకు యీపండు పనిచేయునని వ్రాయబడియున్నది.
గింజలలోవుండు చమరు కష్టమనంబుగమైన మచ్చలకు పొడలకు
పూయుటచే, కష్టగుండీపియందు చూచిన కక్కిన గుణము
లన్నియు తెలుసును" అని విడదవోలునుండి శ్రీయుత చల్లా
సీతారామయ్యగారు వ్రాసిరి.

II
వైద్యగుణము
"దీనిని యింగ్లీషులో కామా లేక కామానటు ప్రూటు
అందురు. సింహళమున కామా కాష్టగా మారియుండవచ్చును.
ఈ పళ్లను తినుటవలన క్రిములు నశించును. కష్టవ్యాధి
కుదురును. ఓడలలో క్రయాణము జేయు వారికి వచ్చు
స్పర్శి అను వ్యాధి పోవును. ఇది క ఫ మును
పోగొట్టును. జీడిమామిడిపండుమీద నుండు గింజలలోనుండు
చమరును పైని రాసినవో కష్ట, మచ్చలు, పొడలు, పురిపిటి
కాయలు, మొటిమెలు, క్రామలు మున్నగునవి కుదుటనని
వస్తుగుణదీపిక యందు వ్రాయబడిన." అని కాకినాడలో
జిల్లాకోర్టు ప్రిన్సిపల్ శ్రీయుత చల్లా సుబ్బారావుగారు వ్రాసిరి.

III
"కాష్టా అనగా జీడిమామిడి పండు. హిందీ మున్నగు
భాషలలో కాష్టాఅనియును ఇంగ్లీషులో Casheew అనియు
ను వాడుచున్నారు. ఈ పండ్లపైనుండు గింజలలోని పప్పునకు
హిందీలో కాష్టాబదాం అనియును తెలుగులో జీడి పప్పుని
యును మంతమామిడి పప్పునియును సేర్దు కలవు. అరవములో
ముందిరిపరు పండురు. గంజాం విశాఖపట్నం జిల్లా
లోయీపండ్లను జీడి పండ్లనియు అంక జీడి
పండ్లనియునందురు. గోదావరి మండలమున జీడిమామిడి లేక
మొక్క మామిడి యందురు. ఇది పశ్చిమఖండమునుండి విర
కాలము క్రితము మన దేశమునకు లేచినది. యూరపు ఆమెకా
ఖండములవారి వండ్లనుండిగూడ సారాను తయారుచేసి క్రాగ
దరు. ఈచెట్టు గంజాం విశాఖపట్నము నెల్లూరు మున్నగు
మండలములందు విస్తారముగా పెరుగుచున్నది సముద్రతీరము
లకు చేరవగా నినుక నేలలయం దీజీడిమామిడిచెట్లు బాగుగా
పెరుగును. ప్రతిదినమున కొద్దిగా జీడిపప్పును తినుచున్నవో
శరీరమునకు మంచి బలము కలుగును. దుచికోరకు విస్తారముగా
తినుపొగినవో వైర్యమధికమై బాధ కలుగును. వైత్ర వైశాఖ
మాసములలో యీ పండ్లను విస్తారముగా తినుచుండురు.
బాగుగా పండినపండ్లనే తినవలెను. అవియే దుదిగ నుండును.
వానిని తేనీ పులుకుకొనినవో అని మంచి దుచిగా నుండును.
ఇదిగాక నల్లజీడిచెట్టు వేరుగానున్నది. అది భారత
దేశమునకు సంబంధించినది. వానినిగూర్చి ముందు తెలిపెద"
నని పార్వతీపురమునుండి శ్రీయుత సాంఖ్యాయన శర్మగారు
వ్రాసిరి.

IV
దీనిగుణములు
శ్లో|| సూలమాతఃఫలమగ్ని సాదకృష్ణం
హింజుకుబలాప కష్టజిత్||
(సర్వాధిగుణకల్పకము)
కా|| మంతమామిడి అగ్నిదీపము జేయును- పుష్టి
నిచ్చును- గురుత్వమునుజేయును- కఫము క్షుధపు శీటిని హోగొ
ట్టును- దాక్తురు కే. యం. నడకకొడిగారు వ్రాసిన "ఇండి
యాక్ మెటీరియా మెడికాయందు, యీ క్రిందివిధముగ పై
పండుయొక్క యుపయోగములను వ్రాసియున్నారు.
"ముంతమామిడి విత్తుయొక్క పైరునుండు విచ్చుచమరు
చెనిలను చంపును. గనకజె, దీని చమరును ఇండ్లయొక్క కొ
య్యసామానలకు పూయుదురు. మఱియు పుష్కములనుపైండు
చేయువాడను దీని నుపయోగించెదరు. కుష్టునందును చర్మవ్యా
ధులలోను దీని నుపయోగించెదరు. దీనిచమరును, కాళ్ళయొక్క
పగుళ్లకు, పుండ్లకు, పులిపిర్లకు పూతజేసిన బాగుగ పని
జేయును. ఈపండ్లు చర్మవ్యాధులలో అధ్యుతయముగ బనిజే
యును. దీనియొక్కవిత్తులు "ఆత్మమండు (అనగాబాదం) విచ్చ
రుకు బడులకు నుపయోగింపబడును. చర్మకోగముచే బాధపడు
బలహీనులకు కోగులకు దీనివ్యవసము (Dilute Hydroeynic
acid) యొక్క, 2, 3 చుక్కలలో వి క్రమము చేసి
యిచ్చిన క్షృగ వనిజేయును. మఱియు యీ విత్తునయొక్క
చమరును చర్మవ్యాధులకుగాను పూ యే తెలములలో

(Liniments) అనుసామగ కలుపుటకు నుపయోగించ
బడును." అంటియేగాక దీనిచమరు, బంక, విత్తనములను
కొన్ని జోవధములలోను గలియుచున్నవి" అని గుంటూరుజిల్లా
కొత్తపట్టణంనుండి ఆయుర్వేదవైద్యులు డాక్టరు ఎస్. కేశవా
చార్యులుగారు (ఎ. ఎం. ఎ. సి. ఎల్. సి. సి. ఎస్) గారు వ్రాసిరి.

V
దీనిప్రయోగపద్ధతి
1. దీనిపండునుండి తీసిన తెలుమునంటి పదార్థము కొంచెము
పశుపురంగులదై గుణములో బాదంనూనెను పోలియుండి,
జువత్కాచమున అనగా (Olive oil) కంటె ఎక్కువగునా
కారిగానుండును. 2. దీనివిత్తులపై తెరుదులోనుంచి తీసిన తెలుములో
"అనకార్డియాసిడ్" అనేమరుకుపదార్థముగలదు. ఈ తెలుం
చర్మముపై వ్రాసిన కష్టకోగములో మంచినీచేయును.
మరుగుడుకా ములు, కాళ్లపగుళ్లు మొదలైనవాటికి దీనినుపయో
గించవచ్చును. దీనిని చర్మముపై పూసినను చర్మము ఎర్రబడును.
3. దీనివిత్తులలోనుండి తీసిననూనె ఆయోడికొలనే ఇంగ్లీషు
మందుకు బదులుగా కై (Locally) వాడవచ్చును.
ఈ పండు తినుటవలన స్పర్శి అనే వ్యాధి నివారణ
యగును. ఇదితియ్యగా ఒగరుగానుండును. దీనివలన గొంతుకును
ప దగ్గుకలుగును- దీనిరసముతో ఒకవిధముగసారాయి తయారు
చేయుదురు. ఈసారాయివలన జ్వరమువృద్ధిపొందును. ఉబ్బు
కోగము పొందును.
ఈమొక్కజీడిచెట్టును తోటవేసి వ్యవసాయముచేసినవో
సాగుకు యకరం 18 రు 400లు రాబడివచ్చునని వ్యవసాయ
శాస్త్రజ్ఞులవలనఅంచనాజేయబడెను. ఎందుకుననెనిరానిబొండు
గరువుగాములే దీనికివనివచ్చును. దీనికండ్లలోని రసమువలన
చెడుకుబెల్లము వంటబెల్లముచేయవచ్చును. అదియునుకుచికరము
గనుండును. ఇట్టి పర్వజనోపయోగమైన మూలిక సాధారణము
గా మన పెరటివడ్లలోనే వానియంతట అదియే వెలువరుచుం
డును. దీనిమహిమ సాధారణముగా ఆంధ్రకి తెలియనయన
దీనిని వ్యాధులమీదవాడి పలువురు దీనిగుణము తెలుపుచుండు
రుగాక అని పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా పాలమూరునుండి,
డాక్టర్. కె. బి. శర్మగారు వ్రాసిరి.

రాజకీయ వైదిలు విడుదలచేయబడుదురా!
డాక్టర్లు, జూజ్ 25:- రాజకీయ వైదిలు విడుదల
చేయబడు రని ప్రబలవదంతిగలదు. (శ్రీ ప్రేమ.)

గుంటూరు ప్రి|| డి|| ముననలు కోర్టులో
S. C. 105 of 28.
వాది:- కొనగళ్ల వెంకటసుబ్బయ్య గుంటూరు
And
ప్రతివాదులు:- 1 తిరుపిధుల వెంకటరత్నం
2 దొడ్డపనేని రామయ్య తెనాలి లేక చుండూరు
1 ప్రతివాదికి నోటీసు
ఈనెంబరు వాది ప్రతివాదులపైన దాఖలుచేసినవావా
19-7-28 లేటికి వాయిదా పడియున్నది. వాయిదాలోను
ఆక్షేపణలు వున్నయెడల తెలియపర్చుకోవలెను.
గుంటూరు, కంభంపాటి విశ్వనాథం,
26-6-28, 4910 వాదితరపు ప్రిన్సిపల్.

ఏషియాటిక్ గవర్న మెంటు
నెక్యూరిటీ లైఫ్ అన్యూరెన్సు
కంపెనీ, లిమిటెడ్.
హెడ్ ఆఫీసు:- బెంగళూరుసిటీ
జిల్లావీజెంట్లు కావలెను.
మద్రాసు రాజధానియందు, అర్ధవైశింసంగును, పని
యొనర్చుటయందును వినుల సానుభ్యము కలిగినవారలకు కొలది
స్థానములు ఖాళీగానున్నవి.
ఏజెన్సీ కంట్రాక్టు వరతులు కడు పరకముగా నుండును.
ఇన్సూరెన్స్ ఖర్చులు కడు తక్కువ. హక్కుదారులకు వెంటనే
చెల్లింపబడును. పాలీసీవాక్కుల వారి రక్షణోపాయము. ఇన్సూ
రెన్స్ పనిలో ఎల్లప్పుడు పనిచేయవలయుకొనిన వారలకు మంచి
సావకాములు కలవు.
పై పంతులు తెలుసుకొనవలసినది జనగల్ తెల్లటర్
3 వ్రాయుడు.
V. Rangaswamy Esq, B.A.B.L.F.C.I
General Secretary,
Bangalore City.
Messrs. P. K. RAU & Sons.
Chief Agents, Madras Presidency.
3, Mukar Nallamuthu St., G. T. Madras

సంస్కరణముల

నడక

శిశిశిశిశి

మాంటుస్థనంస్కరణములు ప్రజలకు స్వపరిపాలన మీయవని, వానిని ప్రవేశపెట్టినవారే స్పష్టపరచిరి. ప్రజలను స్వపరిపాలనపుదారిలో బెట్టుటకు ద్వంద్వప్రభుత్వ మను విచిత్రయంత్రమును మాంటుస్థనంస్కరణము నేదేకమునందును ఇంతవరకు ప్రవేశపెట్టి ఎరుగరు. స్వపరిపాలనమున కిది దారిజూపునని, ఇంతవర కేరాజ్యాంగ వేత్తయు చెలిపియుండలేదు. కాని హిందూదేశమునం దిట్టి అపూర్వపథము ద్రొక్కుటకు కారణముగలదు. భారతీయులకు స్వపరిపాలన మిచ్చినటుల జెప్పవలెను. కాని క్రియలో స్వపరిపాలన మీయకుండ నుండవలయును. ఇందుకు దగిన ఏర్పాటును లయెనలే కర్మిసుగారు రాండుటేబిలు పత్రికయందు సూచించిరి. దానిని ఆధారముగ జేసికొని, మాంటుస్థనంస్కరణ పరిపాలనమును జొప్పించిరి. దీనిని కొయ్యగుట్ట మని, పండితమోతీలాల్ నెహ్రూగారు పెట్టిన పేరు, ఎంతయు తగియున్నది. ఎంతటి ప్రవీణుడగురాతయినను, కొయ్యగుట్టముపై నెటుల స్వార్థి జేయజాలిందో, ఎంతటి సమర్థులయిన మంత్రులయినను ద్వంద్వపరిపాలనమును ప్రజాభ్యుదయమున కనుకూలించునటుల నడువజాలరు. ఈ సంగతిని, మంత్రులే మట్టిమొన కమిటీవారియెదుట స్వానుభవపూర్వముగ నివేదించిరి.

ఇప్పటికిని మంత్రులుగ బనిచేయువా రిటులనే యవస్థ బడయుచున్నారు. ఇట్టి ద్వంద్వ పరిపాలనపు లోపమును గ్రహించియే, అనవసరముగా సంస్కరణములను నిరాకరించిరి. శాసనసభలలో కాంగ్రెసుపక్షమువారు చేసినపిమ్మటగూడ, ద్వంద్వ పరిపాలనమును సాగింప నమకట్టకబోయిరి. అసాధారణ పరిస్థితులలో సంస్కరణములను నిర్వహించినవారు, తమకు పిలయినంతవరకు సమర్థత జూపిరిని, ప్రభుత్వ ప్రకటనలవలన గ్రహింపవచ్చును. కాని, వీరిశక్తి యంతయు బూడిదలో పోసిన పన్నీరువలె పరిణమించినది. తమకుగాని ప్రజలకుగాని, ఇందువలన లాభము లేకబోయినది. ద్వంద్వ పరిపాలనమును నిర్వహించిన రీతి ననుసరించి, మైమునకమిషనువారు భారతీయుల స్వపరిపాలనా సామర్థ్యమును పరీక్షించుటకన్నను హాస్యాస్పద మగు సంగతి వేరుండదు. రాండుటేబిలు సమావేశమునందు వివిధపక్షములవారును కలసి యోచించుటవలననే, భావి రాజ్యాంగ విధాన నిర్ణయము జరుగగలదు. ద్వంద్వపరిపాలనమును ధ్వంస మొనర్చిన రీతిని బెంగాలు, మధ్యరాష్ట్ర శాసనసభలు గడించినవి.

చివరి. ఈ రాష్ట్రముల పరిపాలకులు, శాసనసభ్యుల వైనను అందు ముఖ్యముగ స్వరాజ్యపక్షమువారి వైనను ఆలోచింప జూపుట వింతగాదు. బెంగాలు ప్రభుత్వ వివరణము నిందుక పరికింతము.

స్వరాజ్యపక్షమువారు కలకత్తా కార్యరేషనును స్వాధీనపరచికొనిరి. అప్పటినుండియు పాలకులును, ఆంగ్లో హైందవపత్రికలును, కార్యరేషను పరిపాలనమును తీవ్రముగ నిరసింపసాగినవి. స్వరాజ్యపక్షపరిపాలనమునం దేవి మేలు గలుగజేసినో, అవియే, వీరికి కంటకము లయ్యెను. కలకత్తా కార్యరేషనుకు, తన కార్యనిర్వాహణోద్యోగిని నియమించుట కధికారము గల దని తెలిసినసంగతియే. మేధావియు స్వార్థత్యాగియు నగు సుభాషచంద్రబోసు గారిని, చిత్తరంజన దాసుగారు కార్యనిర్వాహణోద్యోగిని నియమించిరి. పాలకుల కిది మిగుల కష్టమయ్యెను. కొలదికాలములోనే బోసుగారు బెంగాలు ఆడ్మినిస్ట్రేషన్ నిర్బంధింపబడిరి. కార్యనిర్వాహణోద్యోగిని కార్యరేషనువారు ఎన్నికొనుటచే, వారి యధికారము నామమాత్ర మయ్యెననియు, సిబ్బందిలో శిక్షణతప్పెననియు, మున్నగు లోపములను బెంగాలు ప్రభుత్వమువారు తమ రిపోర్టునందు సూచించుచున్నారు. కాని సత్యమిందుకు భిన్నముగనున్నది. ప్రైమరీవిద్య యభివృద్ధిగాంచె నని ప్రభుత్వమువారు రంగీకరింపక తప్పదయ్యెను. విద్యార్థుల సంఖ్య 2500 నుండి 11600 కి పెరిగెను. ఆరోగ్యము విషయమునను వైద్యసహాయము విషయమునను, కార్యరేషను శ్రద్ధవహించె నని, ప్రభుత్వమువారు రంగీకరింపక తీరదయ్యెను.

కలకత్తాకు వెలుపల స్థానికసంఘములలో స్వరాజ్యపక్షమువారు పరిపాలనమును చక్కగ కొనసాగించి రని, ప్రభుత్వమువారు సూచించుచున్నారు. దాసుగారు చనిపోయినపిమ్మట, బెంగాలు శాసనసభ వెనుకటి వైఖరిని మాని, బాధ్యతతో మెలగెనని, ప్రభుత్వమువారు చెలిపిరిగాని, వారే పిమ్మట భిన్నముగ తెలుపసాగిరి. మంత్రు లొకరినొకరు బలపరచికొనిరిగాని, ప్రభుత్వమునకు ఊడ్పడలేదట. ప్రభుత్వమువారు నామినేటను సభ్యులపై నాధారపడవలసి వచ్చెనట. వారయినను, రాజకీయనిర్బంధితుల విడుదల విషయము వచ్చినపుడు, ప్రభుత్వమువారికి ఊడ్పడలేదట. మూరపియను ఉద్యోగులు లేనిది, కలకత్తా అల్లరుల నణచుటకు సాధ్యమయ్యెడిదిగాదను సభిప్రాయము వ్యాపించినటుల ప్రభుత్వమువారు చెలుపుచున్నారుగాని, అల్లరుల నెదుర్కొనుటకు మూరపియను అధికారుల ఎంత అసమర్థత జూపిరో, అప్పటి సందర్భములు నెరిగినవారికి చెలిసియే యున్నది. బెంగాలులో సంస్కరణములు చాలకాలమువరకు బనిచేయలేదు. సంస్కరణములను సాగించిన కొలదికాలములో నయినను, శాసనసభవారు వానిపట్ల నెట్టిశ్రద్ధ చూపలేదు. సాంఘిక మంత్రవర్గము, రాజకీయ సమస్యలను పరిష్కరింపజాలదని, ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించుచున్నారు. ఇట్టి సందర్భములలో ద్వంద్వ పరిపాలన స్థానమున సంపూర్ణ రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనమును ప్రవేశపెట్టిన బాగుండెడిది.

పార్లమెంటు సభవా రటుల గావింపరయిరి. పన్నులను ఎదిరింపవలసి వచ్చినపుడుగాని, సుభాషచంద్రబోసుగారివిడుదల గోరినపుడుగాని, బెంగాలు శాసనసభ పట్టుదల నూపెనుగాని ఇతర సమయములందు ఎట్టిశ్రద్ధ వహింపలేదని, ప్రభుత్వమువారు రెట్టి పొడుచుచున్నారు. కాని, ప్రజలస్వాతంత్ర్యమునకు తీరని భంగము కలిగినపుడు, వారి తరవిషయములపై నెటుల శ్రద్ధవహింపగలరు? కాంగ్రెసుసంఘ మొక్కటియే, బలమగుసంస్థ యనియు, కాంగ్రెసు పక్షమువారిని ప్రతిఘటించుటకు సామాన్యుల కలవి యయ్యెడిదిగా దనియు, ప్రభుత్వమువారు తేటపరచిరి. కాంగ్రెసు ప్రతిష్ఠను ఇనుమడింపజేసి, దాని శక్తిని వ్యాపింపజేసినరీతి, చిత్తరంజనదాసుగారికిని వారి ద్వారా వంగదేశమునకును దక్కెనని చెప్పవచ్చును. వారు చూపిన అసాధారణదేశభక్తి, ఎల్ల సంఘముల దృష్టిని ఏకలత్యమునంకకు మరల్చెను. వారు విగతజీవులయిన పిమ్మట, సాంఘిక వైషమ్యములు చెలరేగి, కాంగ్రెసు బలమును క్రుంగదీసెను. బెంగాలులో పత్రికల పలుకుబడి గూడ విశేషముగ వ్యాపించి యున్నదని ప్రభుత్వమువారు చెలుపుచు, ప్రభుత్వము సభిమానించు పత్రిక ఏదియు లేనందుకు, చింతించుచున్నారు. ప్రభుత్వ విమర్శనము బట్టి, దేశమునకంతకును బెంగాలు మాణిక్యమై వెలసి, దేశభక్తిని ప్రజ్యులించజేసె నని, గ్రహింప వచ్చును. సంస్కరణములు నిష్ఫలములని తెలిపి, స్వరాజ్యమునంకకు ప్రజలదృష్టిని మర్చి గలిగెను.

సంయుక్తరాష్ట్రములందు ద్వంద్వపరిపాలనము శాంతముగ కొనసాగె నని, అక్కడి ప్రభుత్వము తెలిపెను. జాతీయవాదుల స్వరాజ్యపక్షమువారల నిరోధ మధికముగ నున్నదని, వీరు తలచుచున్నారంట. ప్రభుత్వమువారికి రెండే మార్గములు గలవట. శాసనసభవారు చెప్పినటుల నయినను నడుచుకొనవలయును. లేనియెడల, శాసనసభవారి కోర్కెలను నిరోధింప వలెను. ఇటుల నిరోధించుటవలన, పరిపాలనము స్తంభించునని వీరికిభయముగలదు. అందుచే శాశ్వతప్రభుత్వపక్షము నొకదానిని లేవదీయవలయునని, ప్రభుత్వమువారు గోరుచున్నారు. సంస్కరణములకుబిమ్మట, ప్రభుత్వోద్యోగులస్థితి దుర్భరమగు చున్నదని, బీహారు ప్రభుత్వమువారు వగనుచున్నారు. స్థానిక స్వపరిపాలనసంఘములు ఉద్యోగులచే శిక్షణబొందుట కంగీకరింపవట. వీరల జోక్యము పనికిరాదని, యీసంఘములు స్పష్టముగ జెప్పచున్నవట. స్థానిక సంఘముల పరిపాలన మందుచే ట్టిణించు చున్నదట. సంస్కరణములకు బిమ్మట, బ్రాహ్మ ఫర్లడోఖలలో అభివృద్ధి చేకూరెనని మంత్రులు చాటుచుండ, పరిపాలనము బాత్తుగ ట్టిణించెనని ప్రభుత్వమువారు చెలుపుచున్నారు. ఎటులనయినను, మంత్రులును, స్థానికసంఘసభ్యులును అసమర్థులని చాటి, సంస్కరణాభివృద్ధి గలుగగూడదని చెప్పట, బీహారు ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశ్యమని తోచుచున్నది.

మంత్రులకును ప్రభుత్వోద్యోగులకును ఐకమత్యము గుదురదయ్యెను. రాజకీయ వ్యవహారములకై తమ జీవితమును ధారబోసెడి యవకులు బయలుదేరుచున్నారు రని, బీహారు ప్రభుత్వమువారు

భయపడుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారు నామినేటుకు సభ్యులపైనను భూస్వాములపైనను ఆధారపడుచున్నారుగాని, ప్రభుత్వపక్ష మేదియు లేకున్నదనియు, స్వరాజ్యపక్షమువారివలె బలముగల ప్రభుత్వపక్షము నొకదానిని లేవదీయవలయుననియు, బీహారు ప్రభుత్వమువారు తలచుచున్నారు. ప్రభుత్వపక్షమును బయలుదేరదీయవలయు నను సంకల్పము సామాన్యముగ గనుపించుచున్నది. దీనివలన గలుగు నపాయమును ప్రజలు గుర్తించుట యావశ్యకము. పంజాబు ప్రభుత్వమువారు భారతీయుల నున్నతో ద్యోగములకు నియమింపగూడదని తెలుపుట వింతగాదు. సివిలుసర్విసు సభ్యులు రాజీనామా నిచ్చుటచే, భారతీయులను న్యాయస్థానములకు నియమించుటవలన పరిపాలనస్థావము తీసిపోయెను. ఎన్నెచో సమన్యవిషయమున, అతివాదము గావించనందుకు, పంజాబు ప్రభుత్వమువారు శాసనసభవారి సభిందించుచున్నాడు. మొత్తముమీద రాష్ట్రప్రభుత్వములకు సత్వరాభివృద్ధియనిన గిట్టుకున్నది. సైమను కమిషనువారు వీరికోర్కెలను సఫలపరుపవచ్చును. మద్రాసు ప్రభుత్వమువారును అధికారులక్షేమము గూర్చి ఎక్కువ ఆతురము జూపుచున్నారు. అధికారులకు పరిపాలనమునుగూర్చి ప్రశ్నించుట కవకాశము గలిగె నని, వీరు సంతసించుచున్నారు. కాని ఇందువలన, పరిపాలనమున కెంతసప్తము గలదోవీరు విచారించుట లేదు. స్థానికస్వపరిపాలనమును నిరసించుట కన్ని ప్రభుత్వములును బూనుకొనినవి. జస్టిసుపక్షమువారు అధికారవర్గమునకు అనుగుణముగ మెలగుటవలన, చెన్నరాజధానిలో ప్రభుత్వమున కంతకష్టము గలుగలేదు. బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు బ్రాహ్మణేతరపక్షమునకు ప్రోద్బలమొసగినను, బ్రాహ్మణేతరులు రాజకీయవ్యవహారములందు ఇంకను చాల నేర్చికొనవలసియున్నదని, తమరిపోర్టునందు వ్రాసిరి. దీనినిబట్టి సాంఘికపక్షములను ప్రభుత్వమువారు తమ యవసరములకొరకుపయోగించినను, లోలోన నేవగించుచున్నారని యే చెప్పవచ్చును. స్వరాజ్యపక్ష మొక్కటియే రాజకీయపక్షమనియు, దానిప్రాబల్య మన్నిచోటులను అధికముగ నున్న దనియు, వివిధపక్షముల వారును అంగీకరింప వలసి వచ్చును. రాష్ట్ర ప్రభుత్వములు సైమను కమిషనుకు బంపురిపోర్టులును సైవాని తీరుననే యుడుని సమ్మతించును. వీరెటుల దలచినను, విశాల దృష్టితో నీ వ్యవహారమును తిరించువా రెవరికయినను, ద్వంద్వపరిపాలనమును తొలగించి సంపూర్ణ స్వపరిపాలనమును రాష్ట్రములలోను, కేంద్రస్థానమునందును ప్రసాదించుట యవసర మని తోచక మానదు.

సైమనుగారి ఔదార్యము

సైమనుగారి ఔదార్యమును మెచ్చుకొనిన వారింతవరకు మహమ్మదు షాఫీగారును, రామస్వామిమొదలిగారును మాత్రము గనుపించుచున్నారు. ఇతర ప్రముఖులెవరును సూతప్రకటనము గాంచి మురియలేదు. మితవాదనాయకు లగు సర్ చిమకలాల్ సెతల్వాడు గారు, సైమను ప్రకటనమువలన పరిస్థితులు మార్పుపొందవనిరి. సైమనుకమిషనువారు చేయగల ముఖ్య

మగు మార్పు ఏదియు లేదనియు, కమిషనును నియమించిన పార్లమెంటుసభవారే సరియగుమార్పు గా వివగలరనియు, సెతల్వాడుగారునుడివిరి. రిస్పాన్సివు పక్షప్రముఖు లగు జయకరుగారును ఇట్టి యభిప్రాయమునే వెల్లిబుచ్చి, కపటనటనలవలన తమ పక్షము మోసపోవదని, నుడివిరి. బ్రాహ్మణేతరనాయకులగు మణ్మఖంఛెట్టిగారును క్రొత్త సాకర్యమును నిరసించిరి. వీరిపుడు ఇంగ్లండులోనున్నారు. విదేశములలో నున్న భారతీయప్రముఖులు త్వరలో ఇండియాకు వెడలి, బహిష్కారము విఫలము గాకుండ చూడవలయునని, చెట్టిగారు గోరుచున్నారు. ఈ తీరున నన్నిపక్షములవారును సైమనుగారి వరమును నిరసించి, దేశగౌరవమును నిలువబెట్టినందులకెంతయు సంతసింపవచ్చును. జస్టిసుపక్షమువారయినను రామస్వామిమొదలిగారి సహకారపు సూచనను మెటనే నిరాకరించుట శ్రేయస్కర మగును.

వీట్టిగారు : లేబరుపక్షము

కామన్సు సభ కధ్యక్షులుగ నున్న వీట్టిగారు తమపదవికి రాజీనామా నిచ్చి మరల ప్రజాహితేవ శేయ నుద్యమించుట, కడు సమంజసముగనున్నది. వీరికి ప్రభుత్వమువారు ప్రభువీరుదము నొసంగగ, దానిని నిరాకరించి, వీట్టిగారు ఆత్మగౌరవమును నిలుపుకొనిరి. ఇంగ్లండులో ప్రభుత్వమువారిచ్చు బిరుదములపై రానురాను విముఖత ప్రబలుచున్నది. ఇంతకు పూర్వము, పార్లమెంటు సభాధ్యక్షులు ప్రభువీరుదమును తప్పక స్వీకరించు చుండిరి. ఇట్టి సాంప్రదాయమును వీట్టిగారు విడనాడి, క్రొత్త మార్గము ద్రొక్కిరి. మరియొకవిశేష మేమన, వీట్టిగారు లేబరు పక్షము నందు క్రొత్త చీలికను ఏర్పరచిన మాక్కుటను, కుక్కుగార్లతో జేరనిశ్చయించుట, మరింత ఆశ్చర్యముగ నున్నది. రామ్మే మాక్డనాల్డుగారు కన్సర్వేటివులతో గలసి వెనుకకు బోవుట వీట్టిగారికి సరిపడలేదు. వీట్టిగారి కలయిక, మాక్కుటనుపక్షమునకు బలముగలిగించుననుటకు సందియములేదు. కమ్యూనిస్టుపక్షమును లేబరుపక్షమున జేర్చుకొను ప్రశ్న గూడ గలదు. మాక్కుటనుపక్షముతో నిది చేరునేమో తెలియదు. భావిపరిణామ మెటులుండునో చూడవలయును.

మెక్సికో : భారతీయ మంత్రి

మెక్సికోవంటి స్వతంత్రదేశములో, భారతీయుని వ్యవసాయమంత్రిగ నియమించి రను వార్త నిజమగుచో, భారతీయులకెల్లరకు మిక్కిలి ఆహ్లాదము గలుగగలదు. స్వతంత్రదేశము లో భారతీయులు పరిపాలన భారము వహింపగలుగుచున్నారు. హిందూదేశము నందు మాత్రము, వారెందుకును కొరగాకున్నారు. సంయుక్తరాష్ట్రములకు భారతీయుని గవర్నరుగ నియమింపగోరగ, అట్టిప్రశ్న నడుగగూడదని, విఠటరులుగా రుత్తరువిచ్చిరి. ఈపదవికి యూరపియను సివిలు సర్విసు సభ్యునే నియమించెద రని తెలియుచున్నది.

బాక్టోలీ ప్రశ్న : రాబీ లేదు.

బాక్టోలీ ప్రశ్న విషయమై రాజీగుదురునను నాశయంతరించినది. అన్ని పన్నులను ముందుగ చెల్లించుచో,

ప్రభుత్వమువారు మరియొక యుద్వ్యోగిచే విచారణ జరిపెదరట. వీరి శ్రద్ధయమును ఉభయ పక్షములవారును అంగీకరింప వలయునట. అంతియగాని, సమగ్రమగు విచారణకు ప్రభుత్వమువారు రంగీకరింపలేదు. గాంధీ వల్లభాయి పటేలుగార్లు ఇట్టి ఏర్పాటుల నంగీకరింపకబోవుట వింతగాదు. బాక్టోలీ సత్యాగ్రహము ఎప్పటివలె కొనసాగును. ప్రభుత్వ దృక్పథము ఏమాత్రము సమంజసముగ గన్పట్టదు.

యుద్ధవ్యయము

ఫార్వర్డు పత్రిక ప్రకటించిన వదంతిని వయసు నిరు పత్రికగూడ బలపరచుచున్నది. సైన్యముల నికమీద ఎక్కుడు సాఫ్యవమగు పద్ధతులపై, పునర్నిర్మించెదరట. ఆధునికయంత్రపరికరములను సమకూర్చెదరట. దీని ఫలితము, యుద్ధవ్యయాధిక్యమే గద. ప్రపంచ మంతయు యుద్ధబహిష్కారధ్వనితో మారుమోగు చున్నది. పెద్దజాతులు కెల్లాగుగారి ఆహ్వానము నంగీకరించి, యుద్ధబహిష్కారమునకు చేయూత నొసగు చున్నవి. హిందూదేశమునందు మాత్రము, యుద్ధవ్యయము తగ్గుటకు మార్కుగ, హెచ్చగు సూచనలు గనుపించుట, చోద్యము గాదా?

ఎం. ఎస్. ఆండ్. ఎం. రైల్వే

స్థానిక సలహా సంఘసభ
ఈ నెల 28 తేదీని బెంగళూరు కంటోన్మెంటు స్టేషనులో జరుగబడి యీ క్రిందివిషయములనుగూర్చి యాలోచింపబడినది. ఎఫ్. డి. వాధన్ గా కధ్యక్షత వహించిరి.
జనరలు బ్రాఫ్మె మేనేజరుగారు యీ సభయందు నెల 1 తేదీ నుండి అమలులోనికి తెచ్చుటకు గావించిన తాత్కాలికపు నూపనలను అధ్యక్షులు సంఘమువారియెదుట బెట్టిరి. ఈ క్రింది ముఖ్యమగు మార్పులు నూచింపబడినవి.
బ్రాడ్ గేజి

కలకత్తా మెయిలును, కాకినాడ ఫాస్టు ప్యాసంజరును ఆలస్యముగా బయలుదేరుట.
గుమ్మడిపూడి లోకలు ట్రెయిను నె. 50 రూ. రాజపురము స్టేషనుకు బయలుగా మదరాసు లీడిస్టేషను నుండి 5-10 గంటలకు బయలుదేరుట.
నె 100 రు తిరువళ్లూరు లోకలు ట్రెయిను నె 16 రు బెంగళూరు ప్యాసంజరుకు మించు బయలుదేరి మదరాసులో 20-20 గంటలకు చేరినయెడల కలకత్తా, బొంబాయి, బెంగళూరు మెయిలుబడ్డను అందుకొనవచ్చును.
అవడి నె 76 రు ట్రెయిను 18 గంటలకు బయలుదేరవలెను.

మింటరు గేజి
నె 4 రు పూనా ప్యాసంజరు పూనానుండి 28-30 గంటలకు మారు 7-30 గంటలకు బయలుదేరవలెను.
నె 8 రి పార్సియన్ ఎక్స్ ప్రెసు బెల్గామనరకు నె 2 రు దోనుమెయిలునకు నుండి పోవును.
ఈసంవత్సరాంతములోగా పూర్తిచేయబడు నిడివకోలు సర్వాత్రురం రైలుమార్గమునందు 5 రైలుబండ్లును గుడివాడ భీమవరంమార్గముంగు 3 రైలుబండ్లును నడిచును.
బెంగళూరు గుంటకల్ మధ్య తిరుగు రైలుబండ్లు సెకండ్రాబాను, డ్రోబావలం, కర్నూలుమీదుగా పోవును.
ఇండియాను రిఫ్రైమ్ మెంటు బండ్లకు వేరురంగు వేయవలెనను విషయము చర్చింపబడినది. తుదికు పెద్ద ఆత్మరముం గలబోర్డు నొకదానిని ఆట్టిబండ్లకు కట్టుటకు నిశ్చయింపబడినది.
రైల్వే బోర్డువారు రేణిగుంటనుండి మద్రాసునకు రైలుమార్గమును సర్వేచేయుటకు అనుమతికొరకు రైల్వేబోర్డువారికి దరఖాస్తుచేయవలసిన దని తన్ను కోరినది అధ్యక్షులు సభ్యులకు తెలిపిరి.

మదరాసు కార్మికసంఘ వార్షికోత్సవము:-
ఈనెల 30 తేదీని సాయంత్రము 4-30 గంటలకు పెరంబూరు బారక్సులో పెన్ననురైలుపై 31 బి. ఆర్. ఎస్. ఆలోగ్య స్వామిమొదలియారుగారి యధ్యక్షతక్రింద జరుగబడును.

విదేశవార్తలు

నైమను కమిషను

సాక్ష్య విచారణ

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, జూన్ 27:—రాయలవారంటు పరతులకు తోచిన నైమను కమిషనువారు కమిషన్ వచ్చినటుల సాక్ష్య విచారణను నిర్వహించుట కధికారమును గలిగియున్నారని కామన్సు ఫభలో మున్సిపాలిటీగారి ప్రకృతి వింటర్ను ప్రభువు ప్రకృతి రము నిచ్చెను.

వ్యవసాయ విచారణ సంఘమువారి అంత్యనిశ్చయము నేడు ప్రకటించెదరని కామన్సు ఫభలో వింటర్ను ప్రభువు నిన్న చెలి పిరి.

కాల్వెస్టాగారు రాయలకమిషను పరతులకు సోమవారము విచారణిరి.

వజ్రుఖం చెట్టిగారు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, జూన్ 25:—వంజులు సెలవుకమిటీ గూడ నలను నైమనుకమిషనువారు రంగీకరించు విషయమై రూటరు వజ్రుఖం చెట్టిగారి నడుగ ఇంగ్లాండులోయున్న భారతీయు లందఱును అనుకొన్న దానికంటె త్వరితముగ ఇండియానుబోవలె ననిరి. ఢిల్లీ కాపనపథివారి తీర్మానమును తిప్పివేయుటకు ప్రభు త్వమువారికి ప్రయత్నములు జేసెదరు.

ధిల్లీ నభలోయున్న మూడుపక్షములవారి వై ఖరేమాత్రము ఈ స్వల్పముగు సంఖ్యలు సెలక్టు కమిటీ సాకార్యము చేకూరదనిరి.

ఈజిప్టు మంత్రివర్గము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

కైరో, జూన్ 27:—మహ్మదుపాషాగారు ఈజిప్టు మంత్రివర్గము నేర్పాటుజేసెదరు. కస్తూపాషా, కవర్లీపాషా, మహ్మదాల్ పాషా మహ్మదుపాషాగారు మంత్రివర్గములో యుగ్గాను.

నోబెలు వైమానికుని రక్షించిన విమానము రింగబడి నది. ఇంబులోనే నోబెలుతో చెదలిన ఇతరులగుడ ఇంత యుగ్గాను. నోబెలుతో చెదలినవారిని మూడు నాలుగువార ములవరకు రక్షించుటకు అనగా అపాయమునుండి వైటకు గొం పొవుటకు విలులేదు. ఈలోపుగ నాకావిమానములు దిగుటకు విలసనలు. మందు కరిగిపోవు ననుకొనుచున్నార. రక్షకవర్గ మువారి ప్రయత్నములు 'పల్లబుచున్నవి.'

కార్మికవత్సములో తిరుగబాటు

ప్రాయమున్నది

(బీము సర్వీసు)

లండన్, జూన్ 26:—కార్మికవత్సములో తిరుగ బాటు ప్రాయమున్నది. 1925లో కార్మిక ప్రభుత్వమున ఆరో గ్యమంత్రిగి యున్న బ్రెటనరలియ జాన్ విట్టిగారుగూడ మృక్తుడు కుక్కుగార్తోజేరిరి. ఇతడు అధికారములో యున్నపుడుగూడ మున్సిపాలిటీగారి విధానముతో ఏకీభవించ నపుడు ఖండితముగ దాపరికములేక భిన్నాభిప్రాయమును చెబు పుచునేయుండెను. పోస్టాల్ గార్డియన్లు విషయములోను క్యాంబెలుగారిని ప్రాసిక్యూటు చేయుటలోను మున్సిపాలిటీగారి విధానముపట్ల మంత్రివర్గమున కవుడు చాల అసహ్యముగలవని ఆతడు పూర్తిగ సోమల్చెను. సదా లెప్రసత్తునునకే బోవు యందును, ఆతడిపు డీ ఇద్దరితో జేరినాడు. ఆతనిప్రవర్తనము పార్లమెంటువర్గములో గొప్పసంచలనమును గలుగజేసెను. పెట్టి లులో మాట్లాడుచు విట్టిగారు మున్సిపాలిటీగారి విధానమును ఆతని అనుచరులను పూర్తిగ ఖండించిరి. మృక్తుడు కుక్కుగార్ ప్రకటనముతో, పూర్తిగ ఏకీభవించుచున్నాడనియు వారి కి తోడ్పడి కార్మికవత్సమును సక్రమవర్గమున తీర్చుటకు స

ర్వవిధముల ప్రయత్నించెదననిరి. బోరి పత్రికల బోరిమార్కును చెలిపిరి. కార్మికవత్సముగూడ మాన్యుగలెనట. రాంకే మున్సిపాలిటీగారి విషయమై కన్వల్యేజిపుతమువారికి ఎన్నడు లేని ప్రేమయు వెల్లివిరియుచున్న దనిరి. బోరి మంత్రిలుగూడ కార్మికవత్సమును పొగడుచున్నార. కార్మికవత్సమువారు ఇటీవల సమంజసముగ చేకర్చి ప్రభుత్వముగాను ప్రవర్తించు చున్నారని బర్మిక్ హెడ్ ప్రభువు నడిపెను. ఈసలకులన్ని యు ఎంతవరకు నిజమో దేహించుట కష్టముగాదు రాంకే మున్సిపాలిటీగారు బర్మిక్ హెడ్ ప్రభుత్వము అంగగతుడుగ అంగీకరించెదరి గట్టిగ జేప్పెదనని విట్టిగారునిరి. బోరి పత్రిక డెయిలీ పెల్లిగ్రాపు పత్రిక తనను పొగడినది సంతసింప దనిరి.

కార్మికవత్సము

కమ్యూనిస్టు పక్షము

(బీము సర్వీసు)

లండన్, జూన్ 26:—బ్రిటిషు కమ్యూనిస్టుపక్షమును కార్మికవత్సముతో జేర్చుచున్నది మరల ప్రకృతి బయలు దేసెనది. అందుచేతనే కార్మికవత్స కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు కార్యక్రమములో నున్న విషయములనే గాని ఇతరవిషయము లకు చర్చించరా దనుచున్నార. బ్రిటిషు కమ్యూనిస్టుపక్షమును కార్మికవత్సముతో జేర్చుట వీరి కెంతమాత్రము ఇష్టములేదు అయినప్పటికిని ఈ విషయమై పథిలో తీర్మానములను బ్రకృ తిల్పిటకు ప్రయత్నముగ ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి దక్షిణ తేల్చు గనులసంఘమువారి రెండవ కమ్యూనిస్టులకు అనుకూల ముగనే యుగ్గాను.

కమ్యూనిస్టు పక్షమును కార్మికవత్సముతో జేర్చుకొనుటకు కార్మికవత్స కార్యక్రమములో తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టునటుల జేయవలెనని గనుల సంఘమువారు తమ కార్యనిర్వాహకవర్గమున కుత్త రువుజేసిరి. కార్మికవత్స నిబంధనలకు లోబై కమ్యూనిస్టులు ప్రవర్తించిననే చేర్చుకొనవలెననిరి.

లండనులో 'ఆర్యభవనము'

శిష్టాచారపరులకు

(బీము సర్వీసు)

లండన్, జూన్ 26:—జి. డి. బిర్లాగారును మహతా గారును లండనుకు వచ్చు శిష్టాచారపరుల భారతీయుల నిమి త్రమున, లండనుకు వచ్చిరి. గదా యని తమ యలవాటులు మాన్యుకొన నిష్టము లేనివారివారకును, వర్తకాభివృద్ధికారకు గూడ భారతీయులు విదేశీయ సముపాధుకు విలసనలు భోజనవసతి గృహమును సెలకొల్పిరి. ఇకమీద భారతీయుల కెట్టి ఇబ్బందియు నుండదు.

కెల్లాగుగారి

యుద్ధబహిష్కరణ లేఖ

పత్రికా వ్యాఖ్యలు

దర్మి, జూన్ 24:—కెల్లాగుగారి లేఖ విశేషముతోను యుక్తితోను గూడుకొన్నది. బ్రిటిషుసామ్రాజ్యము జేయుచుగా నుండుటకు కొన్ని ప్రదేశములు ప్రాణాధారము లనియు వాటిని గాపాడుటవసరమనియు చాంబర్లెనుగారు రన్న సంగతులను ఎత్తు కొనలేదు మాన మంగీకారమునే చెప్పెను. మనవలెనే అతడు గూడ ఈ విషయము అనుగుర్తించె నన్న మాట. ఇతర విషయములో గూడ లేఖలోపరాసాహిత్యముగ నున్నది. చాంబర్లెనుగారు ప్రెంచి అమెరికను అభిప్రాయములను సరి బుచ్చుటకు జూపిన విధానమున అమెరికా అవలంబించుటచే తగాదాకు అవసరములేదని డెయిలీ పెల్లిగ్రాపు పత్రిక వాకొనుచున్నది.

కెల్లాగుగారి ఒడంబడికను అన్ని జాతులవారును అంగీ కరించెదరు. ఈ ఒడంబడికకు భిన్నముగ ప్రవర్తించునా చెన వైననున్నచో ఒడంబడికకు మూలనిగనా మగు అమెరికా మామదు దురకొనదని డెయిలీ న్యూస్ పత్రిక చెబుతున్నది.

బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు కెల్లాగుగారి లేఖను ఎత్తువ సానుభూతితో చాచుచున్నార. లాకరు ల్యాంపునగారుగూడ కెల్లాగుగారి లేఖ పూర్వపు దానికంటె చాల బాగున్న దనిరి.

భారతదేశ స్త్రీలు

భారతదేశ భాగ్యోదయమునకు కారకురాలైన లండన్, జూన్ 25:—ఇండియాలో స్త్రీలు విస్తార ముగ విద్యావతులగుచున్నారనియు, ఇండియాలో ఇప్పుడు విద్యాధికులు, విద్యాధికురాలై భాగ్యోదయమునకు కారణ మగుచున్నారనియు ముఖ్యముగ విశ్వవిద్యాలయపట్టములను పొందిన స్త్రీలు ఎంతయు స్వార్థశ్యాగము, నేనానాముఖత్వ ముతో గూడుకొనినయు బోబయిలో క్రైస్తవ మతప్రచార కార్యమువారు ఏర్పడిన సెటిల్మెంటుచే కుటుంబములన్నియు పురోవృద్ధిని గాంచినవని సర్ ఫ్రెన్సిస్ రీడుగారు లండనులో చెలిపెను.

నోబెలుగారు

ఇటాలియా వైమానికుడగు నోబెలుగారి కుడికాలికిక్కి కొంచెము విరిగెనట. కుడిప్రాదము బద్ధమైనది. 40 రోజు లలో పూర్తిగ నయమగునట్లు.

నోబెలుతోనున్న సికియోనీ గారినిగూడ దరికి జేర్చి గాపాడిరి.

సర్ జే. సి బోనుగారు ఇండియాలో కాస్త్రువరి శోధన కార్యాలయమును జెట్టి ప్రపంచములో నున్న అంద రకును వృత్తకాస్త్రమును జేర్చెదరట.

పడమటి ఆస్ట్రేలియాలో భూమి సెటిల్మెంటును జేసె దరట.

లండనులో తేయాకుపన్నును తీసివేయలేదు (బ్రిటను బోక్యము లేకుండా ఈజిప్టు మంత్రివర్గము రద్దగుటకు ఇదే మొదటిపర్యాయము మక్కాటను పత్రిక చెబుతున్నది.

కంట్రి లీ గు

లండన్, (మెయిలు) జూన్ 26:—క్రొత్తగా బయలు దేసిన జేకీయసమితి కంట్రిలీగు ఇంగ్లాండులో బ్రిటిషు వర్తక పంఘమునా రామొందుటలేదు నైసను కమిషను పరతులను గూడ ఈ సమితిని కొనియాడవలెననిరట గాని వారట్లు చేయ లేదట. బరకాహం ప్రభువుగూడ ఒప్పుకొనలేదట.

ఈనాడు వైమానికవర్గ తిరిగి అమెరికా కేసును.

అయోధ్య పెన్షనుజాబీదలు కమిషనరు చనిపోయెను. ఇతనిపేరు జి. డి. స్వాంపికలు.

బ్యాంకు నియోజకవర్గమునకు ఎస్. ఆర్. దాన్సియల్సు గారు జేగ్గొనబడిరి. పూర్వమొకప్పు డీతడు ఇండియాలో జడ్జిగనుండెను.

దామరకామహారాజు అపీయను వినుటకు ప్రసిద్ధివున్నది లో ప్రత్యేక పురేపాటులను జేసిరి. మూడువారములు వట్టును.

కామన్సు సభాధ్యక్షునికి విట్టిగారికి న్యాయభాముడు పేరు బిరుదము నీయబోవ అక్కరలేదనిరి.

మరిన్ని కమిషనరు పదవినుండి పూమురు ప్రభువు విరా మము జేందునట.

మాన సోల్లా సి సి మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

వలసులభము! (పోస్టుఖర్చులను ప్రత్యేకము) గుణముగిక్కు!

కేరములో ఉష్ణాధికముచే కలిగిడి ప్రత్యేకకాల కీమాత్రలు దివ్యావృత్తము. అజీర్ణము, అరుచి, అపురింతలు, అగ్నిమారద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిల్లు, సర్వాంగముల యందు బలతయము, పిక్కిలు, పార్వ్యములు, కిరన్ను, ప్రేళ్ళు, అనులు మొదలగునానియందు గలిగిడి నోవ్యలను బోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు దెచ్చును.

ఈమాత్రలు మేహవాతనోవ్యలను వెంటనేమార్చును. ఇందు అనేక ఓషధులు చేసెనవి. అనుభవముగల ఔషధ మగుటచేతను పరమమంషక్రియ యని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

విరువామా: (1078)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్టు నిడుమోలు, ఎలక్కురు, కృష్ణాజిల్లా,

నైమను కమిషను

పంజాబు కమిటీకోర్కెల సంగీకరించుట
దేశము దానిని తృప్తిముజేయరాదు
బహిష్కరణమున ద్వైతకృతముగ సాగింపును
(బీమునర్వసు)

శ్రీనివాసయ్యంగారి ప్రకటనము

లండన్, జూన్ 27:—పంజాబు కమిటీ కోర్కెలను నైమనుకమిషను అంగీకరించుటచే పరిస్థితులేమియు ఇందుకయ్యునాది యభిప్రాయము లేదు. భారతదేశము ఈ విషయమును పరిశీలించి నిర్ణయించుకొనవలయును. ద్వైతకృతముగ సాగించుట అంగీకరించుట ఖచ్చితముగా దెలిపెను. ఇండియాను పంజాబును ఏకగ్రీవముగ ఎదుర్కొనే ప్రతిష్ఠ ము ప్రజలకు స్పష్టమైనది. దాని సంతమాప్తము చల్లారకుండ జేయవలెను. సాత్త్వికచారము నైమనుకమిషనుకు, నైపు కమిటీకి వ్యత్యాస ముండదన్నమాత్రాన ముఖ్యవిషయము లేమియు మార్చుకొందలేదు. భారత జాతీయ మహాసభ హిందూ మహాసభ ముస్లింసమితి, దేశమంతయు జూపిన ముఖ్యముగ ఆక్షేపణలు అటులనే యున్నవి. అందేమియు మార్చగలగలేదు. రాయలకమిషను శీర్షకులుటలోనే భారతీయులకు పరిధవము కల్గెను. సాత్త్వికచారముగూడ భారతీయులను తక్కువగా జూచుట చెడవ పరాధవము. అట్టి పరాధవమును తొలగించి తిమిరియు అయ్యది గొప్పపంగలెనియు దూరదృష్టిలేనివారు నమ్ముటకును వారు పాతబడి సహకారము సల్పనటుల జేయుటకును ఇట్లు బ్రిటిషువారు తమవిధానమును పంజాబు నైపు కమిటీపట్ల జూపిరి. అదిలో కమిషను నియమములనే గలగ జేసిన పరిధవమును అంగీకరించునటుల ఇట్లుజేసిరి. ఈయన క్రింద భారతీయులు మోసపోవువారెవరులేరు. దీనికి తగిన ప్రత్యుత్తరము భారతీయులు మరింత దృఢసంకల్పముతో నైమనుకమిషనును బహిష్కరించి స్వరాజ్యసాధనమునకు పోరాడవలెను.

నైమనుకమిషను బహిష్కరణము బ్రిటిషుప్రజలపట్ల ఎట్లుపరిణమించినదని యడుగగా మనబహిష్కరణము బ్రిటిషుకు చెప్పను గలగజేసెను. ఏమాత్రము మనము జారవిడిచినను వడిన శ్రమఅంతయు బూడెదలోమూసిన పన్నీరగును. ఏమాత్రము లోబడినను భారతీయులు ఆశోగితి పాలగుదురు. బ్రిటిషు ప్రజాస్వామ్యువారు లిపుడే భారతీయులను గౌరవించుటకు ప్రారంభించుచున్నారు. ఇప్పుడే అట్టిసూచనలు కొద్దిగ గన్పించుచున్నవి. మనము మరింత తట్టుదలతో ఎక్కువ ఐక్యమత్వముతో సాంఘికవ్యక్తి ప్రేమతో బహిష్కరణమును సాగించవలెను. తమ యభిప్రాయములు భారతదేశముయొక్క యభిప్రాయ మేయనియు బహిరంగముగగాని అంతరంగికముగగాని తాల్పలపును ఇట్టి యభిప్రాయమునే దెలిపితిమనియు శ్రీనివాసయ్యంగారి రినిరి. మరికొందరు భారతీయులు తనకు ప్రతికూలముగ మాట్లాడుచున్నారని తెలియుననియు అట్టివారిపుడు ఇంగ్లండులోనే యున్నారనియు, వ్యతిరేకముగ ప్రచారముసల్పుచున్నారనియు బ్రిటిషు రాచకీయవేత్తలు వీరిని గలిసికొంటిమని తనలో తెప్పించియు వారిలో ఈవిషయమై చర్చించితిమనియు కాని వారు ప్రజాప్రతినిధులైనది లేనదీ దెలిసికొనుట కష్టముగాదనియు దెలిపిరినని శ్రీనివాసయ్యంగారి రినిరి. ఆగస్టులో జరుగు ఢిల్లీ కాసనసభవేళకు ఆయ్యంగారు ఇండియాచేరెదరట.

భీమవరం తాలూకా మహాసభ
జూలై 1-వ తేదీ సమావేశముగను
(న్యకీయవిలేఖరి)

రాజమహేంద్రవరము, జూన్ 28:—భీమవరం తాలూకామహాసభ జూలై 1-వ తేదీ భీమవరమునందలి రామవిలాస నాటకశాలయందు కాసనసభ్యులగు కందుల వీరరాఘవస్వామి నాయుడుగారి అధ్యక్షతన సమావేశమగును. దీని సెటిల్మెంటు, సయిమును బహిష్కరణము బాగోలి మున్నగు సమస్యలనుగరించి చర్చజరుగును. ఆంధ్ర నాయకులు, కాసనసభ్యులు, కాంగ్రెసు ప్రచారకులు, రైతులు మున్నగు మహానీయులు ఈ సభకు వచ్చి సభ జయప్రథమగ జరుపుటకు తోడ్పడవలయునని కార్యదర్శి తంతివారు పంపుచున్నార. దండావారి నారాయణరాజుగారు సన్మానసంఘాధ్యక్షులుగ నున్నారు.

కాస్మోపాలిటా సిక్స్ కారునకు
నెంత దూరమైనను లక్ష్యము లేదు.

మీరు ఎక్కడికి వెళ్లినారే కన్యా కుమార్తెగమునుంచి కాస్మోపాలిటానకుగాని లేక కలకత్తానుంచి కరాచి కైనను నరే, దూరమెంతైనను, కాస్మోపాలిటా సిక్స్ నిరాటంకముగా వెళ్లగలదు. అదియును గాక మహాగట్టితనము గలిగి మోటారుపనుల కుపయోగపడగలదు. జనరల్ మోటార్సు వారి పరీక్షార్థ మేర్పరుపబడిన స్థలములో యిచ్చవచ్చినట్లు నడిపినను, పరీక్షయందు జయముగాంచ గలిగెను. ఇంజను మొదలు స్వల్పభాగమువరకు అన్నియు మంచి ఉక్కుతో

తయారు కాబడినవి. బాడీలు గట్టి కొయ్యతో నిర్మింపబడెను. ప్రతిభాగము చిరకాలము మున్నును. దానిలోని గొప్ప క్లచ్ తనంతటతానే అడ్జస్టుచేసుకో గలదియు, మెత్తగాపోవు ప్లిట్టంగ్ ట్రాన్స్మిషన్, బాగుగా మెరుగు పరచిన చట్ట నిర్మాణము నివియన్నియు దాని ఖ్యాతికి కారణాంశములు. కాస్మోపాలిటా సిక్స్లో బయలుదేరి ఎంతవేగముగా నడిపినను, భయములేదు. సురక్షితముగా గమ్యస్థానమును, సకాలములో చేరగలరు.

సింప్లీస్ అండు కో, లిమిటెడ్.

మద్రాసు అండు ఉదక మండలం.

ఓ క్ లాండ్

కాస్మోపాలిటా సిక్స్.

బలూరుఘాటు సత్యాగ్రహము

కలకత్తా, జూన్ 28:—అతివృష్టివల్ల ఔషుభాధననుభవించుచు సత్యాగ్రహ మవలంబించిన బలూరుఘాటు వాస్తవ్యుల కొరిని వివేంచుచు కాంగ్రెసు కాలకనివారణసంఘపు కార్యదర్శియగు నేనుగ ప్ర సత్యమును త్రొంగు యాక్రంది ప్రకటన ముగావించుచున్నాను. ఔషుభాధ ననభవింపజాలక నిరాశకేరి ప్రభుత్వమువారియొక్కయు నాయకులయొక్కయు దృష్టిని ఆకర్షించుటకై బలూరుఘాటు ప్రజల సత్యాగ్రహ మవలంబింప సాయంకాలము అల్పభుక్షణసం దోక గొప్ప సభజరిగెను. ప్రభుత్వమువారి క్రూరనిరోధవిధానమును తీవ్రముగ ఖండించుచు ప్రభుత్వమువారి ఆగ్రహమునకు గురియై కారాగృహము లందున్న నిర్బంధితుల కుటుంబమువారికి సానధూరినందించేయచు తీర్మానములు గావించబడెను.

ప్రభుత్వమువారి విధానమును ఖండించుచు నుదాము చంద్రబోసుగారి లిట్టు తెప్పిరి. రాజకీయ నిర్బంధితులపై శిరములకు ఘోరము చేయ విధులేనప్పుడు ప్రభుత్వమువారిక మట్ట

ను పన్నీరి. విప్లవోద్యమములందు జోక్యముపుచ్చుకొనమని వ్రాసి ఇచ్చిన విడుదలచేయునట్లుగ నిర్బంధితులకు తెలిపిరి. ఇట్లు వ్రాసి ఇచ్చిన నిర్బంధితులు తాము శిరస్సులుగ అంగీకరించినట్లు గును. కాని ఇందులకు నిర్బంధితులు అంగీకరింపకుంటుంటే ప్రభుత్వమువారు కొందరిని విడుదలచేసిరి. బ్రిటిషుప్రజల బహిష్కరణకు స్వాతంత్ర్య పంపాదనకు సాధనముని మీరు గుర్తుగ వలెను. (ప్రీ-తెను.)

కూమారులలో విరాపురం మహారాజుగారు

విందోనగుట

కూమారు, జూన్ 28:—నిన్నటికెను విరాపురంమహారాజుగారి ఒక విందోపగిరి. జమింగారులు ప్రముఖులు అనేకులు విందునకి వచ్చియుండిరి. ఈనెల 28 వ తేదీ విరాపురం మహారాజుగారు చెన్నపురికి వెళ్లెను. చెన్నపురియందు దొక మాసముదినము బాసడెదరు.

కార్మిక సంభవము

లిలోవా రైల్వే పనివాండ్ల సమ్మె

రైల్వే ధారితగా నున్నది

కలకత్తా, జూన్ 25:—కర్మాగారములలో తనిలో జేరిన పనివాండ్లందరూ రైల్వే తని మానివేసినవచ్చిరి. ఇప్పుడు 80 మంది మాత్రమే కర్మాగారములో తనిచేయుచున్నారు.

సమ్మెదారులు నిన్నసాయంత్రమున సభచేసి తిరిగి సమ్మెలో చేరువారికి స్వాగత మొసంగెద మని తీర్మానించిరి.

అసెంబ్లీలోని సమ్మె వ్యాపించుచున్నది. ఇంజనీరింగు శాఖలోనివారు సమ్మె కట్టిరి. సేవగాలు జూట్ బిల్లు సమ్మెదారులు నాయకుడైన స్ట్రాటుగారు యిట్లు చెప్పిరి. ఈ పనివాండ్ల సంఘకార్యదర్శి అరెస్టుచేయబడిన తర్వాత మిల్లు అధికారులతో రాజీ తుడక నున్నది.

బారియా దుది మిల్లులో సమ్మె యథాప్రకారము ఉన్నది.

అయ్యధిపానులైన పోలీసుభటులతో నిండిన రైలు బండి హూరా బర్మాను ప్రేమనల మధ్య ఇంకను కొంతకాలము తిరుగుచుండును.

లిలోవా పనివాండ్లందరూ తనిలోకి పోతుండి సమ్మె దారులు సాత్వికనిరోధము చేసిరి. ఒకసమ్మెదారు డిల్లు చేయుచుండగా అరెస్టుచేయబడినది.

లిలోవా పనివాండ్లను ఎప్పటికప్పుడు తమకు తండ్రివారై ద్వారా తెలియజేయు చుండవలసిన దని ప్రభుత్వాలాగారు ఇంగ్లాండునుండి తిరిగి నిచ్చిరి.

పాకివాండ్ల సమ్మె

దాన్ గుప్తాగారి కుమార్తె అరెస్టుచేయబడినది

కలకత్తా, జూన్ 25:—పాకివాండ్ల సమ్మెదారుల సంఘమునకు, అధ్యక్షుడుగానున్న ప్రభావతిదాస్ గుప్తాకన్య ఎం. ఏ. సి. హెచ్. డి. గారును ఆసంఘమునకు కార్యదర్శిగా నున్న ముజఫర్ అహమ్మదు గారును అరెస్టుచేయబడిరి.

కార్మికమువారు క్రొత్తగా నవుకరిలోకి రప్పించిన పాకపనివాండ్లను జరిలోనికి నీయకుండా సమ్మెదారులు అటంకపరచుచున్నారనియు, ఇందులకు పైజెప్పిన అధ్యక్షురాలు కారణభూతురాలని ఎంచి అరెస్టుచేసిరి. ఈయనల రక్షణమున అరెస్టుచేయుటవల్ల కలకత్తా నగరము అట్టుడికినట్లు డిక్లారేషనున్నది.

సుహీరా రాష్ట్రీయ సంఘమువారు నిన్ననోక సభను కలకత్తా చంద్రబోసుగారి భార్యయొక్క అధ్యక్షతన జరిపిరి. గౌరవనీయురాలు గువారిరక్షణను అరెస్టుచేయుట పోలీసువారికి అపఖ్యాతికరమని మామింపుచు తీర్మానముచేసిరి.

కార్మికమువారు కార్యనిర్వాహకవ్యవహార పోలీసువారితో లాలూచీగా వ్యవహరించి యీ అరెస్టులను చేయించిరిని బాధిష్టరు సేనగారు ఫార్వర్డుప్రతికాప్రతినిధితో చెప్పిరి.

దాన్ గుప్తాకన్యను అరెస్టుచేసి, ముజఫర్ అహమ్మదు గారిని బామినుయిచ్చి విడుదల చేయించవలెనని ప్రయత్నములుచేయగా అనేక అటంకములు కలిగింపబడినవి. రాత్రి పొద్దు పోయినతర్వాత బామినుమీద విడుదలచేయబడిరి.

అరెస్టుచేయబడినవారిద్దరును ఒకరాత్రి యంతయును లిండితకుండు పోలీసువారిచేతులలో పోలీసుప్రేమనలోబంధించబడియుండునది.

వీరిట్లు కార్యయంతయును బంధించియుండుటవల్ల పాకివాండ్లు బెదిరిపోయి బాంకడరని అధికారులు తలంచిరి.

ఈ పాకివాండ్ల సమ్మె విషయములో సంతరింతులకై చార్జను టిగ్రానుగారు కార్మికమువారు కార్యాలయమునకు పిలిపించబడిరి. (ఫ్రీ. ప్రెస్.)

కలకత్తా, జూన్ 26:—పాకివాండ్లసమ్మె యథాగతిగానే యున్నది. కొంతమంది పాకిబండ్లవాండ్లను తనిచేయకుండా సమ్మెదారులు అటంకపరచి రద్దు చేసిరి.

ఈ పాకివాండ్ల సమ్మెదారులకు అధ్యక్షురాలగు ప్రభావతిదాస్ గుప్తాగారును, ముజఫర్ అహమ్మదుగారును తిరిగి గత రాత్రి అరెస్టు చేయబడిరి. దొంగిలకులములకు వీరు కారకులని నేరాలలో పాతము వీరిపై తేయబడి డిప్యూటీకమిషనరుగారియెదుటకు గొనిరాబడిరి. వీరిపై అనేకులు దాఖలుచేయబడిన. ఆఫీసరులలో ఒక ఫిర్యాదు విచారణచేయుటకై వీరు చిప్ర వెనెడన్స్ మేజిస్ట్రేటుగారియెదుట విచారింపబడుటకు నిర్ణయమైనది. ముద్దాయిల తరపున బాధిష్టరు సేనగారు వాదించెదరు. ఇద్దరుముద్దాయిలును చెరియొక రూ 300 లకు పూనియిచ్చినయెడల విడుదలచేసెదమని మేజిస్ట్రేటుగారు చెప్పిరి. కేసువిచారణ జూలై 11 తేది వాయిదావేయబడినది.

ముద్దాయిలు : మొదటిసారి అరెస్టుచేయబడినందులకై ఆరోపించబడిన నేరవిచారణ పోలీసు డిప్యూటీ కమిషనరుగారిచే విచారింపబడును. ఈకేసు విచారణ యీనెల 30 తేదికి వాయిదావేయబడినది.

గోగునారసంఘం ఛాన్సలర్

రిప్రాలిని వెల్లింగటన్ జూటుమిల్లులో సమ్మెచేసిన పనివాండ్లసహాయార్థము స్కాట్లండులోని డెడ్వీ జూటుమిల్లు పనివాండ్ల సంఘమువారు 25 పాస్టు పంపిరి. (ఫ్రీ. ప్రెస్.)

రాజీప్రయత్నములు భగ్నమయ్యెనా?

ప్రభుత్వమువారు మోడిగారిద్వారా సూచించిన షరతులను వల్లభాయి పటేలుగారు అంగీకరింపబాలకుండుట

అహమదాబాదు, జూన్ 26:—బాక్సోలిసమస్య పరిష్కారము విషయమై బొంబాయి భారతవర్తకసంఘపు అధ్యక్షుడు మోడిగారిని సందర్శించి, వల్లభాయి పటేలుగారు బాక్సోలికి తిరిగివచ్చిరి. శ్రీయత వల్లభాయి పటేలుగారు రాజీషరతులను అంగీకరింపవలెననియు అందుచే రాజీతుడగుట అసంభవమనియు గాంధీమహాత్మునకు తండ్రివారైవచ్చి నట్లు తెలియుచున్నది. రైతులు ప్రాతరేబ్రహ్మకారము పన్నులను ప్రభుత్వమువారికి చెల్లింపవలయుననియు క్రొత్తగ అధికముగ చేయబడిన పన్నుమొత్తమును బొంబాయి నం దొకబాంకిలో డిపాజిటు చేయవలయుననియు, పిమ్మట ఈపన్నును పరిశీలించి పరిష్కరించుటకు ఒక ప్రత్యేకోద్యోగి నియమింపబడుననియు, అతడొక్క నిర్ణయమును ప్రభుత్వమువారు రైతులు అంగీకరింపవలయుననియు, ప్రభుత్వమువారు సూచించిన షరతులకు తెలియుచున్నది. ఈషరతులను అంగీకరించుటకుపిలువేదని వల్లభాయిగారు మోడిగారికి తెలిపిరి. రాజీప్రయత్నములు ఈవిధమున భగ్నమయ్యెనని బాక్సోలిసమస్య యథావిధిగ కొనసాగునని చెప్పవచ్చును. (ఫ్రీ. ప్రెస్.)

అస్పృశ్యతను కోర్టువారు అంగీకరింపవచ్చును

తిరువాన్కూరులో ఒక వింతకేసు

తిరువాన్కూరు, జూన్ 26:—అతిగతుకొద్దము ఒక కేసు విచారణ సందర్భమున ఒక పుడవాడిను బ్రాహ్మణస్త్రీ సాత్వ్యము పుచ్చుకొనవలసినదని. తాను కొద్దకువచ్చుటకు ఇష్టములేదనియు తన ఇంటియందే సాత్వ్యము పుచ్చుకొనవలయుననియు కోర్టు వారిని కోరెను. కోర్టువారు ఇందులకు అంగీకరించిరి. బ్రాహ్మణముపుచ్చుకొనుటకై పాక్షికము ఈమె ఇంటికివచ్చెను. కాని ఇతడు అస్పృశ్యులగు పరిగణింపబడు ఎజవాతెగవలసినవాడగుటచే సాక్షి ఇతనిని ఇంటిలోనికి రానివ్వలేదు. సవర్ణ హిందువుడగు ఒకవకీలుద్వారా సాక్షిబ్రాహ్మణమును పుచ్చుకొనవలయునని జిల్లాకోర్టు మునసబు ఉత్తరవీస గెను. ఈ ప్రదేశమునందలి ఎజవాలు ఆగ్రహపరవకులై యున్నారు. (ఫ్రీ. ప్రెస్.)

ఒక భారతీయుడు మెక్సికోలో

మృతిగ నియమింపబడుట

క్విల్టా, జూన్ 26:—కాన్సురుసంబంధి ప్రతాప్తమృతిక ఈక్రిందివాస్తవ ప్రకటించుచున్నది:—భారతదేశమునుండి తమగుట్టుబడి మెక్సికో జాతీయ విశ్వవిద్యాలయమును ప్రాప్తపరగ పనిచేయుచున్న పాండు రంగనాథాచార్యుగారు వ్యవసాయశాఖ మంత్రిగ నియమింపబడినదని యాధికరతాసము వచ్చినది. (ఫ్రీ. ప్రెస్.)

తేనీరు పనికిరాదు

ఆచార్య రేగారి అభిప్రాయము

కలకత్తా, జూన్ 26:—ఆచార్యులపూర్వ చంద్రరేగారు భారతదేశమున రసాయనశాస్త్రాభివృద్ధి అనవిషయమై ఉపన్యసించుచు భారతదేశమునంటి ఉష్ణదేశములందు తేనీరు ప్రాసముల వ్యాపించుట విచారకరమగు విషయమనియు, తేనీటియందు బలము కలిగియున్న ఇయతనను లేదనియు, అశీర్ణమును కలగజేసి నరములపలుత్వమును తగ్గించుననియు ఆచార్యరేగారు చెప్పిరి. (ఫ్రీ. ప్రెస్.)

పిహురు, జూన్ 26:—ఆస్థురూపగా గూర్త 1వ తేది కాలూలు చేరెదరు. (ఫ్రీ. ప్రెస్.)

ఉదకమండలం వార్తలు

(స్వకీయవిలేఖరి)

కొత్తకార్మికమును కమిషనరు

ఉదకమండలము, జూన్ 27:—మద్రాసు కార్మికమును కమిషనరు జె. వెంకటాచార్యులు నాయుడిగారికి 4 నెలలు నెలపు ఇవ్వబడినది. వీరిసానమున రెవిన్యూ ఆఫీసరు జిందా సాహేబుగారు కమిషనరుగ పనిచేయుదురు. ప్రస్తుతము తూతుకుడియందున్న ఆర్. ఆర్. విలియంసంగారు సర్జను జైనరలు పర్వతలు అపిష్టెంటుగ నియమింపబడిరి.

వ్యవసాయ కళాశాల నెలకు నలు

వ్యవసాయ కళాశాల నెలకు నుకమిటి పథ్యలు సామర్ల కోట, మద్రాసు, కోయంబత్తూరు నగరములందు అభ్యర్థులను పరీక్షించి 40 మంది అభ్యర్థులను కొయంబత్తూరు వ్యవసాయ కళాశాలయందు చేర్చుకొనుటకు నెలపుచేసిరి. వీరిలో బ్రాహ్మణులు, 16 బ్రాహ్మణకన్యలు నిమ్మజాలివారలు 20 మంది మహమ్మదీయులు ఇరువురు క్రైస్తవులు ఇరువురు యున్నారు. (తండ్రివార్త)

కర్నాటికు పేపరు మిల్లులను

చెన్నపురి వర్తకుడు కొనుట

ఉదకమండలము, జూన్ 27:—కర్నాటికు పేపరు మిల్లులను 4½ లక్షల రూప్యములకు కొనుటకు సిద్ధముగనున్నట్లు మద్రాసు వర్తకులకు కవిలు పి.రాజుగారు ప్రభుత్వమువారికి తెలిపియుండిరి. ఇందులకు మద్రాస్ ప్రభుత్వమువారు అంగీకరించిరి. ఇకకంపెనీ డైరెక్టర్లు ఆందరు భారతీయులగు నుండెదరు ప్రస్తుతము కలిబ్ పి.రాజుగారు ఈమొత్తములో మూడవ వంతు మాత్రమే ఇచ్చెననియు ఇందులకు ప్రభుత్వమువారు అంగీకరించినదియు తెలియుచున్నది.

ఉదకమండలము మునిసిపాలిటీకి విద్యుచ్ఛక్తిని

సమ్మె చేయుట

ఉదకమండలము మునిసిపాలిటీ అధ్యక్షులగు జె. ఎ. జేవినుగారు పి. డబ్ల్యు. డి. కార్యదర్శి పోటగుగారిని ఆరిక శాఖ కార్యదర్శి వాట్సుగారిని సందర్శించి ఉదకమండలమునకు విద్యుచ్ఛక్తిని సమ్మెయి చేయు విషయమై మాట్లాడిరి. ప్రైవేట్ ఆక్టిలియో విల్క్సము ననుసరించి పనిజరిగిన 12 లక్షలు వ్యయముననియు 20 లక్షల యూనటుల విద్యుచ్ఛక్తి ఉత్పత్తియగుననియు ఉదకమండలము మునిసిపాలిటీవారు లక్ష యూనిట్లు విద్యుచ్ఛక్తి నువయోగించుకొనెననియు అందుచే ఈ స్కీము ననుసరించి పని త్వరలో ప్రారంభించుట లాభకరమనియు జె. ఎ. జేవినుగారు తెలిపిరి. ఈ విషయమై త్వరలో ప్రభుత్వమువారు ఉత్తరవులు ప్రకటించెదరని తెలియుచున్నది. (తండ్రివార్త.)

కుప్పవాండ్లకు పుస్తకభాండాగారము

కరాచి జూన్ 26:—కుప్పవాండ్లకుగాను ఒక పుస్తక భాండాగారము, టీక్లబ్, ధాన్యములను అంగడి నేర్పరుప 9408 రూప్యములు ములారు చేయవలయునని ఒక తీర్మానమును కరాచి మునిసిపాలిటీ పథ్యులు నిన్న జరిగిన మునిసిపలు సంఘ సభలో నుపపాదించెను. పుస్తక భాండాగారమున కమ్యూనిస్టు ప్రచారమునకు సంబంధించిన గ్రంథములు ఉండకూడదని ఆంగ్లేయపథ్యులు కోరిరి. కుప్పవాండ్లు నడుపురాని వారనియు, వారికి పుస్తకభాండాగారము అనవరతమనియు కొందరు వాదించిరి. ఆలోచ్యసాంఘసంఘమువారి రివిన్యూమై తనపలక ఇవ్వవలయు ననుసరించి ఆమోదింపబడినది. (ఫ్రీ. ప్రెస్.)

బహిష్కారమును కొనసాగింపుడు

బి. శివయ్యగారిట్లు ప్రకటించిరి:—వర్ జూను నెమ నుగారి నూతన ప్రకటనమునం బెట్టి మార్పును కలిగింపలేదు. దీనివలన నెమనుసంఘమునకు కాసనసభల ఉపసంఘములందు సమానత్వము కలిగిననుట కల్ల. ఈమార్పు గలిగినందువలన నెమనుసంఘమునకు సహాయమును చేయవలెననుట కేవలము అవివేకము

బహిష్కారవాదు లింపుకైన పరింపకుండుట వాకెంతయు సంతసము గోల్పుచున్నది. సహాయమునరించినంతమాత్రము నెమనుసంఘమువారి యభిప్రాయములు మారునని నాకు నమ్మకములేదు. మెన్మేనుకమిటిలో నలుగురు భారతీయులందరి. మంత్రులు ఆకమిటి ఎదుట సాత్వ్యమునిచ్చిరి. కాని ఫలితమేమైనది? మెనాటి రిపోర్టును బుట్టదాఖలుచేసిరి.

కమిటిలు ఇప్పుడు నెమనుసంఘమునకు సహాయము చేసినను ఏమియును లాభముండదు. నెమనుసంఘమునందు భారత పథ్యులను నియమించినను ఫలితము కలగదు. బ్రిటిషువస్త్రబహిష్కారమును తీవ్రముగ కొనసాగించుటలోగో మిగులు ముక్తికలుగును. ఇందులకు యువజను లందఱు నడుముకట్టుకొనినయెడల బాతీయోద్యమము తత్వక విజృంభించును.

బం॥ మల్లయ్యశాస్త్రి కావ్యతీర్థగారికి జవాబు బాలికా వివాహ స్థిరీకరణము

1928 సం॥ మే 5 తే 5 గల ఆంధ్రప్రదేశ్ లో జరిగిన "బాలికా వివాహము" శాస్త్రీయము-యమతీ వివాహము - ఆశాస్త్రీయము" అనేవారింకెవరయిన ఈ విషయము చర్చించవలసియున్నది. ఇట్లు బం॥ మల్లయ్యశాస్త్రి కావ్యతీర్థగారిచే ప్రకటించబడినది. ఈవిషయమిప్పుడు పం॥ పరమగ వివరింపబడింది. అంటే 19 ఫుటలో "కన్యాదానం శబ్దయోగః వివాహోధనతురీకా" ఏతద్వివాహ మిత్థుక్తం నామకర్తృచతుష్టయం" అను విషయము కావ్యతీర్థగారిచే నుదాహరింపబడినది. ఇందులన వివాహమును ప్రాధమ్యము కన్యాదానము కాన దానార్హతయగుకన్య ఎట్టిదో ముందు వివరింపబడియున్నది. శ్రుతిః॥ "కన్యేవత్యన్యాకాదానా" అను శ్రుతికి సాయనభాష్యము "జనాంతికే వివసనాచరంతీ" ఇట్లున్నది. జనసమీపముందు వివసనగా సంపరించునది కన్య యనబడును. కనుకనే మాధవీయముందు "కన్యాశబ్దం లజ్జాద్యనభిజ్ఞానరహితవయోయక్తా పివశీతా" అను వ్యాఖ్యను వ్రాసి తన్నిర్వాహకము "యావచ్చేలం నగృహ్యంతి యావత్ప్రీతి పాంశుభిః యావద్దోషం నజానాతి తావద్వనతికన్యకా" యావత్పల్జితాంగాని కన్యాపురుషునన్నిదా యోగ్యాదీని నగూహిత తావద్వనతి కన్యకా" ఈ వననద్యయము కన్యాత్వము బోధకొట తుదాహరింపబడినది. "కన్యామహర్షి" ఇట్లువరకొకము. కాన శ్రుతిస్మృతి మాధవీయ వాక్యకొకానుసారముగ లజ్జాద్యనభిజ్ఞానరహితవయోవిజ్ఞానముగనది కన్య యనబడును "లోక సిద్ధమ కన్యాశబ్దో వివాహరహితస్త్రీమాత్ర మాచక్షే వీనంచ పతి కాస్త్రేభా బహుః కన్యాశబ్దా అనుగృహీతా భవంతి" మాధవీయము దిట్లున్నది. ఇది శ్రుతిస్మృతివివర్ధము "శ్రుతేర్వేద విరోధేషు పరిత్యాగో యథాభవేత్" తద్దేవతాకాచారం స్మృతి బాధాత్సరిత్యజేత్" అను సూత్రసంహిత వచనానుసారముగ లోక సిద్ధకన్యాశబ్దము. దానపూర్వక వివాహకన్యా విషయముకాదు. కనుకనే మాధవీయముందు "అప్తవర్షాధివేద్యో త్యాగిణా వివాహకాలః" అనియున్నది. కనుక ౨-౯-౧౦ సంవత్సరములయందు బ్రాహ్మణ కన్యలకు వివాహకాలము. "తతఃపియవతిస్సమే" అనువరకొకము. పుంసాయాతీరియవతిః యం మిశ్రణే. పురుషునితో గూడునది. సాయనభాష్యము "యవతి స్సర్వేభావేషు మిశ్రణీ" ఇట్లున్నది. లజ్జాద్యనభిజ్ఞానరహితవయోయక్త-కన్య యనబడును. సర్వభావముల యందు పురుషునితో గూడునది యవతియనబడును. కాన కన్యాయవతిశబ్దములు భిన్నవయఃకాలబోధకములు. కనుకనే "కన్యేవత్యన్యా" అను శ్రుతియందు కన్యాయవతి శబ్దములు జనాంతికముందు వివసనగా సంపరించునది కన్యాయవతి సర్వ భావములయందు పురుషునితో మిశ్రణీయగునది యవతి యనియు శ్రుతిభాష్యకొకములనలన స్పష్టపడినదిగా "పాణి గ్రాహిణీకామంత్రాః కన్యాన్వేషపతిష్ఠితాః" నాకన్యామన్వీ చిద్ధస్తా లు ప్రధర్మ కియాహితాః" అను వచనానుసారముగ పాణిగ్రహణమంత్రములు కన్యకయందే ప్రయోగార్హములు కాని యవతులయందు ప్రయోగార్హములుకావు. యవతులు ధర్మక్రియాన్తరులు. కనుకనే "తస్మాదుద్యాయేత్కన్యాం యావన్నర్తవతిభవేత్" "ప్రయచ్చేన్న కాంకన్యా పృథుకాల భయాత్" "అపివాగుహీనాయ నోపరూఢ్యాజస్వలం" "ప్రదానంప్రాగృతోః-అప్రయచ్చకాదోషీ" "సహస్యాన్య దతిక్రామే దృతూ సాంప్రతిరోధాత్" ఈ మొదలగు స్మృతి వచనవిచక్షణముచే యోచింప గా, ప్రధమరజోదర్శనోత్తర కాలముందు కన్యకయందు పీత్రాదులకు స్వామ్య నివృత్తియగును. స్వ్యానివృత్తియగు వస్తువు దానార్హముగాదనునంతము ఆబాలనిద్యంగనాదితిమే. కనుక బ్రాహ్మణవివాహ చతుష్టయము దానపూర్వక మైనందున రజోదర్శనమునకు పూర్వమే కన్యాదానకాలము. కనుకనే బ్రాహ్మణి చతుష్టయాన్వే తిమధిగా బ్రాహ్మణకన్యల రజోదర్శనపూర్వకాలమందే వివాహముజేసునర్హులు. యవతీ వివాహమే శాస్త్రసమ్మతమైన యెడల సూర్యదానమని యెచటైన ప్రయోగముండును. స్మృతిలయందు కన్యాదానమనియె కనబడుచున్నది. కాన యవతీ వివాహము బ్రాహ్మణసర్వమునకు ఆశాస్త్రీయమని నిశ్చయముగా జరిగినదగును. "సప్తపదితో వివాహము పూర్తిఅయిపోతుంది. తక్కిన శేషం సమావేశనే జపతి అనేవసు గలతంత్రం గర్వాధానం లోది అని వారనుచున్నారు. అట్లుకాదు అదివివాహము. సమావేశముతోగాని వివాహము పూర్తిగాదు" అని నేనంటున్నాను ఇట్లుకావ్యతీర్థగారిచే ప్రకటించబడినది. ఈవిషయమిప్పుడు కొంచెము వివరింపబడింది. "స్వ్యాత్ప్రస్థస్య తే నాంకద్యాహత్యప్త మేపద" అనుస్మృతినివచనానుసారముగా సప్తపదియందు కన్యకకు పీత్రగోత్రనివృత్తియగును "చతురేతహనిరాత్రిపవిత్యంసాగ తాభ్యుః పండేగోత్రేవ నూతకే" అనువచనముచే ఆపస్తంబము తానుసారముగ శేషహోమాంతమున భర్తృగోత్రప్రాప్తి కాగలదు. కాన సప్తపదితో వివాహము పూర్తికానేరదు. వివాహము శేషహోమాంతము. కనుకనే "ఉత్తరా పిస్తాజపిత్యా"

అను సూత్రమునకు వ్యాఖ్యానము వ్రాసి "ఇతి వివాహ స్సమాప్తః" అని బాప్తనభట్టియాదికమునందు వ్రాసి. భక్తపైధున ంధిః అనియున్నది. కాని శేషహోమాంతమే వివాహవని తెలిసికొనదగును ఇది ఆపస్తంబముతము "శేషగం సమావేశనేజపేత్" "మైధువార్థం శేయనం సమావేశనం" ఇట్లు కపర్ది-నదర్శన-కాగ్ని కావ్యతి- బాప్తనభట్టి య సిం గా భట్టి య అనాతులాన్వృత్తి మొదలగు ఆపస్తంబ గృహ్యసూత్ర వ్యాఖ్యానములయందు ఈ సమావేశనము రాగప్రాప్తమని చెప్పబడినది. కనుకనే నిషేకమునకు మాసనత్వత్రాదికము సాంహితీకలచే జెప్పబడినది. వివాహోత్తరమే సమావేశమైనయెడల సాంహితీక లిట్లు చెప్పరు. వివాహము విధిప్రాప్తము సమావేశనము రాగప్రాప్తము. కనుక సమావేశనముతోగాని వివాహము పూర్తి కాదను కావ్యతీర్థగారి వాక్యము స్మృతిసూత్రవివర్ధముని ప్రాజ్ఞులు దలచెదరు. ఆశ్వలానునూత్రముందు శేష హోమములేదు. త్రిరాత్రీక్షంతమే వివాహము. ఆశ్వలా యననూత్రముందు "ఆరోహోయం" అను శ్రుతిగాని "శేషగం సమావేశనే జపేత్" అను సూత్రముగాని కావరాదు. కాన అనూత్రానుసారముగ వివాహము సమావేశనాంతము కాదని స్పష్టముగా తెలిసికొని యుండలేనందున కావ్యతీర్థగారిట్లని రని యెంచదగును. "శేషగం సమావేశనే జపేత్" ॥౧౧॥ "యదామలపద్యా సాస్యాదధై నాం బ్రాహ్మణప్రతిష్ఠిదాని కన్యాశిషగం కాన్దీయంమలపద్యావస మిత్యేతాని" ॥ ౧౨॥ "రజస్విత్రాదుర్భావాత్సృతామృతు సమావేశన ఉత్తరాభి రభివంత్రయతే" ఈ ఆపస్తంబగృహ్యసూత్రముల ననుసరించి యోచింపగా వివాహాంతము రజోదర్శనము కాకపూర్వము రాగప్రాప్తసమావేశనమయి-తదంతరము ఎపుడు ప్రథమ రజోదర్శనమునకునో అపుడు బ్రాహ్మణ ప్రతిష్ఠ కర్మములచే భర్తృభార్యను కాసింపదగిన దనియు అంతరము ఋతుస్నాత యుభార్యను ఋతుసమావేశనముందు "విశ్వాత్సృతిం ల్యయతు తం మేవాయో సమర్థయ" ఈ మంత్రములచే భర్తృభార్యను అభి మంత్రము చేయవలెను. ఇట్లు ఆపస్తంబ సూత్రతాత్పర్యము ఋతు సమావేశనరూప మగు సమావేశనము గర్వాధానము. గర్భసంసార్గము - ఆద్యసంసార్గము-వివాహము చరమ సంసార్గము వైహికము. ఈరెంటి కైక్యమెట్లుగలుగునో ఐక్యమును కల్పించెదరేని సంసార్గములకు పంచదశ్యము సిద్ధింపదని తెలియదగును. ఈ భరత ఖండము 'రహ్మణమి. ఇవట బ్రాహ్మణాది వర్ణచతుష్టయము గలదని విష్ణుపురాణాదికముల్లోపించుచున్నదిగా. స్మృతుల యందు అష్టవిధ వివాహములు చెప్పబడియున్నవి. అందు బ్రహ్మణి చతుష్టయము దానపూర్వకమైనది. ఇదియే బ్రాహ్మణార్హమే ఏకాదశాబ్ద పరిమిత వయఃకాలమునకు తోపలనే అనంతరము కన్యయందుగల స్వత్వము పీత్రాదులకు నశించును; కాన బాలికావివాహమే బ్రాహ్మణసర్వమునకు శాస్త్రీయము. మావతీ వివాహము శ్రుతివివర్ధమైనందున ఆశాస్త్రీయము, త్రిమయలకు గాంధర్వరాక్షసములు శస్త్రము గనుక త్రిమయలకే యవతీవివాహము శాస్త్రీయము.

ఇట్లుండ వర్ణభేదమును విడిచి స్మృతి సూత్ర తాత్పర్యమును దెలిసికొనక కావ్యతీర్థగారు లోకసిద్ధ కన్యా శబ్దము నాధారముగ నుంచుకొని యవతీవివాహరూప మగు ఓమింప సహాయుగుల అనుచితము. కాన్యములయందు ఇందువలె దమ యంత్యదులు యవతులు. వారి వివాహములందు కావ్యతీర్థగారికి పున పారన త్వులుగలుగదా. వీరి స్మృతి తీర్థాభివృద్ధి నొందునంత యవతీ వివాహము శాస్త్రీయము. అనంతరము బాలికా వివాహమే బ్రాహ్మణులకు శాస్త్రీయము. త్రిమయలకు యవతీ వివాహము శాస్త్రీయమని విశేషముకాగలదు. ప్రకృత మి వింతిలో నిరమించితి.

వేరేప విశ్వనాథశాస్త్రి.

పురుగోల్లూరాజు అంత్వీయలు పూర్తి అయినవి. కే. ఎస్. వేంకటాచలయ్యగారు, కుందరయ్యగారు పాఠోపిత్వమును నడిపించిరి. సిద్ధే మార్తాండుడుగారే యజ్ఞోపవీత ధారణుడై కర్మము జేసెనట. అడ్డికలను ఇండియాలో గంగలో కల్పెదరట.

బరంపురం తెల్లసిల్లు
నాణ్యమునందు యితర సిల్లులన్నిటిని మించగలదు. నిత్యము వాషిన 10 సంవత్సరములు మున్నును. చూచుటకు సొంపుగానుండును. కనీసము శాంపిల్ ముక్క-1 కి పొడుగు 2 గజములు, వెడల్పు 48 అం. ముక్క-గర 1-కి రు 13. కోటునకు గాని వర్జునకుగాని నరిపోవును. మద్రాసు కాంగ్రెసు ఎగ్జిబిషన్ వారిచే మార్కెటునందున్నవాటిలో శ్రేష్ఠమైనదిగ సర్టిఫై చేయబడినది. స్వరాజ్యవాడు లందరిచే ధరింపదగినది. నచ్చనియెడల పూర్తివైకం వాడనుయివ్వబడును. చిత్రవిచిత్రమైన అంచులతో చీరలు, పంచెలు, చాపులు, కండువాలు కోరినరంగులలో గ్యారంటీపని ఆర్డరుకు సంస్లేయు చేయగలము.
బి. కె. గుప్త అండు కో.
బరంపురం సిటీ, గంజాంజిల్లా.

ది గ్రేట్ ఈస్టర్న్ లెఫ్ అమ్యూరెస్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్
(ప్లేట్ నెటివ్ మెంటులో)
యన్ కార్పొరేటు కాబడినది
బొంబాయి బ్రాంచి నెం. 50-52 చర్చీగేట్ స్ట్రీట్
మూలధనము. ఒకకోటిరూపాయలుకు మించినది. ధనమంతయు ఇండియాలోనే యిన్ వెస్ట్ చేయడమైనది. (4617)
యం. యం. నాదన్, ఆర్. వెంకటాచారి,
ఆంధ్రజిల్లాలకు ఛీఫ్ ఏజెంటు
ఛీఫ్ ఏజెంటు. వెచేరి, మదరాసు.

వాజ్ కరణి వటి
రతీ మన్మథులవలె దాంపత్య సౌఖ్య విచ్చును. ధాతు వృద్ధికి ప్రఖ్యాతిజెందినది. ఒక మోతాదునకే సుగ విచ్చును. అనేకులు పరిశీలించిరి. ఎంత చలించని వీర్యమునైనను గట్టిపర్చి స్వప్నమందును, మూత్రముతోనుపోయెడి శుక్రనష్టమును మాన్పును. ముసలితనము, నపుంసకత్వము బాపి నూతన యౌవనము, చక్కని సంసార సౌఖ్యము సంతృప్తిభాగ్యము ఇచ్చును. రెండు సీసాలయందు శతవృద్ధులైన నరు యౌవనులకే యును యౌవనులకు స్త్రీలొలతచే గలగు నీరసము, కాళ్ళు లాగుట బోసదవి విక్కిలి ధాతుపుష్టివిచ్చును. 40 మాత్రలు సీసాకు 2-0-0, పోస్టేజీవేరు. 3949
ఆయుర్వేదరత్న డాక్టరు ఆచార్యులు,
ఆయుర్వేద రసాయనశాల నెం 1 ఏలూరు. పశ్చిమగోదావరిజిల్లా

The Andhra Tutorial Home
VIZIANAGARAM, VIZAG, DISTRICT
(Director:—'Andhra Visarada' THAPI DHARMAROW, B.A., M.R.A.S. Formerly Lecturer, Newington College, Madras.) Coaches private candidates for Part I of the INTER-MEDIATE and B.A., Examinations. Provides RESIDENTAL ACCOMODATION. Session commences from 1st July. Expert instruction by WELL-KNOWN and EXPERIENCED Lecturers of the Maharajah's College Vizianagaram. Instruction in VER. COMPOSITION and systematic CORRECTION OF ESSAYS are special features. Moderate charges, Limited accomodation. To save disappointment apply AT ONCE to 'The Director, The Andhra Tutorial Home, Vizianagaram (Vizag Dt.)

శారదాబిల్లు ఆమోదింపబడుట

రాజమహేంద్రవరపున

(స్వకీయవిలేఖరి)

ప్రజలలో అలజడి

రాజమహేంద్రవరపు 26:— శారదాగారి బిల్లు ఆమోదింపబడుట 24-6-28 తారీఖున బుధవారమున పరిషత్తులో పరిశీలించబడినది. ప్రజలలో అందోళన బయలుదేరినది. ఎక్కడ జూచినను శోచనీయముగ చిక్కయే. శారదాబిల్లు అవసరమని కొందరు; దొరతనమువారు మతవిషయములలో కలుగజేసికొన మాడదని కొందరు; శారదాగారి బిల్లు కన్న గౌరవగారి బిల్లు బాగున్నదని కొందరు; సవాతన వితరక ఆచారములు నశించు కాలము వచ్చినదని మరికొందరు పలువిధములనుకొనసాగిరి.

సభ, అధ్యక్షులవారి ఉపన్యాసము

సభ సరిగా 5-30 గంటలకు ప్రారంభమయ్యెను. బుధవారమున ప్రభుత్వపురములో క్రిక్కిరిసి యుండెను. చిత్రావారి ఆత్మారంగాడు ముచ్చాల్ రామ్ పి. రాజగోపాలాచారి బి. ఏ. బి. ఎల్. జిల్లామన సభగారిని అధ్యక్షులుగా నుండమని కోరిరి. పిమ్మట అధ్యక్షులవారు తమ ప్రారంభోపన్యాసమును గావించిరి. రాజగోపాలాచారిగారు యంగ్లీషున మాట్లాడుచు శారదాగారిబిల్లు ఆమోదింపబడుచో విలంబముల సంఖ్య తగ్గుటకు చాలా అవకాశమున్నదని చెప్పిరి. పిమ్మట బాలికలుగా చిన్నత నమననే రెల్లులగుట వారిదేహోగ్యమునకు ఎంతమాత్రము మంచిది కాదనియు తెలిపిరి. అట్టిపరిస్థితులలో బాలికలుపడుచున్న కష్టములను వివరముగా వివరించిరి. బాల్యవివాహముల వలన ఆరోగ్యమేకాక బాలికల చదువులకూడ చెడుచున్నవనియు, విద్యాపీనులగు తల్లులు పిల్లలను విద్యావంతులుగా పెట్టు చేయగలగుదురనియు అధ్యక్షులవారు ప్రశ్నించిరి. బాల్యవివాహములు శాస్త్రసమ్మతములని చూపప్రయత్నించుట సైతము వేరే ముత్యమై ఆ భిమానము

చూపించినట్లున్నదనియు పలికిరి. శారదాగారి బిల్లు అమలులోనికి వచ్చినచో కట్టుముల బాధ తగ్గుననియు, కట్టుముల మూలమున అనేక కుటుంబములు నాశనమయినవనియు, అట్టి తలిదండ్రులబాధల జూచి స్నేహలభితోడి బాలికలు ఆత్మహత్యలు గావించుకొనెదరనియు తెలిపిరి. బాలికల ఆరోగ్యము కొరకు; విద్యాభివృద్ధికొరకు కట్టుముల బాధ తగ్గించుటకు, చిన్నతనముననే ప్రసవబాధలకు లోనుగాకుండుటకు, విలంబముల బాధతగ్గించుటకు, హైందవజాతి స్థిరముగానుండుటకు శారదాబిల్లు అవసరమని అధ్యక్షులవారు సలహాచిచ్చిరి. ఏ కారణముచేత నైనను రాజీనామా అవసరమైనచో 12 సంవత్సరములు లోపుగా బాలికలకు వివాహము కాగూడదనియు, 16 సంవత్సరముల లోపుగా పునస్సంధానము చేయరాదనియు పలికిరి.

దామెర్ల వెంకట్రావుగారు

ప్రియతా దామెర్ల వెంకట్రావు ఎం. ఏ. యల్. టి గారు తరువాత యీ క్రిందితీర్మానమును ఉపపాదించిరి:— “సామ్రాజ్య కాపనసభలో నుపపాదించబడుటకు సిద్ధముగానున్న శారదాగారి బాల్యవివాహ నిషేధబిల్లును, సామ్రాజ్య కాపనసభవారిచే నిర్ణీతపడిన సెలెక్షన్ టేబుల్ వారి నూచనలతో, భారతీయులెల్లరు ఏకగ్రీవముగా ఆమోదింపబడునట్లుగాను, ధర్మమనియు యీ సభవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.” ఈ తీర్మానము నుపపాదించుచు వెంకట్రావుగారు తెనుగున గంభీరోపన్యాసమును గావించిరి. 1920 సంవత్సరపు జనాభా లెక్కలలోనుండి 12 సంవత్సరముల లోపుగా బతుకొలది జరుగుచున్న వివాహముల సంఖ్యను చదివి వినిపించిరి. అందు పలువురు విలంబములగుటజూచి విచారించిరి. బాల్య వివాహములవలన కల్గునట్లు కళ్ళకు కట్టునట్లుగా వర్ణించిరి. 22 సంవత్సరముల వచ్చునరీకి ఆంగ్ల బాలికలు ఆటపాటలలో మునిగి ఉత్సాహంతో నడుచుటయు, అవయవస్థ హైందవ బాలికలు శాల్లు అడుగులు నడిచుటనైనను వోపికలేక, నలుగురు పిల్లలతో ఎట్లా కాలము గడుపుచుండురనియు తెలిపిచ్చిరి. శారదాగారిబిల్లు సందర్భమున స్త్రీలనుమాపుచున్న ఉత్సాహమును పురుషులు చూపించుటలేదనియు, అది విచారకరమనియు పలికిరి. మన బాలబాలికల త్రేమముకొరినవా లెల్లరు యీ బిల్లును ఆమోదింతురని వారు ఘంటాఘోషముగ పలికిరి.

ఆదుర్తి భాస్కరమృగారు

ఆదుర్తి భాస్కరమృగారు తదితర మాట్లాడుచు పురుషు లిష్టము రాజకీయయధ్యయములందు దగుల్కొని యున్నారనియు, సాంఘిక విషయములను గురించుట మానిరనియు, అట్టి నిరసనభావము దేశభివృద్ధికి భంగకరమనియు పలికిరి. బాల్యవివాహములు మన సంఘమునకు వేరుపురుగుపంటిదని భాస్కరమృగారు నడిపిరి. బాల్యవివాహముల మూలమున స్త్రీలు పడుచున్న బాధలను పురుషులు గ్రహించలేరనియు, ఆ బాధ

నగల కొనదలచినప్పుడు ప్రథమమున మీ పనిమి?

వా 1649

మలు గలవు. మాతో లావాదేవి చేయుచున్న వారినిడిగిన తెలియును.

తండ్రి విలాసం ఉమ్మడియార్

ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి, గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ

తెలిపాన, నెం 2805

నగలవర్తకులు, 25 చైన్వాబజారురోడ్డు, వర్రాసు

లను పానదోలుటకు శారదాగారి బిల్లువంటి బిల్లు అత్యవసరమనియు తెలిపిచ్చిరి. శాస్త్రములను పరిశోధించి చూచినను యిట్టి వివాహములకు చోటులేదని వారు పలికిరి. కజస్వలానంతర వివాహములు ఆశాస్త్రీయమైనను, తక్కిన ఆశాస్త్రీయపనులను జేయుచున్నట్లే యిదికూడ చేయవలెదని వారు ప్రశ్నించిరి. బాలికలకు 16 సంవత్సరముల లోపునను, బాలరకు 21 సంవత్సరముల లోపునను వివాహములు చేయకుండుట మంచిదనిరి. స్త్రీలెల్లరు యీ అభిప్రాయములతో తప్పక ఏకీభవించును.

వెద్రాడ రామస్వామిగారు

రామస్వామిగారు ఆంగ్లమున యీ బిల్లునకు అనుకూలముగా మాట్లాడిరి. ఉదాహరణపూర్వకముగా బాల్య వివాహములవలన వచ్చు అన్యాయములను చూపించిరి. మన సంఘ ఆచారముల మెచ్చుకొని తమ్ము మాపించుకొను ఆంగ్లయుల లాలనలకు లోబడి మోసపోవద్దనియు, అట్లు మోసపోయినచో స్వరాజ్యము దూరమనియు చెప్పిరి. బాల్యవివాహ చట్టము కాపనముగటవలన గాని, యీ దురాచార మడుగంటదని వారు పలికిరి.

చిలకమర్రి లక్ష్మీనరసింహముగారు

తరువాత చిలకమర్రి లక్ష్మీనరసింహముగారు బిల్లును ఆమోదింపమ గంభీరోపన్యాసమును గావించిరి. సర్వామనము, పిల్లలబలి మొదలగు దురాచారములు కాపనమువలననే కదా ఆపబడినవనియు, ఈ దురాచారముకూడ కాపనమువలననే కాని ఆపబడదనియు పలికిరి. శాస్త్రము, శాస్త్రము అని మొరలిడువారు శాస్త్రప్రకారము ప్రతివిషయము చేయుచున్నారాయనియు, తక్కినవిషయములలోలేని శాస్త్రోద్ధ యీవిషయములో ఏల యనియు ప్రశ్నించిరి. బాల బాలికల ప్రాణముల రక్షించుటకు శారదాగారిబిల్లు ముఖ్యమనియు పలికిరి. రాజీనామా అవసరమైనచో శారదాగారిబిల్లుయొక్క ముఖ్యమాత్రములకు భంగములేకుండా బాలికలకు 12 సంవత్సరములకులోపుగా వివాహమున్ను, 15 సంవత్సరములలోపుగా పునస్సంధానమున్ను చేయుట కంగీకరించినను ప్రస్తుతము చాలవని లక్ష్మీనరసింహముగారు నడిపిరి.

చల్లపల్లి సీతమ్మగారు

తరువాత చల్లపల్లి సీతమ్మగారు బిల్లును ఆమోదింపమ పికన్యాసమును చేసిరి. 16 సంవత్సరములలోపుగా బాలికలకు వివాహము పనికిరాదనిరి. 50 సంవత్సరములు వయస్సు గల సీతమ్మగారిబిల్లును ఆమోదింపబడుట కుభసూచకము.

పి. కామేశ్వరమృగారు

పిమ్మట పి. కామేశ్వరమృగారు మాట్లాడుచు శాస్త్రము అద్భుతమైనచో వానిని నిరాశీరముగా అవకలబెట్టుమని ఉపన్యసించిరి. 16 సంవత్సరములలోపుగా బాలికలకు వివాహము పనికిరాదనిరి

చేబియ్యం కామేశ్వరమృగారు

తరువాత చేబియ్యం కామేశ్వరమృగారు బిల్లును ఆమోదింపమ పికన్యాసము చేసిరి. 16 సంవత్సరముల లోపుగా బాలికలకును, 21 సంవత్సరములలోపుగా బాలరకును వివాహము చేయుట ధర్మమని పలికిరి.

వావిలాల పూర్ణమహాలక్ష్మిగారు

60 ఏండ్ల స్త్రీ వాసుదేవశాస్త్రిగారి భార్య ఈతీర్మానమును ఆమోదింపమ మాట్లాడినప్పుడు సభికులు అభిశ్రద్ధతో వినిరి. 16 సంవత్సరముల లోపున బాలికలకును, 21 సంవత్సరముల లోపుగా బాలరకును వివాహము చేయకూడదని యీమె నడిపిరి. పిమ్మట తీర్మాన మంగీకరింపబడెను.

ముగింపు

అధ్యక్షులవారికి వందనములతో సభముగి నెను. స్త్రీలు చూపిన ఉత్సాహమున కంతములేదు. వారెల్లరు 16 సంవత్సరముల లోపుగా బాలికలకును, 21 సంవత్సరముల లోపుగా బాలరకును వివాహము చేయకూడదని అభిప్రాయపడిరి. పురుషులలో మాత్రము అభిప్రాయభేదము గుర్తించి. కాపనము

పనికిరాదనువారి సంఖ్యమాత్రము అంతగాలేదు. లక్ష్మీనరసింహుగారి రాజీనామాచనము అంగీకరించువారు కొంతమంది గలరు. శారదాగారి బిల్లే అత్యంత అవసరమని అభిప్రాయపడువారి సంఖ్యకూడ ఎక్కువగానేయున్నది. ఈ బిల్లు విషయమై పట్టుములలో అందోళన బయలుదేరినది. సభలకూడ పెక్కు జరుగు నూచనలు కనిపించుచున్నవి.

రాజమహేంద్రవరపు మిల్లు

జూన్ 26:— కొంతమంది వాటాదార్లు అభివృద్ధికాఖామంత్రిగారికి రాజమహేంద్రవరపు పేటకు మిల్లునుగూర్చి యొక విజ్ఞాపనను పంపుకొనిరి. దొరతనమువారు వారుబదులుయిచ్చిన శాల్లు లక్షల రూపాయలను దోచుదముచేసికొని యీ మిల్లును వారి ఆ ప్రయత్నాలలో నోకరికి కట్టిబెట్ట ప్రయత్నించుచున్నట్లు తెలియుచున్నదనియు 16 లక్షలవరకు వాటాజుకొనిన వాటాదార్లు సాధారణ సంఘసభ సంవత్సరమునుండి జరుగలేదనియు దొరతనమువారును, మిల్లు డైరెక్టరులను సాధారణ సంఘసభను పీఠవకుండా వెనుకబెనుక ఏదో ఏర్పాటులుచేసికొనట అధర్మమనియు సాధారణసంఘసభ పీఠించినచో మిల్లును నడుపుటకు కావలసిన శాల్లు లక్షల రూపాయలు నులభముగా పోగలవు ననెడి నమ్మకము తమకున్నదనియు విజ్ఞాపనలో వ్రాసిరి. ఇంతేకాకుండా దొరతనమువారు బదులుయిచ్చిన శాల్లు లక్షల రూపాయలు పాతబాకీలక్రిందనే ఖర్చుపెట్టబడెననియు మిల్లు పనికి అనుకూలముగా నుండునట్లు ఒక దమ్మిడి అయినను ఖర్చు పడలేదనియు, దొరతనమువారికన్న శాల్లు పర్యాయములు ఎక్కువగా వాటాలు కొనిన వాటాదార్లతో సంప్రదింపవలెననెడి వ్యవహారము పరిష్కారముచేయ వద్దనియు విజ్ఞాపనలో వ్రాసిరి.

బాల్కొలీనిది

ఈ నిధికి మా పట్టణములో నుమారు 250 రూపాయలు పోగయినవి ఈ విషయమున మ-రా-రా-త్రి అరవ అశి శారాయణమూర్తిగారును, మండలి పిళ్ళదస్వామిగారును శ్రద్ధతీసికొనిరి.

ప్రోగ్రామ్ రెండింతలుగా హెచ్చింపబడెను

ముందురోజులు మూత్రమే

కౌన్ థియేటరు

1928 జూన్ నెల 27 వ తేది బుధవారమునుండి

29 వ తేది శుక్రవారంవరకు రోజుకు రెండాలులు.

సాయంత్రము 6-15 రాత్రి 9-30-నిఱి

మదన్ థియేటరు లిమిటెడ్ వారు

మాడుత్రోపలద్రోక్కి ఏమరుపాట్లకు గలిగించు

పతీసీయలులోని

“స్నోన్ ఇన్” “స్నోన్ ఇన్”

లోని అంత్యభాగమును ప్రదర్శింతురు. ఈకడసారి భాగమును చూచుట తప్పిపోకుడు.

“రెడ్ ఫీల్డుయొక్క అంత్యము” అత్యర్థ భయానకము. లైన సంగతులు పెక్కుగలవు.

మరియొక అక్క నీయగుగుగాధ

“హర్షన్ అఫ్ దిస్టు” విలియం ఫెయిర్ బ్యాంక్స్ కృత్యములు గగుర్పాటున గలిగించును.

మరియు,

ఫాక్స్ న్యూస్

వాల్యూమ్ 1 నెం 6

1928 జూన్ 30 వ తేది శనివారమునుండి శారదఫీల్డు కంపెనీ వారి సమీపమైన “రెనెస్సాన్సా” సాదిలోని భాగ్యవంతులు తప్పినములు.”

మరియు,

“చిత్ర పతి శివాజి”

విగ్రహ స్థాపన బొంబాయి గవర్నరుగారిచే పూజాలో జరుపబడిన విధము.

సారస్వతనికేతనము-వేటపాలెము

ఈ నికేతన పోషకార్థ పథ్యములో నొకరగు శ్రీయుత యెంకెట్టి పేరయ్య శ్రీశైలగారికి స్థానిక బెంచ్చియందు గౌరవ పథ్యములను అభివేదించున వారి గౌరవార్థమై యీ నెల 20 వ తేదీన నికేతన భవనమునందు పోషకార్థమువారిచే అల్పహారవిద్యోగపంగబడెను విందునందు గ్రామములోని ప్రముఖులైన పొల్లూరి ఆ పంధర్యమున శ్రీయుత పేరయ్య శ్రీశైలగారు ఈ నికేతనమునకు యిది-రకొపంగిన విరాళముగాక సువియ్యము రు 116-0-0 ల నొసంగి పవరు మొత్తము వారికి గాంగు 6 శే మహాలక్ష్మమ్మగారి జ్ఞాపకార్థముగా మూలనిధికి చేర్చుమని తెలియించి నికేతనముపట్ల సర్వదా ఆభిమానముచే నికేతనాభివృద్ధికి ప్రోత్సాహ మొసంగునునని వారిని పరమేశ్వరుడు సర్వదా రక్షింపగాక

డా. వెం. శ్రీశై. ధర్మకర్త

“ఆభివేదన జ్ఞాపకార్థములు”

నా పెంపుడుతండ్రిగారైన, చదువాడ బుచ్చయ్యగారి ఆభివేదన, ఆహార్యము (డి28-6-28) కనిపారమైయున్నది ఆశోకాని వారిజ్ఞాపకార్థము, నాచే ఈడిగవ, విరాళము లెవ్వరికి నవి గంటూరు కన్యశాస్త్రములో, యుండి, వారములుచేసి, చదువుకొనుచున్న, నాసోదర బీదవిద్యార్థులకు 10 పదిమందికి, ఒక్కొక్కరికి రు 5-0-0 ల వంతున రు 50-0-0

మాగ్రామ ఎడకుల కర్రవాడ, మాకర్త ప్రకాశము అను విద్యార్థికి, పుస్తకములకు, జీతమునకు కలసి రు 25-0-0 పెదపూడిగ్రామ ఆదిమాంధ్రవిద్యార్థి (భోక్తాపాల్వ) కి రు 5-0-0 యిచ్చినది రు 5-0-0 చదువర్సిన, కత్రికారాజుమహవ విరాళము రు 20-0-0 మొత్తము 100-0-0

ఈశోకాన పైమొత్తములు, పైవారలకు, మనియార్దర ద్వారా పంపదమనది

చదువాడ నాగభూషణరావు చౌదరి, కేరళపూడి, గంటూరుజిల్లా

తణుకు బోర్డు హైస్కూలు ప్రాతవిద్యార్థుల సమావేశము

ఈనెల 28 వ తేదీన తణుకుబోర్డు హైస్కూలు పాఠ విద్యార్థుల సమావేశము ప్రాత విద్యార్థులలో నొకరైన ను-రా-శ్రీ, తణుకు వెంకటరత్నం బి. ఎ (సబ్సిజిప్యూరు-ఆదంబ) గారి ఆధిపత్యముక్రింద పాఠశాలలో జరగబడెను ప్రార్థన గాడించిన పిమ్మట అధ్యక్షులు తమ ప్రారంభోపన్యాసములో యీ పాఠశాల యాజిల్లాలోని కడు ప్రాప్తిన వగు పాఠశాలలో నొక్కటియనియు, తొలుత నియ్యది ఒక ఎలిమెంటరీ స్కూలుగా నుండినట్లును తరువాత పెల్ల పెల్లగా యిచ్చటి కొందరి గ్రాద్వలమువలన క్రమముగా ప్రస్తుతస్థితికి వచ్చినట్లును చెప్పిరి అటుపిమ్మట యాప్రాతవిద్యార్థి సంఘము యొక్క చరిత్రను ముచ్చటించుచు నిసమావేశము సం 1919 ను నరకు జరుగడముగా జరిగినట్లును దరిమిలాను కొన్ని కారణములచేత యిప్పటివరకు తిరిగి సమావేశము కానట్లును తెలిపిరి ఇట్టి సమావేశములు పెద్దలకును పిన్నలకును తాము చిన్ననాడు వీ పాఠశాలలో జాలకాలము తమ జీవితయాక్రమణ యెట్టి బాధ్యతయును లేకుండా గడపియుండిరో అట్టి పాఠశాలయందు తిరిగి పంపకర్తమన కొకపర్యాయము తాము సమావేశమును క్రోధమును కుచేయుదును కలుగుకొనినపుడు తమ చిన్ననాటి చరిత్రను జ్ఞప్తికి తెచ్చుకొనుచు అహంకరముగా కాలము గడపినట్లు మనకమాడ అవకాశముగలగ చేయునని నుడి తెలి. వటియు నిట్టి ప్రాతవిద్యార్థులందును కొత్త విద్యార్థులందును ఒకరియొ డొకరికి సోదరభావము పెంపొందజేయు సంస్థలయొ క్రాంతవిద్యార్థులు పాఠశాల కీర్తిని యొకను ఉన్నకస్థితికి తీసుకొనివచ్చుటకు తగు ప్రయత్నము చేయవలెనని చెప్పుచు విరమించిరి.

తరువాత శ్రీయుత కొవ్వలి గోపాలరావుగారు మాతృ భూమిని గురించి గంభీరపద్యమును గావింపుచు మాతృదేశపు పూర్వస్థితియు బ్రిటిషు పరిపాలనక్రింద ఎంతమాత్రమున్ను స్యతంత్ర మెదగని క్రతుకస్థితిని చెప్పి పూర్వపు దౌన్నత్యమునకు మనదేశమును దెప్పుటకు మన పిల్లలకు తగురీతిని మాతృ సందేశమును గవనింపవలెనని తెల్పిరి

పిమ్మట అధ్యక్షునికి వందనములతో సభ ముగిసెను. (ఒక ప్రాతవిద్యార్థి.)

కోవ్వలితాలూకా ప్రథమ నిమ్మ జాతుల సభ

(అల్లూరు తే 19-6-28)

నెల్లూరు జిల్లాకలెక్టరుగారి సతీమణి యగు పుడుమాపున దొరసానిగారి గు-జమాన్యమున అల్లూరులోని బాళర పాఠశాలయందు కడుజను ప్రదముగ జరుగబడెను. గ్రామమునకు నిర్దేశమందు చాచాపు రిరి గ్రామములనుండి ప్రతినిధులు వచ్చి యుండిరి పురప్రముఖులలో శ్రీయుత పర్యవర్తి రామచంద్రారెడ్డిగారు, నూకలపాటి లక్ష్మీరెడ్డిగారు, గూడా వెంకట్రామయ్యగారు, అల్లంపాటి రమణారెడ్డిగారు, అనుల్లి నారాయణరెడ్డిగారు, తేజశ్వతాపిడారుడు, ఇకొన్నెక్కర్లు మున్నగువారు సభనలంకించిరి

జాతీయతాక మహోత్సవము తరువాత జాతీయగీతములతో సభ ప్రారంభింపబడెను అహంకర మధ్యకు డరు శ్రీయుత మారంరెడ్డి రామరెడ్డిగారు నిమ్మ జాతుల యభివృద్ధిని గురించి గంభీరపద్యము గాడించిరి క్రమచయనం దంతిటను పెట్టుబడి దాగులకును కూలివారికిని జరుగుచుండు పోరాటములను పైంద పవనివాండు గమనించుట లేదనుటగాని అట్టి పోరాటము కొన పాగింపుటకు వారికి తగు సైర్య సాహసములు లేవనలుయు మర్తయొ వారి కట్టి బాధరెవ్వయు కానరావనుటయు మున్నగు విషయి తాత్ప్రాయముల నెలిబుచ్చుట కడుసాహసమనిరి వారు స్వభావముగ, కాంతమార్పులనియు, పోరాటముల కిష్టపడనివారనియు అట్టికరి వారి సత్యరాభివృద్ధికొరకు పాటుబడుట క్రతిహైంద పుని ధర్మమనియు, నిమ్మ జాతుల యభివృద్ధి యొక్క-వగ వారి మిదనే యాధా రపడియున్నదనియు, తాగుడు, బాదమాడుట మొదలగు దురాచారములను వెంటనే మానవలయుననియు, ధన వంతులు కూలివారు యభివృద్ధి జెందిన తమస్వల్పభవమును చేటు మూడునని దురభిప్రాయపడక, వారికి చేయూతనీ పగవలయుననియు, మరయు మనశ్శిలాయందు, నిర్భయముగను, విరివిగను జరుగుచున్న నరపాత్యలు, ధనవంతుల దౌర్జన్యఫలిత మనియు, నింతలనయిన, పరిస్థితుగమనించి, బీదగుడ తోటిమానవులగ ధనవంతులు కరిగడించి విశ్వమానసప్రాశ్నకర్తమనకు తోడ్పడవలయునని నొక్కిపక్కాడించిరి

ఈ క్రిందిరీతమున తేకగ్రీముగ నాహింపబడెను

1. అస్పృశ్యతకు సంపూర్ణముగ నిర్మూలించుటకు తమ జీవితమునంతయు ధారవోయుచున్న, మహాత్మాగాంధీగారికిని, నిమ్మ జాతుల యభివృద్ధికొరకు, లేవనడిపార్తు మెంటును యేర్పరచి గవర్న మెంటువారికిని యాసభవారి కృతజ్ఞతను వెలుపుచున్నార

2 నిమ్మ జాతులవాడు, క్రతియింటను రాటులతో నూలు వడకవలయుననియు, అనూలతో నేయబడిన వస్త్రములనే ధరించవలయునని యాసభవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు

(3) వైషమ్యముల గలిగించుచు గాన, మర్తకచారము నందు సాధ్యమునంతవరకు యాసంఘమువారు పాల్గొనగూడదనియు, పరమతసహన ముండవలయుననియు యాసభవారు తీర్మానించుచున్నారు

(4) ఎవరో యొకరు నేరముచేసి నా రనుమనమిద, యెడకుల, యా నాది మున్నగు నిమ్మ జాతుల నీ జి ఆప్తుక్రింద బాధపెట్టుట ఆక్రమమనియు, వెంటనే నీ జి ఆప్తుకు రద్దు పరువలసినట్లు గవర్న మెంటువారిని కోరవలసినదిగ యా సభ వారు తీర్మానించుచున్నారు

(5) నిమ్మ జాతులయందు ఉన్నతవిద్య అభివృద్ధికాంచుటకు తగు సౌకర్యములను కలగజేయవలసినట్లు గవర్న మెంటు వారిని కోరడమైనది

మధ్యాహ్నము, 8 ఘంట మిదల సభవారు చేరవనున్న, యర్రప్పగుంట అను యా నాదిపాలెమును సందర్శించి, దానిని అభివృద్ధిపరచుటకు తీర్మానించుకొనిరి

సాయంత్రము 6 ఘంట పంచమపాలెమునందు శ్రీల సభజరుపబడెను

నిమ్మ జాతుల యభివృద్ధికొరకు నింతవరకప్పి సలుపుచున్న శ్రీయుత వెన్నెలకంటి రాఘవయ్యగారి నేవ విగుల ప్రశంసనీయును

(ఒకవిలేఖరి)

రోజాపుష్ప లేహ్యము 3351

మలబద్ధమును హరించుటలో శ్రేష్ఠముయినది కాంజీరచమును చక్కగా గలిగించును. రుచికరముయినది పథ్యము లేదు. 15 తులి డబ్బి హ్య. 0-10-0.

మ క ర ధ్య జ

అన్ని వ్యాధులకు శ్రేష్ఠము రక్తవృద్ధిని, జలమును కలిగించును తుల 1 వారు 12-0-0 16 గ్రాములు రు 1-0-0. ఓ. సి. ఏ అందుకో ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిడేని, నెల్లూరుజిల్లా

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1928 సం॥ జూన్ 27-వ తేది బుధవారము

1. ధాన్యములు

బియ్యముబస్తాం			
కుసుమ లెహరిని	,,	వ, 42, కుబి	రు 13 0 0 14 0 0
నెల్లూరిని	,,	డిటో	,, 14 4 0 15 0 0
ధిని	,,	డిటో	,, 15 0 0 17, 0 0
రాసులు	రు	164 బస్తా, 1-కి	,, 11 0 0 12, 0 0
శువ్వలు	,,		,, 18 0 0 22 0 0

2. ధాన్యముపప్పులు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205	,,	15 0 0	16 0 0
గునగలు	,,	డిటో	,, 12 14 0 18 8 0
పెసలు	,,	డిటో	,, 14 0 0 16 8 0
మినుములు	,,	డిటో	,, 14, 0 0 17, 0 0
ఉలపలు	,,	ర 195	,, 11 0 0 11 8 0

3. నూనెవస్తువులు

శువ్వలునూనె కా 1-కి	,,	145 0 0	150 0 0
నెయ్యము 1-కి	,,	14, 0 0	21 0 0
మిమకా వేరు నెనగవస్త్ర కా 1-కి	,,	50 0 0	52 0 0
చలితోకొట్టిన	,,		,, 48 0 0 46 0 0
4వ నెనగనూనెగానగ కా 1-కి రు 110-0 మిమకా నూనె 107			
అముదము కా 1-కి		107 0 0	109 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు

చాయకనుపు కా 1-కి		120 0 0	125 0 0
కూరకనుపు	,,	95 0 0	100 0 0
విరవకాయలు(గుంటూరు) కా 1-కి		77 0 0	84 0 0
దనియాలు	,,	కా 1-కి	91 0 0 105 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు ముగుగు 1-కి రు 40, 45			
కాళవా పిపాయకట్టు	,,		,, 50, 55
జెల్లము కా 1-కి		రు, 28 0 0	50 0 0
అపాచక్కర బస్తా 1-కి	,,	28 4 0	28 8 0
చింతపండు కా 1-కి	,,	28 0 0	60 0 0

5. ఇనుము

పట్టారకం కా 1-కి	,,	29 0 0	81, 0 0
చదరం	,,	24 0 0	80 0 0
రవుండు	,,	28 0 0	80 0 0

6. నూలు

నెం 20 బెన్ని నెంహం, యాటి	రు	7 14 0
నెం 6 ,, కట్టారి	,,	4, 9 0
నెం 24 ,, లాకి	,,	6 0 0
నెం 20 1/2 రెట్టెట్రిలు	,,	7 8 0
నెం 40 బామ్మరు, 10 పా	,,	11 6 0
నెం 44 సాండా	,,	5 12 0
నెం 40 రాడి	,,	10 0 0
నెం 4 బెన్ని మనీడు	,,	4 8 0

7. దూది

కోండావెన్ను బాదవ 1-కి	రు	886 0 0
-----------------------	----	---------

8. లోహములు

నెండి 100 తులం 1-కి	రు	64 4 0 * 64 8 0
బంగారు తులము 1-కి	,,	21 0 0 21 2 0
పవరకు 1-కి		18 8 8
ఇక్రడి కా 1-కి	,,	280 0 0 284 0 0
రాగి కా 1-కి	,,	27, 0 0 280 0 0

గులు

తేలు స్వెట్జరులాండు అలిజరయో సింహం		
కీపా 1-గ్రీలుడి 20 కి రు 62 0 0		
,, నీలిరప 1, రతి		1 12 0
,, 14 రతులు		1 11 8
,, 28 రతులు		1 11 0
,, 56 రతులు		1 10 8
,, 1 అందరు		1 10 0
కీర్కటు పాస్తుస్కాలోలేట్ అనగా (టర్కి రెడ్డు)		8 8 0
కాంగో కి రి		1 0 8
కడుగు కి రి		1 2 0

దీనినిబట్టి చూచి అంజెర్ నాగారు తక్కువనుబట్టి
పోయినారనట వ్యక్తముకాగలదు ఈవ్యవహారములో భూమి
ధరలు సరిగా కనగోనబడక నావులవలనను నాన్యతతో
చెప్పబడినట్లు చాలా తక్కువలనను అంజెర్ సబ్ అనాంటి
చినపది మరలకొకరికకగానన్న పది అంజెర్ గారు ఆభూమి
అమ్మకములధరలు సరిగా కనగొనలేదని చెప్పుకొని ఆ తొన్నగి
యజే తయారచేసిన భూమిఖరీదుల నట్లున్నట్టి సబ్ నాగూ
దోధపడుటలేదు అంజెర్ నాగారు గొప్ప భూమి వ్యయన
యను చేయని భూమివలన కిందినను దని చెప్పుట జరుగక

నిజానికి 12 వేలలోపల వాక్యమునకు సంబంధముగా నున్నది ఆ వాక్యమును నిర్ణయించునట్లుగా వ్యవహరించుచు వేలవారి క్రింద 28,995 ఎకరములకు పై పొయ్యలేదు మొత్తముగా 2,20,000 ఎకరములు ఈ విషయములను అందరి సహజ నిజానికి తమరకు రహితముగా వాదించును, యింకా కవిచరణ యనవరమునకు నిరూపించుచున్నది

6 ప్రభుత్వమువారు ప్రజలను అనుసరించి, కాదు వామును చెప్పి న జాననంతయు బాగుగా విచారించి చిరం 100322 చొప్పు న నిర్ధారణ చేసితిమని తెలియజేసినాడు నాకు వియోగముగా నిర్ణయము నిర్ణయించుట కేర్పరచబడిన యిద్దరు అధ్యక్షులు తరఫునవిధులుగాను, మాన్యు అయిపో చెప్పిన పద్ధతి కి విరుద్ధముగాను ప్రవర్తిచియుండు తమవలె చేయబడిన విచారణలను అనుసరించుచు ఈ యభిప్రాయములు గలిగిన మేము ప్రభుత్వమువారు రెండువారముగా విచారించినది, అలంబించినవద్దకు రెండువారముగానున్నది అనుగ్రహములనుగించి యేమియు చెప్ప నవసరమే లేదని తెలియజేయుచున్నాను

(4) ఈ వారి మీరు 10 పాఠాలలో చొరసీనినిగించి వ్రాసినపంతులను ఖండించునూన్నది మీరదవైఖరి వా శేషియు బోధపడలేదని చెప్పలేనివిచ్చినది కాకు తెలిసినంత వట్టుకు అభ్యంతరములు చెప్పబడియున్న, అధికారముల విన్నవములు చేయుట మొదలగు విషయములయందు వాళ్ళలో ప్రజల శేషాత్రయ తీసిపోతే వాళ్ళలో శిష్యు చేసినట్లు పత్యాగ్రహమున విధిచేయలేదను వాదన వారికి ఒత్తిడి కలగలేదని యుక్తమే కాదు చొర సీనిలో ఆధిక్యము వ్యయముగా వ్యవసాయము చేయువారు కొందఱు, ఇతర సలహాలయందు వానియొక్క నాకు తెలియజేసినది పన్ను పొయ్యిచేయుట కొప్పుకొనుట కిదియేకారము కాక తోచుచున్నది చొరసీనిజను తము, పిలవనమార్గము లన్నిటను అవలంబించినవారుగనక వాళ్ళలో సీనులు శ్యామలులని సూరించదలముల భర్తము కావేదు

ఈవారి ప్రభుత్వమువారు సిద్ధులకు పంపింపు చేయుచున్నవను గరించి కొంత చెప్పబడియున్నది న్యాయభక్తులు, కాంతియుతులను నను బాళ్ళలో ప్రజలను యుగింపుటకు తరవాతను నియోగించుట ప్రజల కెంత ప్రయోజనమునో మీ ప్రభుత్వమువారు గ్రహించినట్లునవిదు మీ అధికారము చేసినదంతయు శ్యామలమృత్యువని మీరు సమర్థించుకొనిరి ఈమధ్య పత్రికలో చేసిన ప్రకటనలు, ప్రస్తుత వ్యయముగా నిచ్చిన వామ్యాలములు, కరణాల ప్రావీణ్యమును వ్యక్తపరచి మీరు సిద్ధును పంపించేముట కునయోగించుచున్న మార్గములు అభ్యంతరముల యుక్తమే చేయుచున్నది ఇంకా క విషయము, కొన్ని వందల సిక్కులు వేల కొలది చేయు భూములను జప్తు చేయుటయు, చాల స్వల్పమొత్తములకు వేలకొలదిచేయు చరాన్ని జప్తుచేయుటయు అభ్యంతరములని మీకు మనవిచేయుచున్నాను సిద్ధులనుగూడ చెవిమూర్చి వుద్యోగియులకిచ్చిన అధికారములు అవిరుద్ధములని శేషులగుదును, వనకు ప్రభుత్వమువారిచే నవలంబించబడుచున్న వనకులు ప్రభుత్వమును జూపుచు, ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిన గణాంకములనుగూడని వ్యక్త పరచకూడవు

మీరువ్రాసిన ఉత్తరములో 18 పాఠాలలో బోధాగార వరసియును చక్కగా విచారించినవారు అనివ్రాసినారు అతడు గ్రామములనుగొన్ని స్వయముగా నివ రూపయలేదు అధికారులనిజానికిలనుబట్టి ఆలోచించినవారు కనుక వారికిర్యామముల కొడ నిర్ణయములను తేలుగా చెప్ప నవసరములేద

ఇంకొకవిషయము సిద్ధుల స్వయంభూముల జప్తు చేయబడగా వాటిని కొనబడు అక్షిపేక్షల వచ్చుచున్నారనియు, భూములు చాలబడలేదు యిమిరువ్రాసినారు ఈ విషయములో అమ్మవారికిని కొనవారికిని జరిగిన వ్యవహారము అమృతపురము ప్రభుత్వమువారు వెబుత్తురా? ఈవిషయము సాక్ష్యములేనప్పుడు భూముల కొనుగారు చాలించు వారు తలచుటకు విధిలేదు ఈభూముల అపభరక చాలతక్కువగా అమ్మివేయుచున్నారనిచూడ తెలియజేయుచున్నది

మీరు 12 పాఠాలలో వ్రాసినవిషయములనుగించి రావ సాహెబ్ దాదాభాయి దేశాయుగారు కేరగారికి వ్రాసిన తెలియు, దానికి కేరగారి జవాబును చదివిన తెలియగలదని మనవిచేయుచున్నాను.

నేను మీరేకు చాలవిషయముగా జవాబిచ్చినాను అన్ని విషయములను ఆలోచించినయెడల ప్రత్యక్షిచారకపంతులు శేర్వాటుయెడల యవసరముని లేలకూనకు ప్రభుత్వమువారు ఈ విషయసంబంధము ప్రజ్ఞతే మెగులాడక ప్రజల కోర్కెలను కొనసాగించిన మేము మగును ఈ యుద్ధమునును బాళ్ళలోనే నేగాక దేశమగదంతయు అభిమానమున్నది, త్వరలో జవాబు ప్రయోచెదరని కోరుచున్నాను

V గవర్నరుగారి ప్రత్యుత్తరము

జూలై 8 తారీఖున గవర్నరుగారు ఈక్రింది జవాబును వ్రాసిరి.

మీరు సంగతులు పూర్తిగా తెలియవు

మన ఉత్తరప్రత్యుత్తరముల విషయమే రెండు విషయములు మీకు తెలియజేయవలసియున్నది ఒక పార్టీ వారు (ఆనగా మీరు) ఈ విషయమున చాలావారములు జరుగజేతు కనిన సీటిలో లేకు శేషములు భారత వర్తకపంతులువారి యభిప్రాయములను గౌరవముతో యాచించుట కాని యీ విషయము బో బాళ్ళలో ప్రజలకు తమను చాలావారము జరుగజేతు మీ సంఘము తీసిన సీటిలో లేదని నానమ్మకము

రెండవది మీ సంఘమునకు సిద్ధులను వసూలు చేయుచున్న విధానమును గూర్చి తెలిసిన పంతులు కతుపాతముతో కూడుకొనినది కావున మీ తీర్మానములనుగూడ కతుపాత రహితముగా నుండవలెను

మీరు పార్టీకామిక తగాదా జరిగినప్పుడు జరుగు వ్యవహారము మీకు తెలిసియున్నది తీరము పొయ్యిచేయుట, పని తగ్గించుట మొదలగు విషయములు చర్చించబడవలసియందు కాని పన్ను హాగినకొను మొదటి సీటి మారి కొత్త పరిస్థితు లేర్పడను గదా! ఈ విషయముగానే బాళ్ళలో వ్యవహారములనుగూడ జరిగినది పత్యాగ్రహము జరుగకమునపు విషయము చర్చించబడవలసినదని పత్యాగ్రహము ప్రారంభమైన తరువాత ప్రభుత్వమువారి చేతియందేయు, కాపనపథ్యల చేతియందేయు విషయము దాటిపోయినది దాదాభాయి దేశాయమొదలగు కాపనపథ్యలు వ్రాసిన ఉత్తరములనుగూడ పత్యాగ్రహము ప్రారంభించబడిన తరువాతనే వ్రాయబడినవి

ఇప్పుడు యంతకంటె వ్రాయవలను మీరు 2, 3 పాఠాలలో తెల్పినవిషయములను బాగుగా విచారి చిగాని ఉత్తరము వ్రాయను

చిత్తగించవలెను,
లెస్లీ విల్సన్

VI

గవర్నరుగారి తంతి

జూలై 12 తారీఖున మోడీగారి క్రిందితంతి గవర్నరుగారు పంపిరి

బాళ్ళలో విషయమే తమ ఉత్తరమునకు జవాబుకూడా కానందున చింతిల్లుచున్నాను త్వరలో సంబంధము మీ సంఘము నేను చెప్పినదానితో సంబంధించినది తెలుసుచున్నాను

VII

మోడీగారి ప్రత్యుత్తరము

ప్రతిమిత్రిమా,
జూలై 7 తారీఖున నేనువ్రాసిన ఉత్తరమునకు త్వరలో జవాబువ్రాయించినందులకు నేను కృతజ్ఞుడను ఈవిషయమే తాము యంతక ఉత్తరము వ్రాయబడుచు గను మాత్రమే తాని అంతకుముందుగించి యేమియువ్రాయను

చిత్తగించవలెను,
హెచ్. పి. మోడీ

VIII

జూలై 14 తారీఖున గవర్నరుగారు మోడీ క్రిందితీఖును వ్రాసిరి

మీరు 2, 3 పాఠాలలో నూచించిన వాటికి ప్రత్యుత్తరము లంపుచున్నాను

2 మీరు జయకర్ గారు నెటిల్ మెంటు మాన్యుయల్ నిబంధనలను వ్యతిరేకముగానడచినది చెప్పితిరి దానికి కారణమును గ్రహించుటకు పెళ్లి స్వయముగా విచారించలేదనియు, ఫలసాదుము వృద్ధి కునబునబట్టి సిద్ధు స్వయంచేసినయు మీరు చెప్పుచున్నాను ఈరెండు అభిప్రాయములను సరిగాలేదని నా యభిప్రాయము మొదటిదా విషయమే జయకర్ గారు చెప్పినది సరికాదని చక్కటకు కారానులేములేవు రెండవది మీరు చెప్పినదానిని మాత్రమే జయకరు వచ్చించిన యెడల నతో నిజానికి చాలవిన్నపముగలదని కాని యిట్టికృత్రిమయములను చర్చించవలసివచ్చిందిగాన నది చాలపెద్దదెనది

(3) జేకర్ గారు ఏ విషయములను బట్టి తన నూచనలను చేసెనో, ఆదియు ఆవిషయములనులేదని సారాంశముగ రెండు విషయములు ఈరెంటినికలపులు భావ్యముకాదు ఆతనుచెప్పిన పంతులతో తప్పే వియలేదు రెవరూ కావునాడు చాల అనుభవముపొందిరి పంతులములు కత్తెకుగా నున్న నెటిల్ మెంటు కమిషనర్ గారు స్వయముగా పెళ్లి విచారణచేసి జయకరుగారు చెప్పిన పంతులన్నియు సర్వములని చెప్పినారు జయకర్ గారు భూమిభూమి విషయమే చెప్పినవిషయములు నగదుకపుళ్ళిచ్చిన భూముల విషయమే మాత్రమేయె యున్నది అన్ని భూములకు యిదివరకే ప్రభుత్వమువారు నూచించిన కొన్ని కొన్ని రకముల భూములకే యొప్పున్నది జయకర్ గారు అప్పులవలన గాని, యింత ప్రస్తుతములవలన గాని ఖరీదయ్యిన భూములను తీసికొనలేదు

జయకర్ గారి తీర్మానములను గురించి నెటిల్ మెంటు కమిషనర్ చెప్పినది

మనగా, అతడు సరియగు పంతులతో వ్రాసికాదుగాని, తీర్మానములు మాత్రము సరికావని కాననన పంతులన్నియు గ్రంథమున నవ్వని కాని దాని యవయోగము జయకరుగారికి తెలియలేదని కావున జయకరుగారు తెలిసిన భూమి ఖరీదును బట్టి తన నిర్ధారణను చేసికాదు

మోడీగూడ ఈ భూమి ఖరీదునుబట్టి సిద్ధును నిర్ణయించు పద్ధతి సరికాదని చెప్పుచున్నాను కాని ప్రభుత్వమువారికి తెలిసిన పంతులనుబట్టిచూడ యీ పద్ధతి నవలంబించుట సమంజసమేయని మీరు మరచుచున్నారు. ఆండర్ సెక్ గారును తితిరులను యీ పద్ధతియే సరియైనదని తెలియజేసినారు ఇంకొక పద్ధతి నవలంబించి ఆండర్ సెక్ గారు జయకరుగారు నూచించిన తీర్మానములకే నమ్ముటనుబట్టి చూడ, తీర్మానములలో తభావము లే వి యు ను ం డ కూ డ ద ని నిర్ధారణ యగుచున్నది.

6 మీరు ఆండర్ సెక్ గారు చెప్పినదానిని జయకర్ గారు చెప్పినదానిని భేదమున్నట్లు వ్రాసికాదు 12 పుటలలో మీరు నూచించు కట్టికతో భూమి వ్యవసాయకారము, వ్యవసాయదారులు కానివారు అని చెప్పబడియున్నది ఈ రెంటికి యే పంబంధములేదు. ఈ రెండు విషయములు, మీరు వ్యవసాయదారులు కానివారు భూస్వాములు ఒక్కరయిరి తెలుసుటవలన నీ విషయము చిత్తులలో వడినది.

7 మీరు చెప్పినట్లు యీ రెండు నిజాకలు నెటిల్ మెంటు మాన్యుయల్ నిబంధనలుగా నున్నయెడల మరెయొక విచారా అవసరమయిండునని కాని యీ విషయములో విచారణ కడుకాగరూకతతో జరిగినదిగాన యంతక విచారణ అవసరములేదు సిద్ధులు పొయ్యించు విషయములో ఈ ఉద్యోగియుల నిజాకలే కాక యంతక చాలవంద ఉద్యోగియుల అభిప్రాయములు గూడ తీసికొనబడెను రెవరూ మెంటు గారు మాడ కాపనపథ్యలలోను యంతకులలోను సర్వశబ్దములు వలన కొన్ని విషయములను తెలిసికొనగలిగెను ఇప్పుటికే నా లేఖ చాల పెద్దదెనది తిను ఒక్కవిషయము చెప్పకపోవుట భావ్యముగాదు మీరు జప్తు చేసిన భూములు తిక్కుపథ్యలకు పోగొట్టుచున్నారని వ్రాసితిరి దీని విషయమే మీరు తెలిసిన విషయములు తెలియజేసినయెడల చాల సంతోషించెదను భూముల జప్తు శ్యామలమృత్యువేనది, దీనిలో అశ్యామ మేమియు లేదు. రహితులు సిద్ధులు కట్టినయెడల జప్తులు కాకయుండెదవి ఇప్పుడు ప్రభుత్వమువారు రెండుక నను భూములను జగొట్టుచున్నది దీనిలో తగనాశించు విషయమేమియు లేదు.

11 తరవాత చేయు దుండగములనుగురించి వినుగొనగా దానిలో శేషియు నిజములేదని తెలిసితిరి ప్రకటనలో కరణుల విషయమే అవసరముగ గలిగినదిగా వారిని తీసివేయవలసినది అభ్యసించినాను

ఇంక పందేవ తులనున్నయెడల నూకు వ్రాసిన జవాబివ్వగలను

చిత్తగించవలెను
లెస్లీ విల్సన్,

మోడీగారి తంతి

ఈ ఉత్తరము చేసకమునాక మోడీగారు బాళ్ళలో ప మ ప్య విషయము నూచమును చాల్చుచున్నదిగా న న ల్ల భ వాయి మ హ త్త మొ ద ల వారలతో సంప్రదించిన బాగుండుననియు, ఉత్తరములనుల లాభమేమియు లేదనియు తంతించిచ్చెను దానికి గవర్నరుగారు ప్రభుత్వపథ్యలతో సంప్రదించిగాని యిట్లు చేయుటకు విలు లేదని తంతి చెప్పెను

గవర్నరుగారి రెండవతంతి

ఈవారి గవర్నరుగారు మరల తంతించుచు ఉత్తరముల వలన పంతులు తెలిసినయు, సభ యవసరముగాన సంఘప్రతినిధులను తీసికొనిరావలసినదని వ్రాసిరి దీనికి జవాబుగా మోడీగారు పర్ ఫుర్యుక్తువాన్ తాహూర్ దాన్ గారిని లాలోక నారాజగారిని తీసికొనివచ్చుచున్నామని వ్రాసిరి సమాజేక మెప్పుట జరుగునో తెలువలసినదిగ కోరిరి (3) (3)

డాక్టరు అస్సారీగారు

మీరటులో నన్యనపత్రములు భారత కాంగ్రెసు సంఘాభ్యుత్థుడు డాక్టరు అస్సారీ గారు సింధు జాతీయ కళాకాలంలో ఆచార్య కృపాలినిగారి ప్రోదను లాలా కంకరలాలుగారి (డిప్టీ) తోను యీ నెల 24 వ తేదీ ఆదివారమునాడు మీరటుకు వెళ్లిరి. ఆనాడవట గాంధీ ఆశ్రమమును వైశ్యతాగ బాలబాలికా శరణాలయమును, అమృతా (అప్పార్య) శ్రమమును చూచి చాల సంతసించిరి సాయంకాలము ముగ్ధునిపలు సంఘమువారును జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘమువారును అస్సారీగారికి సన్మానకరములను సమర్పించిరి. అచటి శ్రమందిరమున గాంధీమహాత్మునిభావములను ప్రదర్శనోత్సవమును అస్సారీగారు రపుడు జరిగించిరి కాంగ్రెసు వారు కట్టుబాటు శేర్పూరుగాని ప్రజలకు మేలుకలుగురినది సద్యః ఫలమును నేన చేయవలెనని బోధించిరి. (3) (3)

మూడవ సాతూరు శ్రీ విల్లిపుతూరు తాలూకా

పంచాయితీ మహాజనసభ

22-8-28 లేదీ ఉదయం 8 గంటలకు రామనాథుజిల్లా సాతూరు శ్రీ విల్లిపుతూరు తాలూకాల పంచాయితీ మహాజన సభ సాతూరు పట్టణమున కమ్యూనికేషన్లను సమావేశమైనది. శివరాత్రి పండుకల గారగు మి.రా.రా.శ్రీ.పి.డి.బాలకృష్ణయ్యకు వి.సి.యన్ గారు అధ్యక్షత వహించిరి. రెండు తాలూకాలనుంచి పంచాయితీదార్లు నుమారు 20 మంది సభకు విచ్చేసిరి. రెండు తాలూకాలలో 140 పంచాయతులు కలవు. సభకు వచ్చినవారలలో యాక్రింది ప్రముఖులు కలరు. కురిడి కొలం జమీందారు గారగు కొండల రామస్వామి నాయుడుగారు, అనరబులు వేమవరపు రామదాసుపంతులుగారు, ఆలమూరు పంచాయితీ అధ్యక్షులగు శ్రీయత సరసింహదేవర సత్యనారాయణ గారు, పంచాయితీ ఫిఫ్తు ఆర్డర్ జిల్లగు కుమారస్వామిరాజు గారు, రామస్వామి నాయుడుగారు, బి.వి. బి.యల్, జి.ఆ. గిరిస్వామి నాయుడుగారు, కందస్వామి మొదలైనవారుగారు, సాతూరు డిప్యూటీ యన్ సెక్రటరీ నెవల్ కలెక్షర్ గారు వాసు దేవరావుగారు కలరు.

ఆస్వనసంఘాధ్యక్షులగు ఆగిరిస్వామి నాయుడుగారు ప్రాచీ గ్రామ పరిపాలనాపద్ధతులను, విప్లవమున తెలియజేసి, గ్రామస్థానమునకు శుభవీరమునకు పరాధీనత లేకుండ స్వతంత్ర యాధారపడియుండెడివో తెలియజెప్పి, ఆధునిక రాజ్యాంగవిధానముతో గ్రామమునకు స్థానములేకుండ చేయుట మూలమున ప్రజాసామ్యమునకు రాజకీయ పరిష్కారము లేక రైతుల కష్టనివారములు చెప్పుకొనటకు గాని మీరేక ప్రభుత్వద్వైతమున వదిలివేయబడినవని తెలియజేసిరి. గ్రామ పంచాయితీలను బునరుద్ధరణచేసి ప్రస్తుతము గ్రామముననున్న తాలూకాబోర్డువారు చెలాయించుచున్న అధికారములను పంచాయతులకు సంక్రమింప చేయవలసినదిగా కోరియుండిరి. ప్రజాసామ్యభూతిగల దేశీయ రిజిస్ట్రేషన్ కోలగించి ప్రజల కష్టనివారములను, మంచిచెడ్డలను, గ్రామపరిశీతుల యెరుగని యెంతోపీడు రిజిస్ట్రేషన్ జనరలును నియోగించుట మూలమున ప్రభుత్వమువారి దృక్పథము పంచాయితీ అభివృద్ధికి వ్యతిరేకముగ మారినట్లు నూచింపబడుచున్నట్లు తెలియజేసిరి. మంత్రి వర్గమువారు ప్రజాసామ్యభూతిపొందిన తాలూకాబోర్డును ఎత్తివేయుటకు, జిల్లాబోర్డు అధికారములు అధ్యక్షునిచేయుచి తీసివేచి, ప్రభుత్వోద్యోగినియందుకున్నావా అధికారిగా చలాయించుటయు యెంతమాత్రము యుపయోగకారికాదనియు, మంత్రివర్గమువారి నూతనకల్పము ప్రజల, కాంగ్రెసు వారు నిరసించవలసినదిగా హెచ్చరించిరి.

పిమ్మట అధ్యక్షులు అధ్యక్షకోపన్యాసము ఆంగ్లమున యావస్థనుంచిరి. ప్రతివాక్యము ఆరవమునకు భాషాంతరీకరింపబడినది. ప్రాచీన రాజ్యాంగవిధానముతో పంచాయతులు గ్రామపరిపాలనకు ప్రధానాంగములని చెప్పిరి. హిందూ దేశములో యెక్కుడును శంకర ప్రభుత్వ కోలదిమంది ప్రముఖుల యాజమాన్యమున నిర్వహింపబడుచుండెడిదనియు స్థానికపరిపాలనము ప్రజాస్వామ్య యుండెడిదనియు తెలియజేసిరి. ఇందుమూలముననే రాజులు తామువారైనను రాజ్యములు తరలిపోయినను రాజ్యాంగవిధానములు తలకొందులైనను గ్రామస్థానములో నివసించెడు ప్రజలకు యెట్టి అపాదములేక శుభవీరము గడుపుచుండెడివారని తెలియజేసి గ్రామ స్థానమునకు పంచాయతులు యొక్కైన తోడ్పడినవిగా చెప్పిరి. మహమ్మదీయపరిపాలనలో కూడ గ్రామములకు విశేషము పోషకకారక పోయినను పంచాయతులు బహిష్కరమైనవియు బ్రిటిషు పరిపాలనము క్రిత పంచాయతులు శామమాత్రావత్తుమై కుదకు నశించినవి స్పష్టకరించిరి.

ప్రజలలో విద్య వ్యాప్తియై వోలర్లు వోలుయొక్క విలం తెలుసుకొన్నగాని పరిపాలనను ప్రజాస్వామ్యము చేయుటవలన లాభములేదనియు ఇట్టిలో ప్రజలు యింగ్లీషు రాజ్యాంగ విధానమును అనుకరించినను మామూలీని క్రిందుది డిగియున్నారనియు ప్రాంశుదేశములో విప్లవము చెలరేగినను పిమ్మట నిరంకుః ప్రభుత్వంలోనికి జారినయొ, ఆరంభ వేళ కొలదిమందిమాత్రము రాజ్యాంగవిధానములో పాల్గొనినంతమాత్రమున ఎట్టి లాభమును చేకూరదనియు కులక్షులు మతభేదములు పొటింపక ప్రజాసామ్యము లేమహత్క విలం గ్రహించి రాజ్యాంగ విధానములో పాల్గొనవచ్చుననియు, ప్రతివిషయము ప్రభుత్వము వారు చేయకాలరనియు, ప్రతివిషయము ప్రభుత్వమే చేయురాజ్యాంగవిధానము (State socialisim) తాము ఎంతమాత్రము అనుమతించమనియు, స్థానిక విషయములు స్థానికప్రజలే స్థానికధనము సమకూర్చుకొని కృషి పరిశ్రమ సృష్టికి విజృంభించి స్వతంత్రము అనుభవించుటకు అర్హత కలగవలసియు, పంచాయతులు తమ అర్హవిధులను క్రమముగ నిర్వహించుటకు పూనిన యంతకంటె ఎక్కువ హక్కులును బడయుగలరనియు, పూనికతో యొకమత్యముతో గ్రామాభివృద్ధికి యెల్లరు తోడ్పడవలసినదిగా హెచ్చరించిరి.

పిమ్మట అధ్యక్షుల కోరికపై శ్రీయత సరసింహదేవర సత్యనారాయణగారు పంచాయతుల అర్హ విధులనుగూర్చి ఆంగ్లమున వహావన్యాసము కావించిరి. సభికులలో నూటికి 80 మందికి ఆంగ్లము వచ్చియుండుటచే సత్యనారాయణగారి యావన్యాసము చాల యుత్సాహము పురికొల్పినది. రామస్వామి చాచరిగారు వీరి యుపన్యాసము ఆరవములోనికి కర్తవ్యమచేసి గ్రామస్థానము దుస్థితిని, విద్యా సౌకర్య, ఆరోగ్యవిహితకరద్రవ్యము, గృహపరిశ్రమల సకలపు క్రమముగ గ్రామములై విచ్చిన్నములగుచున్నవి తెక్కలమూలమున కుజావుచేసి యొక నెనను విద్యార్థికు లుక్మేక్షచేయక ప్రభుత్వము వారిని, వట్టవానులకు పోషించుచున్న పల్లెటూరి రయితుని, అవ్యత నుంచి, అజ్ఞానమునుంచి లేవనెత్తుటకు కృషిపలంపవలసినదిగా హెచ్చరించిరి. ఉదయము సభ ముగిసినది. మధ్యాహ్నము 8 గంటలకు సభ తిరిగి సమావేశమయ్యెను. కురుడికొలం జమీందారు గారగు కొండల రామస్వామి నాయుడుగారు అధ్యక్షతవహించిరి. పంచాయతులకు ప్రభుత్వమువారు ఎనూలుచేయు భూమి పన్నునుంచి రూపాయికి ఒక అణా పంచాయితీపండునకు సమ కుర్చులవసినదిగా తీర్మానించిరి. మరొకన్ని హక్కులను సంక్రమింప చేయవలసినదిగా తీర్మానించిరి.

మంత్రి నుబ్బరాయణగారిచే ప్రవేశింపబెట్టెయొన్న లోకలుబోర్డుచట్టము రద్దుచేయవలసినదిగా తీర్మానము ఆస్వన సంఘాధ్యక్షులచే ప్రపాజించబడినది. రాజపాలెం వాస్తవ్యులగు కుమారస్వామిరాజుగారిచే ప్రతిఫుటింపబడినది తాలూకా బోర్డులు నిష్ప్రయోజనములని వీరు వాదించిరి. చాలతీవ్రవక్త

ఈ లే బిల్లును చూడుడు

ప్రజలు లాలింలీ వస్తువులకు బదులు యి మిలేషనులను - కొని మోషపోకుండునట్లు, యొక ముందు లాలింలీ వస్తువుమీద నున్న టికెట్లను, లేబిల్ ను, ట్రాన్స్ఫర్లను గాంచుడు అవి వస్తువులకు, లేక ఉడువులకు కుట్టబడిగాని లేక అంటించబడియుండును.

మీరు నమ్మక మైన ఉన్ని దుస్తులను కొనవలెనని సెక్యూరిటీ టికెట్లను చూపించుమని కోరుడు వాటిని లాలింలీ ఉడువులనుండి తీసివేయజాలకుండునట్లు పాడుగంతటకు, అన్ని వస్తువుల కంటించితిమి.

ఎడమచేతి వైపున వైభాగమున కనువర చబడిన టికెట్లనుగాంచుడు ప్లానలు, సర్టి ట్టిఫైడ్, బ్రాడ్ క్లాత్ మొదలైనవి కొనునప్పుడు ఈ టికెట్లను జప్తియందుంచుకొనుడు.

స్వీట్లను, ఫుల్లూషు, కంబళ్లు, వీరేషని ఆండర్ వేరులు మొదలగువాటిని కొనునప్పుడు లాలింలీ లేబిల్ ను చూడకండకొనకడు.

లాలింలీ లోషిలనుకొనునప్పుడు లాలింలీ ట్రాన్స్ఫర్లను చూచి మరకొనుడు.

లాలింలీ అనువేరు 100 టి నూకవంతులు మంచి పూలు కలిగియుండునని గ్యారంటీ పొందబడియున్నది. చిరకాలము వస్తున, తృప్తిపొందగలరు.

లాలింలీ ఏకైకీ—

మెనర్లు, కపూర్ చంద్ అందు కోచిక్ పేట, బెంగళూరు సిటీ

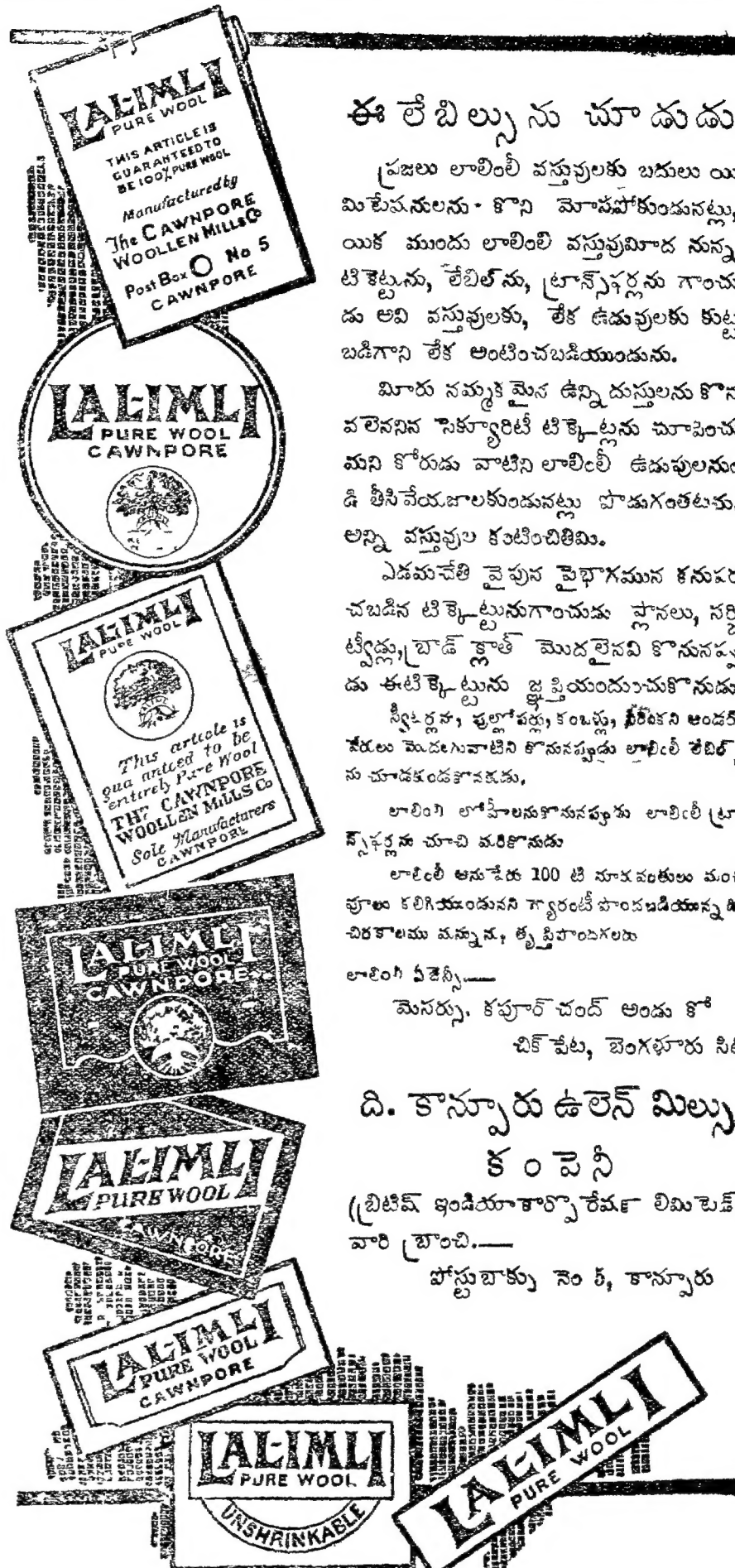
ది. కాన్పూరు ఉలెన్ మిల్సు

కంపెనీ

(బ్రిటిష్ ఇండియా కాంపౌండ్ లిమిటెడ్)

వారి బ్రాంచి.—

పోస్టుబాక్సు నెం 5, కాన్పూరు

జరిగినది అధ్యక్షులు శ్రీయత సరసింహదేవర సత్యనారాయణ గారి యభిప్రాయము తెలుపవలసినగా కోరిరి. సత్యనారాయణ గారు యొక్కయుక్తముగ ప్రభుత్వబిల్లును విమర్శించి తాలూకా బోర్డుల యావత్కర నియామింది ప్రజలకు స్థానిక ప్రభుత్వ పరిపాలనకు తలతరిఫిజానిచ్చుటకు తాలూకాబోర్డులు తగియున్నవనియు, వీటిని యెత్తివేయుట సమంజసముకాదనియు, ఎక్కువటిపు అభీషత నియామకము అశావక్యకమనియు, శామినే టెట్ నియోజకము యెత్తివేయబడలేదనియు, ప్రజలందరు యొక కంతుతో యాదిల్లును త్రోసివేయుటకు ప్రజాభిప్రాయము మైచివేయవలెనని హెచ్చరించిరి. వోలునకు పెట్టగా అధిక సంఖ్యాకులు బిల్లును త్రోసివేయవలసినదిగా చేరులనెత్తిరి. పిమ్మట వందనములతో సభ జయప్రదముగ సమాప్తయినది. (స్వకీయవిలేఖరి)

సీసా 1-8, పుసుమ ౧. 5. చార్జి రు 2-0-0

ఈమందు గనేరియా అను నెగరోగమును 24 గంటలలో నివారింపి మూత్రద్వారము నుండి వెలువడు ప్రావమును మూత్రము విడుచునప్పుడు గలగు మరుకు, పోటు, మొదలగు దాధలను వెంటనే నిలిపివేయును. స్త్రీలకు గలగు ఏవిధముయిన కునుమవ్యాధులయినను ఆశ్చర్యముగా కుదుర్చును. 1172-1766 ఆనందకుటీరము, 3, బై రాగిమరం వీధి, మదరాసు

అనుభవశాలురును సామర్థ్యము కలిగిన వారలు మాకం
పెనికి ఆంధ్రజిల్లాలలో జీవితములను భీమా చేయించుటయందు
పనిచేయుటకు ఏజెంట్లు కావలెను. జీతము, లేక కమీషన్ మరీ
రెండునుకూడ యివ్వబడును.

మిగతా వివరములకు యీదిగువ అడ్రసునకు వ్రాయుడు.

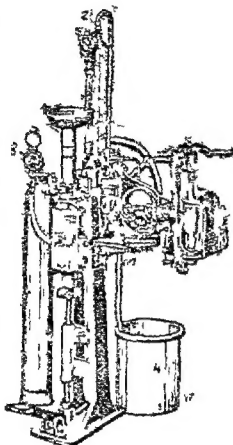
(బాంబే మేనేజరు,

ఏషియన్ ఆన్యూరెస్ కంపెనీ లిమిటెడ్, గుంటూరు.

ఇండియాలో కెల్ల స్వల్పభూమిలకు పొందదగిన వ్యాపార స్థలము

సోడావాటరు మెషీనులు, బాల్ ప్లాస్ట్, క్రాక్ కార్డు సోడావాటరు సీసాలు, మంచి
యెసెన్సులు, కెమికల్స్ సోడావాటరు ఫ్యాక్టరీకి వలయు సామగ్రి వగైరాలు కలవు

1845 సం॥ లో స్థాపితము

ఈ వ్యాపారములో ననాదినుండి పనిచేయు చున్న దిదియే
గొప్పపేరు గాంచిన బిష్ యస్ అండ్ హెచ్. డక్ వర్త్ వగైరా
వారివద్దనుండి నేరుగా తెప్పించి స్వల్పలాభములకే సప్లయిచేయువారలు,
వివిధ పరిమాణములకు సరిపోవు సోడావాటరు మెషీనులు.

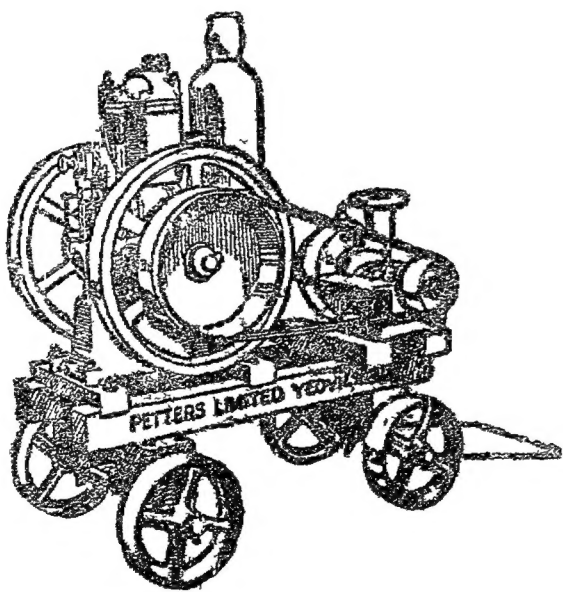
పూర్తివివరములకు వ్రాయుడు.

లిక్విడ్ రంగులు, పాడర్లు కోరినవారలకు ఫంపబడును

ESOOFALY MAHOMEDALY & Co.,

102/104 Bhusari MOHOLLA, BOMBAY. 3

తుపాకులు, మందుగలదు సామానులు, పేటపరికరముల వ్యాపారస్తులు,
కేటలాక్ ఉచితముగా పంపబడును. ఉత్తరములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను.

వెట్టర్స్ సకలవిధముల

జిలయరైత్తములు

మానద్ద యింజనులు, జలయంత్రములు, విరివిగా స్టాక్ లోనుంచి, తేల్చికెనవి, చులకనగా
శినుకొనపోదగినవి, స్థిరముగా ఏర్పాటు చేయబడిన యంత్రములను అన్ని తగుపరికరములచే
అమర్చబడి, పోటీను తిరస్కరించదగిన కడ్డు గురిలకు పెట్టిన సరఫరా చేయుదుము..

జెట్టర్ ఎంజనుల మొదలగువాటికి సంబంధించి పూర్తివివరములు కాకినాడలో గల మా
బ్రాంచి ఆఫీసునందుకూడ, తెలుపబడును అచ్చట బిక్ పంపింగు సెల్లుపనిచేయుటను కూడ
చూడవచ్చును.

బెస్ట్ అండు కంపెనీ లిమిటెడ్.,

3579

(యింజనీరింగు డిపార్టుమెంటు)

పోస్టుబాక్సు 63,

మద్రాసు.

సామ్యుదికము

మీ రెండరచేతలయొక్క శ్రేణులను శ్రేణిపరీతముగా
2 తెల్ల కాగితములమీద పరగా కనబడుట ముడించి ఆ 2
నకళ్లను మాకుపంపినచో మీ శీఘ్రముయొక్క సామదాయక
ఫలములు అనగా శరీరసౌఖ్యము, భవనసౌకర్య, కళాశ్రమ
సంతానము, ఉద్యోగము, శివకము, మొదలగు ఫలములను
వ్రాసి వి-వి-బిల్లులతో రు 2-4 0లకు పీపీగా పంపించు అది
మీకునచ్చిన పిమ్మట జీవితాంతమువరకు ప్రతిసం॥ర ఫలములు
వ్రాయబడు రు 10 లు అగును

వివరములకై యీదిగువ చిరువాచాను వ్రాయుము

హిందూ సామ్యుదిక నిలయం

గోపాలపురం, కొత్తపేట పోస్టు. (తూర్పుగోవావిల్లా)

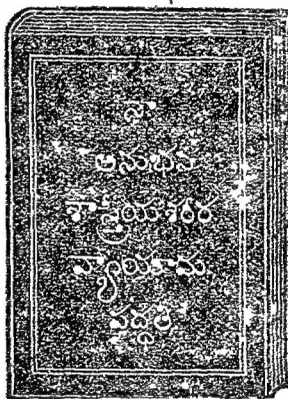
ఉచితము

ఉచితము

అధికము నుచితముగా పంపించును

3298

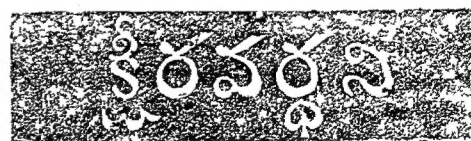
ఈ గ్రంథమునందు
పరిపూర్ణముగా నివేదితము
యు పూర్తిగావిధింపబడిన
నది ఇందుగా వివరింపబడినది
కూడా వివరింపబడినది
మీకును తెలియజేయుచున్నాము
అందుచేత కలవు దీనిని ప
మీకును తెలియజేయుచున్నాము
మీకును తెలియజేయుచున్నాము
మీకును తెలియజేయుచున్నాము

ఈ గ్రంథమునందును మరియు ఇతరములను కలపగా
శాస్త్రమును కేరళ వ్యాపారమున కుత్సాహమును కలపగా
మీకును తెలియజేయుచున్నాము మరియు కలపగా
మీకును తెలియజేయుచున్నాము మరియు కలపగా
మీకును తెలియజేయుచున్నాము మరియు కలపగా
మీకును తెలియజేయుచున్నాము మరియు కలపగా
మీకును తెలియజేయుచున్నాము మరియు కలపగా

ప్రొఫెసర్ డా॥ వి. కృష్ణారావు ఆఫీస్, బొంబే-400 004
వ్యాపారమునకు పోస్టు బిల్లును పంపించును (సీట్)

అనేక యోగ్యతాపత్రములకు బంగారుపత్రములకు పొందిన
ఆయుర్వేదభూషణనోరిరామశాస్త్రి ఎ.కె.సి.సి.పే

తెలుగుల ప్రవృత్తిను వృద్ధిచేయగ దివ్యాత్మికము. పర్య
మనీ తియ్యగనాయనము దివి తెలుగు వేదములచే పిల్లల
కు తృప్తిగా వాలు లభించుటయేగాక తెలుగు ఆశాగ్యము సహా
వృద్ధియగును దీనిని చూడండి మరియు వల 1-8-0

శ్రీరవర్ధన్ లాబరేటరీ, అండు

ఆయుర్వేదనిలయము, బెజవాడ.

ఆయుర్వేదాపధ రత్నాంశము

చరక చికిత్సాస్థానము రు. 6

ఆంధ్రవైద్యరత్నాంశ రు. 2, భస్మపకాశిక రు. 1.
2046) చాక్లెట్ ప్రసాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బెజవాడ